

{@01A} ཨོཾ། མདོ་ཅེ་པ་བཞུགས་སོ། །

{@01A} ཨོཾ། རྒྱ་ལའ་རྣམས་ཀྱི། ལྷ་རྩ་སྐྱོ་ཞེ་ན་མོ་ཅོན་རྣམས་ལྷ་ལྷ་སྤྱོད། བོད་

རྣམས་ཀྱི། འཕགས་པ་དགོངས་པ་དེས་པར་འགྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།

སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུག་འཚེལ་ལོ། །འདི་རྣམས་བདག་

གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་གཞུགས་མེད་ཁང་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་

{@02A} ཨོཾ། མཚོགས་ཏུ་འབར་བ་བཀོད་པ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྒྱས་པར་

འགོངས་པའི་འོད་ཟེར་ཆེན་པོ་ཉིན་ཏུ་མངའ་བ། གནས་གྱི་བྱེ་བྱག་ཉིན་ཏུ་རྣམ་པར་སྐྱེ་བ། མཐའ་

ལས་པ་རྣམས་པར་བཞག་པ། ད་ཀྱི་ལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པ། ཁམས་གསུམ་པ་ལས་ཡང་དག་

པར་འདས་པའི་སྨོན་ཡུལ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དེའི་བླ་མའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བ། དབང་

སྐྱུར་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཉིན་ཏུ་རྣམ་པར་རིག་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གནས་

{@02B} བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་དགོ་བའི་འདུན་རྗེས་སུ་དོང་བ། ལྷ་དང་། ལྷ་དང་། གཞོད་སྐྱིན་དང་། སྤྱི་ཟེང་
ད། ལྷ་

མ་ཡིན་དང་། རྣམ་མཁའ་ལྗིང་དང་། མི་འམ་ཅི་དང་། ལྷོ་འབྲེ་ཆེན་པོ་དང་། མི་དང་མི་མ་ཡིན་པ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམ་པར་

རྒྱ་བཏུང་། ཆོས་ཀྱི་རོའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཆེན་པོས་བརྟན་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ཡང་དགའ་བར་

ཐོབ་པར་མཛད་པས་ཉེ་བར་གནས་པ། ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མའི་གོའོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། བདུད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་

སུ་སྤངས་པ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཀོད་པ་ལས་ལྷག་པ། དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་པའི་བྱིན་གྱི་རྒྱ་བས་ཀྱིས་བཀོད་པ། རྣམ་པར་

དང་། སྤོ་གྲོས་དང་། རྟོགས་པ་ཆེན་པོས་ངེས་པར་འབྱུང་བ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཆེན་པོ་བཞིན་པ་ཡིན་པ། རྣམ་

{@03A} ལྷོ་འབྲེ་ཆེན་པོ་སྤོང་བ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། ལྷོ་འབྲེ་ཆེན་པོ་ལྷག་པ་འཇུག་པ། རིན་པོ་

ཆེད་པ་དམ་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པའི་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ན་བཞུགས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་

འདས་ལེགས་པར་སྤྲུགས་སུ་ཆུད་པའི་སྤོང་དང་ལྷན་པ། ཀུན་ཏུ་སྤོང་བ། གཉིས་མི་མངའ་བ། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ལ་

མཚོགས་ཏུ་གཞིལ་བར་མཛད་པ། སངས་རྒྱལ་གྱི་གནས་པས་གནས་པ། གནས་པ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པ་ཉིད་བརྟེན་

སྤྱི་བ་པ་མེད་པའི་རྟོགས་པར་སྤྲུགས་སུ་ཆུད་པ། སྤྱིར་མི་ལྷོག་པའི་ཆོས་དང་ལྷན་པ། སྤོང་ཡུལ་གྱིས་མི་འཕྲོགས་པ། རྣམ་

པར་གཞག་པ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་རྣམ་པར་འཛོགས་པ། རྣམ་གསུམ་ལ་མཉམ་པ་ཉིད་ཚར་བྱིན་པ། འཛིག་རྟེན་གྱི་

{@03B} །ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་ལྷགས་པའི་སྐྱེ་ལྔ་དང་ལྔ་ན་ལ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པའི་མཁྱེན་པ་མངའ་བ། ལྷོ་
དཔ་ཐམས་ཅད་དང་ལྔ་ན་པའི་སྐྱོ་མངའ་བ། ཚོས་

ཤེས་པ་ལ་ཞེས་རྒྱུར་མི་མངའ་བ། རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པའི་སྐྱེ་མངའ་བ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ལ་
ང་དག་པར་བླངས་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་

གནས་པ་གཉིས་སུ་མེད་པ། དམ་པའི་སྐྱེ་ལྔ་སྐྱོན་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པར་མཛད་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ། མཐའ་དང་དབུས་

མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཉམ་པ་ཉིད་བྱུགས་སུ་ཚུད་པ། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་གྲུས་པ། ཞམ་མཁའ་འཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུ་
གསལ་པ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་འདུན་ཚད་མེད་

པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཅང་ཤེས་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ། ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ། ཚུ་
ལ་ཁྲིམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ།

ཚོས་འདོད་པ་རྣམས་དང་བདེ་བར་སྤྲད་པ། མང་དུ་ཐོས་པ། ཐོས་པ་འཛིན་པ། ཐོས་པ་བསགས་པ། ལེགས་པར་བསམ་པ་སེམས་
པ། ལེགས་པར་སྦྱོར་བ་བཟོད་པ། ལེགས་

པར་བྱུ་བའི་ལས་བྱེད་པ། ཤེས་རབ་རྒྱུར་བ། ཤེས་རབ་མགྲོགས་པ། ཤེས་རབ་རྣོ་བ། རེས་པར་འབྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཅན། རེས་
པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཅན། ཤེས་

{@04A} ཨྱ། །རབ་ཚེ་བ། ཤེས་རབ་ཡངས་པ། ཤེས་རབ་ཟབ་པ། ཤེས་རབ་མཉམ་པ་མེད་པ། ཤེས་རབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷོ་

ན་པ། རིག་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པ།

ཚོ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་མཚོག་ཐོབ་པ། ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་ཚེན་པོ། སྦྱོང་ལམ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་སྤྲོད་སུམ་ཚོགས་པ། བཟོད་པ་
དང་དེས་པ་ཚེན་པོ་དང་ལྡན་པ། དེ་བཞིན་

[*LINE BREAK?]

གཤེགས་པའི་བཀའ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཞུགས་པ་ལ་སྐྱབ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཐ་དད་པ་ནས་འདུས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གནས་

ཚེན་པོ་ལ་གནས་ཤིང་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ། ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་ཚོས་གྱིས་ངེས་པར་བྱུང་བ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམ
ས་མཉམ་པ། རྟོག་པ་དང་། རྣམ་པར་

རྟོག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བ། བདུད་དང་སྦྱིར་སྐྱོལ་བ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་པ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱ
ས་གྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རིང་དུ་

གྱུར་པ། ཚོས་གྱི་རོའི་དགའ་བ་དང་། བདེ་བ་ཚེན་པོས་བརྟན་པ། འཇིགས་པ་ཚེན་པོ་ལྷ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ། སྦྱིར་མི་
ལྷོག་པའི་ས་བསྐོད་པ་གཅིག་པར་གྱུར་

བཤེགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞོན་པ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ས་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་སྐྱབ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཚུ
བ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཚེན་པོ་

{@04B} རོན་ཟབ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་དང་། ཚུལ་བཞིན་ཀུན་འདྲི་དང་། ཚོས་འཕགས་དང་། སྤྲོ་གོས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་

དག་དང་། ལྷོ་གྲོ་མ་ཡངས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་འབྲུང་གནས་དང་།

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་དང་། འཕགས་པ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷུག་དང་། བྱམས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེ
མས་དཔའ་ཚེན་པོ་འཇམ་དཔལ་ལ་སོགས་པ་དང་།

ཐབས་གཅིག་གོ་། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚུལ་བཞིན་ཀུན་འདྲིས་གྱིས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཚན
ཉིད་དོན་དམ་པ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་དོན་ཟབ་དགོངས་པ་དེས་པར་འགྲེལ་པ་ལ་དྲི་བ་དྲིས་པ། གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྐྱེས། ཚོས་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་མེད་པ།
ཚོས་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ན།

ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་གང་། ཇི་ལྟར་ན་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཡིན། རིགས་གྱི་བྱ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གཉིས
ཇི་ཅོམ་པ་སྟེ། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་

བྱས་སོ། །དེ་ལ་འདུས་བྱས་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །འདུས་མ་བྱས་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་
མ་ཡིན། འདུས་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱས་པ། གྱེ་

རྒྱལ་བའི་སྐྱེས། ཇི་ལྟར་ན་འདུས་བྱས་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་འདུས་
མ་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན། འདུས་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན།

{@05A} ༄༅། །རིགས་གྱི་བྱ། འདུས་བྱས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་སྟོན་པས་བཏགས་པའི་ཚིག་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པས་བཏགས་པའི་ཚི
ག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ལས་

བྱུང་བ་ཐ་སྐད་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བ་ཐ་སྐད་དུ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་སྣ་ཚོགས་
ཀྱི་ཐ་སྐད་དུ་བརྗོད་པ་གཏན་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་

ཕྱིར་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་ནོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ། འདུས་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་འདྲ་ཐ་སྐད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ལ། འདུས་བྱ
ས་དང་འདུས་མ་བྱས་སུ་མ་གཏོགས་པ་གང་ཅི་

བརྗོད་ཀྱང་དེ་འདྲ་དེ་དང་འབྲ་བ་ཉིད་དུ་གྱུར། དེ་འདྲ་དེ་དང་འབྲ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །བརྗོད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཅན་ཡང་མ་
ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་དེ་འདྲ་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པ་

རྣམས་ཀྱི་འཕགས་པའི་ཞེས་པ་དང་། འཕགས་པའི་མཐོང་བས་བརྗོད་དུ་མེད་པར་མངོན་པར་རྗོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་གང་
ཡིན་པ་སྟེ། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་དེ་ཉིད་

མངོན་པར་རྗོགས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ། འདུས་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་བ་
དེ་འདྲ་སྟོན་པས་བཏགས་པའི་ཚོག་ཡིན་ཏེ།

སྟོན་པས་བཏགས་པའི་ཚོག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བ་ཐ་སྐད་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་
བ་ཐ་སྐད་དུ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་

{@05B} པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཐ་སྐད་དུ་བརྗོད་པ་གཏན་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་མ་ཡིན་ནོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ། འ
དུས་བྱས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་འདྲ་ཐ་སྐད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ལ།

འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་སུ་མ་གཏོགས་པ་གང་ཅི་བརྗོད་ཀྱང་དེ་འདྲ་དེ་དང་འབྲ་བ་ཉིད་དུ་གྱུར། དེ་འདྲ་དེ་དང་འབྲ་བ་ཉིད་
དུ་འགྱུར་རོ། །བརྗོད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་

ཉེ་ཤིང་ལོ་ཤིང་ལང་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་ཤེས་པ་དང་། འཕགས་པའི་མཐོང་བས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་
ར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་གང་ཡིན་

པ་སྟེ། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་དེ་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སྲིད་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས་
སོ། །ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས། ཇི་ལྟར་ན་འཕགས་པ་རྣམས་

ཀྱིས་དངོས་པོ་དེ་འཕགས་པའི་ཤེས་པ་དང་། འཕགས་པའི་མཐོང་བས་བརྗོད་དུ་མེད་པར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་
ཤིང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་དེ་ཉིད་མངོན་པར་

རྫོགས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སྲིད་འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་ཞོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ། འདི་ལྟ་
སྟེ། དཔེར་ན། སྐྱུ་མ་མཁམ་ནམ་སྐྱུ་མ་མཁམ་གྱི་

སྐྱོབ་མ་མཁམ་པ་ཞིག་ལམ་པོ་ཆེའི་བཞི་མདོར་འདུག་སྟེ། [~RTZWA] དག་གམ། ལོ་མ་དག་གམ། ཤིང་དག་གམ། གསེ
ག་མ་དག་གམ། གྱོ་དུ་མ་དག་གམ། ལྷ་བསྐྱུས་ནས་སྐྱུ་མའི་

{@06A} ༡༡། །ལས་སྣ་ཚོགས་འདི་ལྟ་སྟེ། སྐྱང་པོ་ཆེའི་ཚོགས་དང་། རྟ་པའི་ཚོགས་དང་། ཤིང་རྟའི་ཚོགས་དང་། དབྱུང་བུ་
ཚུང་གི་ཚོགས་དང་། ཞོར་བུ་དང་། ལྷ་ཉིག་

དང་། བྱི་རྩ་བུ་དང་། རྩུང་དང་། མན་ཤེས་དང་། རྩུ་པའི་ཚོགས་དང་། ཞོར་དང་། འབྲུ་དང་། མཚོན་དང་། བང་བའི་ཚོགས་རྣམས་
པར་བསྟན་ན། དེ་ལ་སེམས་ཅན་གང་དག་གྱིས་པའི་

རང་བཞིན་ཅན། རྗེས་པའི་རང་བཞིན་ཅན། ཞེས་རབ་འཚལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན། [~RTZWA] །དང། ལོ་མ་དང། ཞིང་
དང། གསེག་མ་དང། གྲོ་དུ་མ་དེ་དག་མི་ཞེས་པ་དེ་དག་ནི་དེ་

མཐོང་ངམ་ཐོས་ན་འདི་སྟམ་དུ་སེམས་ཏེ། སྤང་པོ་ཆེ་འི་ཚོགས་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡོད་དོ། །རྟའི་ཚོགས་དང། ཞིང་རྟའི་ཚོ་
གས་དང། དཔུང་བུ་ཚུང་གི་ཚོགས་དང། ཞོར་

བུ་དང། ལུ་ཏིག་དང། བྱི་རྩ་རྩ་དང། རྩ་དང། མན་ཞེས་དང། རྩ་རྩ་འི་ཚོགས་དང། ཞོར་དང། འབྲུ་དང། མཛོད་དང། བང་བ་
འི་ཚོགས་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཡོད་དོ་

སྟམ་དུ་སེམས་ཞིང། དེ་དག་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་དང། ཇི་ལྟར་ཐོས་པ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་ནམ་གྱིས་མཚོགས་ཏུ་བཟུང་ཞིང་མངོན་པར་
ཞེན་ནས། འདི་ནི་བདེན་གྱི་གཞན་ནི་རྩུན་པའོ། །

ཞེས་རྗེས་སུ་ཐ་སྟད་འདོགས་པར་ཡང་བྱེད་དེ། དེ་ནི་དེ་དག་གིས་ཕྱིས་ཉེ་བར་བརྟག་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅ
ན་གང་དག་བྱིས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་པ།

{@06B} རྗེས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་པ། ཞེས་རབ་དང་ལྡན་པའི་རང་བཞིན་ཅན། [~RTZWA] །དང། ལོ་མ་དང།
། ཞིང་དང། གསེག་མ་དང། གྲོ་དུ་མ་དེ་དག་ཞེས་པ་དེ་དག་ནི་དེ་མཐོང་ངམ་

ཐོས་ན་འདི་སྟམ་དུ་སེམས་ཏེ། སྤང་པོ་ཆེ་འི་ཚོགས་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་མེད་དོ། །རྟའི་ཚོགས་དང། ཞིང་རྟའི་ཚོགས་ད
ང། དཔུང་བུ་ཚུང་གི་ཚོགས་དང། ཞོར་བུ་དང། ལུ་

ཏིག་དང། བྱི་རྩ་དང། རྩ་དང། མན་ཞེས་དང། རྩ་རྩ་འི་ཚོགས་དང། ཞོར་དང། འབྲུ་དང། མཛོད་དང། བང་བའི་ཚོགས་སྣང་

བགང་ཡིན་པ་འདི་ནི་མེད་གྱི། གང་ལ་གྲུང་པོ་

ཆེ་འི་ཚོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། གྲུང་པོ་ཆེ་འི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འབྲུང་བ་དང་། བོར་དང་། འབྲུ་དང་། མཛོད་དང་།
བང་བའི་ཚོགས་ཀྱི་བར་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་། དེ་

དག་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འབྲུང་བ་སྐྱུ་མ་བྱས་པ་འདི་ནི་ཡོད། མིག་སྒྲུ་བར་བྱེད་པ་འདི་ནི་ཡོད་དོ་སྐྱེ་མ་དུ་སེམས་ཤིང་།
དེ་དག་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་། ཇི་ལྟར་ཐོས་པ་བཞིན་

དུ་དེ་ལ་ནམ་གྱིས་མཚོགས་ཏུ་བཟུང་ཞིང་མངོན་པར་ཞེན་ནས་འདི་ནི་བདེན་གྱི་གཞན་ནི་རྣམ་པོ་ཞེས་ཟུ་བ་སྐྱེད་མི་འདོགས་
ས་གྱི། འདི་ལྟར་དོན་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

རྗེས་སུ་བ་སྐྱེད་འདོགས་པར་བྱེད་དེ། དེ་ནི་དེ་དག་གིས་སྤྱི་ཉེ་བར་བརྟག་པར་བྱ་མི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅ
ན་གང་དག་བྱིས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་སོ་སོའི་སྐྱེ་

{@07A} ༄༅། །འོར་གྲུང་པ། ཤེས་རབ་འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་མ་ཐོབ་པ། ཚོས་ཐམས་ཅད་གྱི་བརྗོད་དུ་མེད་
པའི་ཚོས་ཉིད་མངོན་པར་མི་ཤེས་

པ་དེ་དག་ནི་འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཏེ་མཐོང་རམ་ཐོས་ན། འདི་སྐྱེ་མ་དུ་སེམས་ཏེ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་སྐྱ
ང་བགང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཡོད་དོ་སྐྱེ་མ་དུ་སེམས་

ཤིང་། དེ་དག་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་། ཇི་ལྟར་ཐོས་པ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་ནམ་གྱིས་མཚོགས་ཏུ་བཟུང་ཞིང་མངོན་པར་ཞེན་ནས་འདི་ནི་
བདེན་གྱི་གཞན་ནི་རྣམ་པོ་ཞེས་ཟུ་བ་སྐྱེད་

འདོགས་པར་ཡང་བྱེད་དེ། དེ་ནི་དེ་དག་གིས་སྤྱིས་ཉེ་བར་བརྟག་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་གང་དག་གིས་པ་
འི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་པ་བདེན་པ་མཐོང་བ།

ཤེས་རབ་འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་མངོན་པར་ཤེས་པ་དེ་
དག་ནི་འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་དེ་

མཐོང་ངམ་ཐོས་ན་འདི་སྣམ་དུ་སེམས་ཏེ། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་མེད་ཀྱི། གང་ལ་འདུས་
བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་།

འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་གཤངས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་བ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་
སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་འདི་ནི་ཡོད། སློ་རྣམ་པར་ཚོངས་

{@07B} པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་ཡོད་དོ་སྣམ་དུ་སེམས་ཤིང་དེ་དག་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་། ཇི་ལྟར་ཐོས་པ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་ཚན་
གིས་མཚོགས་ཏུ་བབུང་ཞིང་མངོན་པར་ཞེན་ནས་འདི་ནི་བདེན་གྱི་གཞུག་

རྒྱུ་པའི་ཞེས་རྗེས་སུ་བསྟན་མི་འདོགས་ཀྱི། འདི་ལྟར་དོན་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་བསྟན་འདོགས་པར་བྱེད་
དེ། དེ་ནི་དེ་དག་གིས་སྤྱིས་ཉེ་བར་བརྟག་པར་བྱ་མི་དགོས་

པ་ཡིན་ནོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ། དེ་ལྟར་ན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་དེ་འཕགས་པའི་ཤེས་པ་དང་། འཕགས་པའི་མཐོང་བས་
བརྗོད་དུ་མེད་པར་སངས་རྒྱུས་ཤིང་། བརྗོད་དུ་མེད་

པའི་ཚོས་ཉིད་དེ་ཉིད་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཞེས་མེད་དུ་བཏགས་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དོན་ཟབ་དགོངས་

པ་ཅེས་པར་འགྲོལ་གྱིས་དེའི་ཚོ་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་སྐྱེས་སོ། །ཟབ་མོ་བྱིས་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ། །བརྗོད་མེད་ག
ཉིས་མིན་རྒྱལ་བས་བསྟན་མཛད་ཀྱང་། །བྱིས་པ་གཏི་

ལུག་ཚོངས་པ་འདི་དག་ནི། །སྐྱེ་བའི་སྦྱོས་ལ་དགའ་ཞིང་གཉིས་ལ་གནས། །མ་རྟོགས་པའམ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དག། །ལུག་དང་
བ་ལང་དག་ཏུ་ཡང་སྐྱེ་ཞིང་། །དེ་དག་ཤེས་པའི་སྐྱེ་བ་

དེ་བོར་ནས། །ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་ལེོར་བ་འདིར་ལེོར་འགྱུར། །དོན་ཟབ་དགོངས་པ་ཅེས་པར་འགྲོལ་གྱི་ལེའུ་སྟེ་དང་པོའོ། །
དེ་ནས་བཙུམ་ལྡན་འདས་ལ་བྱུང་

{@8A} ལྟུང་སེམས་དཔའ་ཚོས་འཕགས་ཀྱིས་འདི་སྐྱད་ཅེས་གསོལ་དོ། །བཙུམ་ལྡན་འདས། རྩོམ་གྱི་དུས་རྒྱུས་ཀྱི
ཤིན་ཏུ་སྐྱེ་མ་ཞིག་ན། འདི་ནས་འཇིག་

རྟོན་གྱི་ཁམས་གང་གྱི་རྒྱུ་བདུན་ཅུ་ཅུ་བདུན་གྱི་བྱེ་སྟེད་འདས་པ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲགས་པ་རྒྱ་ཚེན་གྱི་སངས་རྒྱ
ས་གྱི་ཞིང་འཇིག་རྟོན་གྱི་ཁམས་གྲགས་པ་ཅན་ཞེས་

བསྐྱེད་པའི་བདག་མཚོས་པའི་ཚོ། དེ་ན་བདག་གིས་ལུ་སྟེགས་ཅན་རང་རང་གི་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་འབྲུམ་ལྡན་བདུན་ཅུ་ཅུ་བ
དུན་འདི་ལྟ་སྟེ། ཚོས་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་

མཚན་ཉིད་བསམ་པ་ལས་བརྒྱུ་མས་ནས་ས་སྟོགས་ཤིག་ན་མཚོས་ཤིང་འདུས་ནས་དེ་དག་ཚོས་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་མཚན
ཉིད་སེམས་པར་བསྐྱེད། འཇལ་བར་བསྐྱེད། ཉེ་

བར་རྟོག་པར་བསྐྱེད། ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་བསྐྱེད་ཀྱང་མ་རྟོགས་ནས་སྟོ་གོས་ཐ་དད་པ་ཡིད་གཉིས་ཅན། སྟོ་གོས་ངན་པ། རྩོད་

པ་དང་འགྲོད་པར་བྱུང་པ་དག་གཅིག་ལ་གཅིག་

ཁ་སྐྱོབ་ས་གྲིས་གཞོན་པ་བགྲིས། ཞེར་འདེབས་པ་བགྲིས། གཤམ་གཤམ་བགྲིས། མནན་པ་བགྲིས། ཚར་གཅད་པ་བགྲིས། ཏེ་སོ་སོར་
མཚིས་པ་དག་ཅིག་མཐོང་ནས། བཅོམ་

ལྡན་འདས་བདག་འདི་སྣམ་བགྲིད་དོ། །ཀྱེ་མ། དེ་བཞིན་གཤམ་གཤམ་པ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་ཞིང་དེ་དག་བྱུང་བས་དོན་ད
མ་པ་རྟོག་གོ་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་

{@8B} འདས་པའི་མཚོན་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པ་དང་། མངོན་སུམ་དུ་བགྲི་བ་མཚིས་པ་ནི་དོ་མཚར་མཉམ་དུ་བྱུང་བ་ལགས་
སོ་སྣམ་བགྲིད་ལགས་སོ། །དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་

འདས་གྲིས་བྱུང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཚེས་འཕགས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏེ། །ཚོས་འཕགས་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན
ཏེ། དས་ནི་དོན་དམ་པ་རྟོག་གོ་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་

དག་པར་འདས་པའི་མཚོན་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཀྱང་བསྐྱེད་ཅི
ང་གསལ་བར་བྱས། རྣམ་པར་སྤྱོད་ཀྱང་གསལ་པར་བྱས།

རབ་ཏུ་བསྐྱབ་ཏེ། །དེ་ཅི་འི་སྤྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་པ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པ་ཡིན་པར་ངས་བཤད་ལ། སོ་སོ
འི་སྤྱོད་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཕན་ཚུན་རིག་པར་བྱ་བ་ནི། རྟོག་གོ་འི་

སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཚོས་འཕགས་ཀྱི་དེ་འི་སྤྱིར་རྣམ་གྲངས་དེས་སྤྱོད་གྲིས་འདི་ལྟར་རྟོག་གོ་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་
པར་འདས་པའི་མཚོན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་

པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཚོས་འཕགས་ལ། གཞན་ཡང་དོན་དམ་པ་ནི་མཚན་མ་མེད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པར་ངས་བ.འད་ལ། རྟོག་གི་
ནི་མཚན་མའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་འཕགས་

དེའི་སྤྱིར་རྣམ་གྲངས་དེས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་རྟོག་གི་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་
ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཚོས་འཕགས་ལ། གཞན་

{@9A} ལྟ། །ཡང་དོན་དམ་པ་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཡིན་པར་ངས་བ.འད་ལ། རྟོག་གི་ནི་བརྗོད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་
འཕགས་ལ། དེའི་སྤྱིར་རྣམ་གྲངས་དེས་

ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་རྟོག་གི་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་ནི། དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་
རིག་པར་བྱའོ། །ཚོས་འཕགས་ལ། གཞན་ཡང་དོན་

དམ་པ་ནི་བརྗོད་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་ཚད་པ་ཡིན་པར་ངས་བ.འད་ལ། རྟོག་གི་ནི་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་འཕགས་
ལ། དེའི་སྤྱིར་རྣམ་གྲངས་དེས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་

འདི་ལྟར་རྟོག་གི་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །
ཚོས་འཕགས་ལ། གཞན་ཡང་དོན་དམ་པ་ནི་རྗོད་པ་

ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་ཚད་པ་ཡིན་པར་ངས་བ.འད་ལ། རྟོག་གི་ནི་རྗོད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་འཕགས་ལ། དེའི་སྤྱིར་རྣམ་
མ་གྲངས་དེས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་རྟོག་གི་

ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཚོས་འཕགས་ལ། འ
དི་ལྟར་དེར་ན། སྤྱི་བུ་གང་ཟག་ཅི་སྲིད་

འཚོ་བའི་བར་དུ་ཚེ་བ་དང་ཁ་བའི་རོ་བསྐྱེན་བསྐྱེན་པས་ནི་སྤྱང་རྩི་འོ་འམ། ལ་ཁ་རའི་རོ་ལ་བརྟག་པའམ། རྗེས་སུ་དཔག་པའམ།
མེས་པར་མི་རྣམས་ལོ། །ཡུམ་རིང་པོ་ནས་

{@9B} འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་མོས་པ། འདོད་པའི་ཡོངས་སུ་གཏུང་བ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་གཏུངས་པ་ནི་ཞང་གི་རབ་
ཏུ་དབེན་པའི་བདེ་བ་གཟུགས་དང་། སྤྱོད་དང་། རྩི་དང་། རོ་དང་། རེག་

བྱའི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བ་ལ་བརྟག་པའམ། རྗེས་སུ་དཔག་པའམ། མེས་པར་མི་རྣམས་ལོ། །ཡུམ་རིང་པོ་ནས་ཀུན་ཏུ་
སྐྱབ་ལ་མོས་པ། ཀུན་ཏུ་སྐྱབ་ལ་མཛོན་པར་དགའ་

བས་ནི་ཞང་གི་མི་སྐྱབ་འཕགས་པའི་བདེ་བ་ལ་བརྟག་པའམ། རྗེས་སུ་དཔག་པའམ། མེས་པར་མི་རྣམས་ལོ། །ཡུམ་རིང་པོ་ནས་མ
ཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་རྩེད་པ་དང་། རྣམ་

པར་ཤེས་པའི་ཐ་སྙད་ལ་མོས་པ། ཐ་སྙད་ལ་མཛོན་པར་དགའ་བས་ནི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཡང་དགའ་བར་ཆད་པ། འཇིག་ཚོགས་
འགོག་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་བརྟག་པའམ།

རྗེས་སུ་དཔག་པའམ། མེས་པར་མི་རྣམས་ལོ། །ཚོས་འཕགས་ལ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཡུམ་རིང་པོ་ནས་བདག་གི་ཡོངས་སུ་འཛིན་
པ་ཉིད་ཀྱིས་རྩོད་པ་ལ་བརྩོན་པ། རྩོད་པ་ལ་མཛོན་

པར་དགའ་བས་ནི་བྱང་གི་སྐྱམ་མི་སྟན་པ་དག་གི་དག་གིར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། རྩོད་པ་མེད་པ་ཉིད་ལ་བརྟག་པ
འམ། རྗེས་སུ་དཔག་པའམ། མེས་པར་མི་རྣམས་ལོ། །

ཚོས་འཕགས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྩོག་གི་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་དམ་པ་རྩོག་གི་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དགའ་བར་འདས་པའི་མཚ

ན་ཉིད་བརྟག་པ་འཇམ་ རྗེས་སུ་དཔག་པ་འཇམ་ མོས་

{@10A} ལྟེ། །པར་མི་རྣམས་ལོ། །དེ་ནས་མཚོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཚོ་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་བཀའ་སྤྱུལ་ཏེ། །སོ་སོ་
རང་རིག་མཚོན་ཉིད་སྤྱོད་ཡུལ་ཏེ། །བརྗོད་

དུ་མེད་ཅིང་ཐ་སྐད་ཡོངས་ཆད་པ། །རྗོད་དང་བུལ་བ་དོན་དམ་ཚེས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ནི་རྟོག་གོ་ཀུན་ལས་འདས་མཚོན་ཉིད། །ཚོས་
འཕགས་ཀྱི་ལེ་འུ་སྟེ་གཉིས་པའོ། །

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ལྟོ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏེ། །བཅོམ་ལྡན་འད
ས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གང་གི་སྐད་དུ་འདི་

སྐད་ཅེས་དོན་དམ་པ་མི་སྲ་བ། ཟབ་པ། ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་མཚོན་ཉིད་རྟོགས་
པར་དགའ་བ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་བཀའ་སྤྱུལ་ཏེ། །ཇི་ཅོམ་

དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གསུངས་པ་དེ་ནི་དོ་མཚར་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། འདི་ལ་བདག་གིས་ས་ཕྱོག
ས་ཤིག་ན། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་མོས་

པས་སྤྱོད་པའི་ས་ལ་ཞུགས་པ་རབ་ཏུ་མང་པོ་དག་ཅིག་འདི་ལྟ་སྟེ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་། །དོན་དམ་པ་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མ
ལགས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ཏེ། །ཕན་ཚུན་ནས་

མཚོས་ཤིང་མཚོས་ནས་འདུས་ཏེ་མཚོས་ནས་དེ་ན་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ལ་ཅིག་འདི་སྐད་ཅེས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚོན་ཉིད་དང་།
དོན་དམ་པའི་མཚོན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ལགས་

{@10B} སོ་ཞེས་མཚི། ཁ་ཅིག་ནི་འདི་རྒྱུད་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ལགས་པ་
མ་ལགས་ཀྱི། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་

ཐ་དད་པ་ལགས་སོ་ཞེས་མཚི། ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་པའི་སློབ་གྲོས་ཙམ། ཡིད་གཉིས་སུ་གྱུར་པ་ཁ་ཅིག་ནི་འདི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་དག་དེ་རྒྱ
ད་ཅེས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རོན་དམ་པའི་མཚན་

ཉིད་ཐ་དད་པ་ལགས་སོ་ཞེས་མཚི་བ་དང་། གང་དག་དེ་རྒྱུད་ཅེས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་ད
ད་པ་མ་ལགས་སོ་ཞེས་མཚིས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་

དཔའ་དེ་དག་ལས་གང་ནི་མེད་པར་མཚི་བ་ལགས། གང་ནི་ཤོ་བའི་མཚིས་ལགས། གང་ནི་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཞུགས་པ་ལགས།
གང་ནི་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་ལགས་པར་ཞུགས་པ་

ལགས་ཞེས་མཚི་བ་དག་ཅིག་མཐོང་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། མཐོང་ནས་ཀྱང་བདག་འདི་སྣམ་བགྱིད་དེ། རིགས་ཀྱི་བྱ།
འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་འདི་ལྟར་རོན་དམ་པ་འདུ་

བྱེད་རྣམས་དང་། ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མ་ལགས་པ་ཉིད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་ལྟ་བུ་མ་འཚོལ་བ། བྱིས་
པ་རྫོངས་པ། མི་གསལ་བ། མི་མཁས་པ། ཚུལ་

བཞིན་མ་ལགས་པར་ཞུགས་པ་ལྟ་བུ་ལགས་སོ་སྣམ་བགྱིད་ལགས་སོ། །དེ་རྒྱུད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི
ས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སློབ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་

{@11A} ལྟ། །པར་དག་པ་ལ་འདི་རྒྱུད་ཅེས་བཀའ་སྣུལ་ཏེ། །སློབ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ། དེ་དེ་བཞིན་ལོ། །དེ་དེ་བཞི
ན་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་

ལདི་ལྟར་དོན་དམ་པ་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་དང་། ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་
ལྟ་བུ་མི་ཤེས་པ། གྲིས་པ་རྫོངས་པ། མི་གསལ་བ། མི་

མཁས་པ། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ལྷགས་པ་ལ་སྟག་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅི་འི་སྲིད་ཞེ་ན། སློ་གོས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག། འདྲུ་བྱེད་རྣམས་
ལ་དེ་ལྟར་སེ་སེར་རྟོག་པ་དག་ནི་དོན་དམ་པ་

རྟོགས་པ་འཇམ། དོན་དམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །དེ་ཅི་འི་སྲིད་ཞེ་ན། སློ་གོས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག། གལ་ལ་ཏེ་
འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པའི་

མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི་དེས་ན་གྲིས་པ་སེ་སེར་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཡིན་པར་ཡང་འགྱུར།
སེ་སེར་སྐྱེ་བོ་ཁོ་ནར་གྱུར་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་དང་།

བདེ་བ་སྐྱབ་མེད་པའི་སྒྲུབ་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པར་ཡང་འགྱུར། སྐྱབ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་མངོན་པ་
ར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ།།

གལ་ལ་ཏེ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི། དེས་ན་བདེན་པ་མཐོང་བ་རྣམས་
གྱུར་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་དང་མ་བྲལ་བར་

{@11B} འགྱུར། འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་དང་མ་བྲལ་བའི་སྲིད་བདེན་པ་མཐོང་བ་མཚན་མའི་འཚིང་བ་ལས་རྣམ་པར་འགོ་
ལ་བར་ཡང་མི་འགྱུར། མཚན་མའི་འཚིང་བ་ལས་རྣམ་པར་འགོ་ལ་ན།

གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཚིང་བ་ལས་གྱུར་རྣམ་པར་འགོ་ལ་བར་འགྱུར། འཚིང་བ་དེ་གཉིས་ལས་མ་གྲོལ་ན་བདེན་པ་མཐོང་བས་

གྲུབ་པ་དང་། བདེ་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་སྐྱེ་བ་ལས་འདས་

པ་ཐོབ་པའང་མི་འགྲུར། སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་ཡང་མི་འགྲུར་རོ། །སྤོ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་ཤིང་གི་སྦྱིར་སེམསི་

སྦྱི་བོ་བདེན་པ་མཐོང་བ་མ་ཡིན། སེམསི་སྦྱི་བོ་ཁོ་ནར་གྱུར་བ་ཞིན་ཏུ་གྲུབ་པ་དང་། བདེ་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་སྐྱེ་བ་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པར་ཡང་མི་འགྲུར། སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡང་དག་

པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་མི་འགྲུར་བ་དེའི་སྦྱིར་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱུང་མི་རུང་སྟེ།

དེ་ལ་གང་དག་དེ་སྐད་ཅོས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་གི། རྣམ་གྲངས་དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་མ་

ཡིན་པར་ལྷགས་པ་ཡིན་གྱི། ཚུལ་བཞིན་ཏུ་ལྷགས་པ་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སྤོ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་ཤིང་གི་སྦྱིར་བ་དེན་པ་མཐོང་བ་རྣམས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་

{@12A} ཨྱ། །དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་གྱི། བྲལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། བདེན་པ་མཐོང་བ་མཚན་མའི་འཚིང་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་པ་

དང་། བདེན་པ་མཐོང་བ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཚིང་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། འཚིང་བ་དེ་གཉིས་ཀ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གྲུབ་པ་དང་། བདེ་

བ་སྐྱེན་མེད་པའི་སྤྱིར་སྤྱོད་ལས་འདས་པ་འཕྲོལ་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་ཡང་འགྱུར་བ་དེའི་

སྤྱིར་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དང་པ་ཞེས་བྱུང་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལ་གང་དག་དེ་རྟེན་ཅེས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་

ཐ་དང་པ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་ནི་རྣམ་གྲངས་དེས་ན་ཁྲོད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་གྱི། ཚུལ་བཞིན་གསུ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སྟོ་

གྲོས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་ཤིང་འགའ་ཡང་གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དང་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་མེད། དེས་ན་ཅི་ལྟར་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གཏོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གཏོགས་པར་འགྱུར་རོ། །སྟོ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་

{@12B} རྣམ་དག་ཤིང་འགའ་ཡང་གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དང་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་མེད། དེས་ན་ཅི་ལྟར་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་རོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་སྤྱིའི་

མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །སྟོ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་ཤིང་འགའ་ཡང་གལ་ཏེ་སྤྱིར་རོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འདུ་

བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་རོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དང་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱུང་།

ཡང་མི་རུང་ལ། རོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཞེས་བྱུང་། ཡང་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལ་གང་དག་དེ་རྒྱུད་ཅེས་འདུ་བྱེད་གྱི་མཚན་
ཉིད་དང་། རོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་

ཞེས་ཟེར་བ་དང་། རོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་གི། རྣམ་གྲངས་དེས་ཀྱིས་འདི་ལྟར་ཚུལ་བཞི
ན་མ་ཡིན་པར་ལྷགས་པ་ཡིན་གྱི། ཚུལ་བཞིན་དུ་ལྷགས་

པ་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སློབ་ལོ་ལྷན་ལྟ་རྣམ་དག་། གཞུགས་ཡང་གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རོན་དམ་པའི་མ
ཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་གེ། དེས་ན་ཇི་

ལྟར་རོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་འདུ་བྱེད་གྱི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདུ་བྱེད་གྱི་མཚན་ཉིད་ཐམ
ས་ཅད་ཀྱང་བྱེ་བྲག་མེད་པ་དང་། རྣམ་འབྱེད་པ་དག་འདུ་བྱེད་

{@13A} ཨ། རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་། ཇི་ལྟར་ཐོས་པ་དང་། ཇི་ལྟར་བྱེ་བྲག་ལྟེན་པ་དང་། ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་ཞེས་
པ་ལས་གོང་དུ་རོན་དམ་པ་ཡོངས་སུ་

འཚོལ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་གེ།
དེས་ན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཅོམ་དང་།

རོབ་ཉིད་མེད་པ་ཅོམ་ཉིད་རོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྣམ་
པར་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དུས་གཅིག་ཏུ་མཚན་

ཉིད་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །སློབ་ལོ་ལྷན་ལྟ་རྣམ་དག་གཞི་ལྱིར་འདུ་བྱེད་གྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ནི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པ་ཡི

ན་ཏེ། བྱེ་བྲག་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་འབྱོར་

པ་དག་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ལྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་གོང་དུ་དོན་དམ་པ་
ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་བྱེད་པ་དང་། དོན་དམ་པ་

ནི་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་མཚན་ཉིད་
ཀྱང་དུས་གཅིག་ཏུ་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་སྐྱབ་པ་མེད་

པ་དེའི་སྤྱིར་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའམ། ཐ་དད་པ་ཞེས་བྱུང་མི་རུང་ངོ་། །
དེ་ལ་གང་དག་དེ་སྐད་ཅེས་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་

{@13B} མཚན་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའམ། ཐ་དད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་ནི་རྣམ་གྲངས་
དེས་ན། རྫོང་གིས་འདི་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་

གྱི་ཉེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སྤོ་གོས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། དུང་གི་དཀར་པོ་ཉི
ད་ནི། དུང་དང་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའམ།

མཚན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་གདགས་པར་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དུང་གི་དཀར་པོ་ཉིད་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་གསེར་གྱི་སེར་པོ་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞི
ན་ནོ། །པི་མང་གི་སྐྱའི་སྟན་པ་ཉིད་ཀྱང་པི་མང་གི་སྐྱ་དང་

མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའམ། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པར་གདགས་པར་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཨ་ཀ་རུ་ནག་པོའི་དྲི་ཞིམ་པ་ཉིད་
ཀྱང་ཨ་ཀ་རུ་ནག་པོ་དང་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་

པའམ། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་གདགས་པར་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ན་ལེ་ཤམ་གྱི་ཚ་བ་ཉིད་ཀྱང་ན་ལེ་ཤམ་དང་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་
མ་ཡིན་པའམ། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་གདགས་པར་

སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ན་ལེ་ཤམ་གྱི་ཚ་བ་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཨ་རུ་རའི་བསྐྱབ་པ་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཤིང་
བལ་གྱི་འདའ་བའི་འཇམ་པ་ཉིད་ཀྱང་ཤིང་བལ་གྱི་འདའ་

བ་དང་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའམ། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་གདགས་པར་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། མར་ལ་
མར་གྱི་སྟོང་ཁུའང་མར་དང་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་

{@14A} ལ། །པ་མ་ཡིན་པའམ། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་གདགས་པར་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། འདུ་བྱེད་ཐ
མས་ཅད་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་། ཟག་པ་

དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟུག་བསྐྱེད་པ་ཉིད་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་གང་བདག་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་དེ་དག་དང་མཚན་ཉིད་
ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའམ། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་

གདགས་པར་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྟོ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། འདོད་ཆགས་ཀྱི་མ་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་དང་།
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་

འདོད་ཆགས་དང་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའམ། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་གདགས་པར་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འདོད་ཆགས་
གྱི་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་ལྷག་

གི་འང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །སྟོ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་དེ་བཞིན་དུ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རོན་དམ་པའི་མཚན་
ཉིད་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའམ།

མཚན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་གདགས་པར་མི་བཟོད་དོ། །སློ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་ངས་ནི་དེ་ལྟར་དོན་དམ་པ་ལྟ་བུ། མཚོགས་ཏུ་སྤྲུལ་མ་
ཚོགས་ཏུ་ཟེབ་པ། རྟོགས་པར་དགའ་བ།

མཚོགས་ཏུ་དགའ་བ། ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལས་ཡང་དགའ་བར་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
སངས་རྒྱས་ཏེ། མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་

{@14B} རྒྱས་ནས་ཀྱང་བསྟན་ཅིང་གསལ་བར་བྱས། རྣམ་པར་སྤྱོད། གདགས་པ་བྱས། རབ་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་དེའི་ཚོ་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་བཀའ་སྤྱུལ་ཏོ། །

འདུ་བྱེད་ཁམས་དང་དོན་དམ་མཚན་ཉིད་ནི། །གཅིག་དང་ཐ་དད་བྲལ་བའི་མཚན་ཉིད་དེ། །གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་ཡང་གང་རྟོ་
ག་པ། །དེ་དག་ཚུ་ལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཞུགས་པ་ཡིན། །སྤྱོད་

བཅོམ་ལྡན་ལྟ་བུ་མཐོང་དང་། །ཞི་གནས་གོམས་པར་བྱས་ནས་ནི། །གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཚིང་བ་དང་། །མཚན་མའི་འཚིང་ལས་རྣ་
མ་གྲོལ་འགྲུང་། །སློ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་

ལེ་ལུ་སྟེ་གསུམ་པོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚོད་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་བཀའ་སྤྱུལ་བ། རབ་འབྱོར་སྤྱོད་ཀྱིས་སེ་
མས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་གང་དག

མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་ཤེས་པ་བརྟམས་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་ནི་ཇི་ཅུམ་ཞིག་ཡོད་པར་ཤེས། །སྤྱོད་ཀྱི་
ས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་གང་དག་མངོན་པའི་ར་

རྒྱལ་མེད་པར་ཤེས་པ་བརྟམས་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་ནི་ཇི་ཅུམ་ཞིག་ཡོད་པར་ཤེས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་

ལྷན་འདས། བདག་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་གང་

དག་མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་མ་མཆིས་པར་ཤེས་པ་བདུན་སྟོན་པར་བགྱིད་པའི་སེམས་ཅན་ནི་ཉེང་ཤེས་ཤེས་མཆིས་པར་འཚོལ་ལ
གས་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས། བདག་གིས་སེམས་

{@15A} ༄། །ཅན་གྱི་ཁམས་ན་གང་དག་མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་གྱིས་མངོན་དུ་ཟློན་ཅིང་ཤེས་པ་བདུན་སྟོན་པར་བགྱིད་པའི་སེ
མས་ཅན་ནི་ཚང་མ་མཆིས། བྲལ་མ་

མཆིས། བཟོད་དུ་མ་མཆིས་པར་འཚོལ་ལགས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས། བདག་དུས་གཅིག་ཅིག་ཀྱི། དགོན་པ་ནགས་ཁོད་ཆེན་
པོ་ཞིག་ན་མཆིས་པའི་ཚོ། དེ་ན་བདག་གི་ཉེ་

འཁོར་ན་དགོས་པར་བུ་མང་པོ་དག་ཅིག་ཀྱང་དགོན་པ་ནགས་ཁོད་ཆེན་པོ་ན་ཉེ་ཅིང་གནས་ལགས་ཏེ། བདག་གིས་སྤྱོད་ཀྱི
དུས་གྱི་ཚོད་དགོས་པར་ཕན་ཚུན་ནས་མཆིས་ཤིང་

མངལ་ནས། ཚོས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དམིགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྟོན་པས་ཤེས་པ་བདུན་སྟོན་པར་བགྱིད་དེ། དེ་ན་ཁ་ཅིག་
ནི་སྤང་པོ་དམིགས་པ་དང་། སྤང་པོའི་མཚན་

མ་དམིགས་པ་དང་། སྤང་པོའི་སྐྱེ་བ་དམིགས་པ་དང་། སྤང་པོའི་འཇིག་པ་དམིགས་པ་དང་། སྤང་པོ་འགོག་པ་དམིགས་པ་དང་།
སྤང་པོ་འགོག་པ་མངོན་དུ་བགྱིད་པ་དམིགས་

པས་ཤེས་པ་བདུན་སྟོན་པར་བགྱིད། ཁ་ཅིག་སྤང་པོ་དམིགས་པས་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ཁ་ཅིག་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དམིགས་པས། ཁ་ཅི
ག་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་དམིགས་པས་

ཞེས་པ་བརྗོད་པར་བགྱིད། ཁ་ཅིག་ནི་ཟམ་དམིགས་པ་དང་། ཟམ་གྱི་མཚན་མ་དམིགས་པ་དང་། ཟམ་གྱི་སྐྱེ་བ་དམིགས་པ་དང་། ཟམ་གྱི་འཇིགས་པ་དམིགས་པ་དང་།

{@15B} ཟམ་འགོག་པ་དམིགས་པ་དང་། ཟམ་འགོག་པ་མངོན་དུ་བགྱི་བ་དམིགས་པས་ཞེས་པ་བརྗོད་པར་བགྱིད། ཁ་ཅིག་ནི་བདེན་པ་དམིགས་པ་དང་། བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དམིགས་

པ་དང་། བདེན་པ་ཡོངས་སུ་ཞེས་པ་དམིགས་པ་དང་། བདེན་པ་སྤངས་པ་དམིགས་པ་དང་། བདེན་པ་མངོན་དུ་བགྱི་བ་དམིགས་པ་དང་། བདེན་པ་སྐྱོམ་པ་དམིགས་པས་ཞེས་པ་

བརྗོད་པར་བགྱིད། ཁ་ཅིག་ནི་ཁམས་གྱི་དམིགས་པ་དང་། ཁམས་གྱི་མཚན་མ་དམིགས་པ་དང་། ཁམས་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་དམིགས་པ་དང་། ཁམས་དུ་མ་དམིགས་པ་དང་།

ཁམས་འགོག་པ་དམིགས་པ་དང་། ཁམས་འགོག་པ་མངོན་དུ་བགྱི་བ་དམིགས་པས་ཞེས་པས་བརྗོད་པར་བགྱིད། ཁ་ཅིག་ནི་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དམིགས་པ་དང་། དྲན་

པ་ཉེ་བར་བཞག་པའི་མཚན་མ་དམིགས་པ་དང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་། གཉེན་པོ་དམིགས་པ་དང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བསྐྱོམ་པ་དམིགས་

པ་དང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བ་དམིགས་པ་དང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་སྐྱེས་པ་གནས་པ་དང་། མི་བསྐྱུང་པ་དང་། སྐར་ཞིང་འབྱུང་བ་དང་། འཕེལ་ཞིང་

རྒྱས་པ་དམིགས་པས་ཞེས་པ་བརྗོད་པར་བགྱིད། ཁ་ཅིག་ནི་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེད་དུ། ཁ་ཅིག་ནི་ཡང་དག་པར་སྐྱོང་བ་རྣམས་དང་། རྩ་འཕྲུལ་

{@16A} ༡༡། གྲི་རྒྱུ་པ་རྣམས་དང་། དབང་པོ་རྣམས་དང་། ལྷོ་བས་རྣམས་དང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་། ལ་
ཅིག་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་

པ་དམིགས་པ་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པའི་མཚན་མ་དམིགས་པ་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་
པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་དམིགས་

པ་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་བསྐྱོམ་པ་དམིགས་པ་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་མ་སྐྱེས་པ་
སྐྱེ་བ་དམིགས་པ་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་

ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་སྐྱེས་པ་གནས་པ་དང་། མི་བསྐྱུད་པ་དང་། སྤར་ཁིང་འབྱུང་བ་དང་། འཕེལ་ཁིང་རྒྱས་པ་དམིགས་པས་ཤེས་
པ་བདེ་སྤྱོད་པར་བགྱིད་པ་དག་མཐོང་ལགས་

སོ། །འཕོང་ནས་ཀྱང་བདག་འདི་སྣམ་བགྱིད་དེ། ཚོ་དང་ལྷན་པ་འདི་དག་ནི་ཚོས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
སྟོན་པས་ཤེས་པ་བདེ་སྤྱོད་པར་བགྱིད་ཅིང་། འདི་

ལྟར་དོན་དམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རོ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་མ་འཚལ་བས། ཚོ་དང་ལྷན་པ་འདི་དག་ནི་མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་ཅན།
མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་གྱིས་མངོན་དུ་ཟིན་ཅིང་ཤེས་པ་

བདེ་སྤྱོད་པར་བགྱིད་པ་ལ་སྟོན་ལགས་སོ་སྣམ་བགྱིད་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གང་གི་སྤྱད་དུ་འ
དི་སྤྱད་ཅེས་དོན་དམ་པ་ནི་ཕྱ་བ། ཟབ་པ། རྟོགས་

{@16B} པར་དགའ་བ། མཚོག་ཏུ་རྟོགས་པར་དགའ་བ། ཐམས་ཅད་དུ་རོ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནི་ཞེས་བཀའ་སྤྱུལ་

བའི་ཚམ་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གསུངས་པ་དེ་ནི་ངོ་

མཚར་ལགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས། རོན་དམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རོ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བསྟན་པ་འ
དེ་ཉིད་ལ་ལུགས་པ། དགོས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་

ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ལགས་ན། འདི་ལས་སྤྲད་རོལ་པའི་ལྷ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་སློབ་ཀྱང་
ཅི་འཚོལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། རབ་

འབྱོར། དེ་དེ་བཞིན་གོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། རས་ནི་རོན་དམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རོ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་ལྟ་བུ། མཚོག་ཏུ་ལྟ་བུ། ཟབ
པ། མཚོག་ཏུ་ཟབ་པ། རྟོགས་པར་དཀའ་བ།

མཚོག་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ། མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཀྱང་བསྟན་ཅི
ང་གསལ་བར་བྱས། རྣམ་པར་སྤྱོད། གདགས་པར་

བྱས། རབ་ཏུ་བསྟན་གོ། །དེ་ཅི་འི་རྒྱུར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར། ལུང་རྣམས་དང། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང། ཟས་རྣམས་དོ
ན་དམ་པ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཅིང། རབ་

འབྱོར། རྒྱེ་མཚེད་རྣམས་དང། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང། ཟས་རྣམས་དང། བདེན་པ་རྣམས་དང། ཁམས་རྣམས་ད
ང། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་རྣམས་དང། ཡང་

{@17A} ལྟ། །དག་པར་སྤོང་བ་རྣམས་དང། རྩ་འཕྲུལ་གྱི་རྟེན་པ་རྣམས་དང། དབང་པོ་རྣམས་དང། རྟོབས་རྣམས་དང།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་དང། རང་

འབྱོར། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་ལ་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་ཡོང
ས་སུ་བསྟན་པའི་སྲིད་རོ། །སྤང་པོ་རྣམས་ལ་རྣམ་

པར་དག་པའི་དམིགས་པ་དེའང་ཐམས་ཅད་དུ་རོ་གཅིག་པ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་གོ། །སྤང་པོ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བ
ཞིན་དུ་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནས། འཕགས་པའི་

ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པའི་བར་ལ་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་དེའང་ཐམས་ཅད་དུ་རོ་གཅིག་པ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་
མ་ཡིན་གོ། །རབ་འབྱོར། རྣམ་གྲངས་དེས་ན་

ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་ཐམས་ཅད་དུ་རོ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རབ་འབྱོ
ར། གཞན་ཡང་དགོས་པ་རྣམས་ལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་ནི་

སྤང་པོ་གཅིག་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོན་དམ་པའི་ཚོས་བདག་མེད་པ་རབ་ཏུ་རྟོགས་ནས་ཡང་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྤང་པོ་རྣམས་དང
། ཁམས་རྣམས་དང། ཁམས་རྣམས་དང། སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དང།

རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང། ཟས་རྣམས་དང། བདེན་པ་རྣམས་དང། དྲན་བ་ཉི་བར་བཞག་པ་རྣམས་དང། ཡང་དག་པ
ར་སྦྱོང་བ་རྣམས་དང། ཇུ་འཕྲུལ་གྱི་རྟེན་

{@17B}པ་རྣམས་དང། དབང་པོ་རྣམས་དང། ལྟོབས་རྣམས་དང། བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་སོ་སོ་དང། འཕགས་པའི་
ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་སོ་སོ་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་དོན་དམ་པ།

བདག་མེད་པ། ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་མི་བྱེད་གྱི། དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་གཉིས་མེད་པའི་ཞེས་པ་ལ་རྟོན་པ་དེ་ཉིད་གྱི
ས་དོན་དམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རོ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་

དེས་པར་འཛིན་པ་དང་། མདོན་པར་རྟོགས་པ་ཁོ་ནར་བྱེད་དེ། རབ་འབྱོར། རྣམ་གྲངས་དེས་ཀྱང་ཁྱོད་གྱིས་འདི་ལྟར་ཐམས་ཅ
ད་དུ་རོ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་དོན་

དམ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རབ་འབྱོར། གཞན་ཡང་ཇི་ལྟར་སྤང་པོ་དང་། སྐྱེ་མཚེད་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ
དང་། ཟས་དང་། བདེན་པ་དང་། ཁམས་

དང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང་། ཡང་དག་པར་སྦྱོང་བ་དང་། རྗེ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་། དབང་པོ་དང་། སྦྱོབས་དང་། བྱང་ཚུ
བ་གྱི་ཡན་ལག་འདི་དག་ཕན་ཚུན་མཚན་ཉིད་

ཐ་དད་པ་དང་། ཇི་ལྟར་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་ཕན་ཚུན་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཤམ་ཏེ། ཚོས་
དེ་དག་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོན་དམ་པ་ཚོས་བདག་

མེད་པའང་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི། དེས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་དོན་དམ་པ། ཚོས་བདག་མེད་པའང་རྒྱུ་དང་བཅས་
པ་ཡིན་ཞིང་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་

{@18A} ཨྱ། །ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །འདུས་བྱས་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པ
ར་མི་འགྱུར་རོ། །དོན་དམ་པ་མ་ཡིན་ན་ནི་དོན་

དམ་པ་གཞན་ཞིག་ཡོངས་སུ་བཅའ་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །རབ་འབྱོར། གང་གི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་དོན་དམ་པ། ཚོས་བདག་
མེད་པ་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། འདུས་

བྱས་མ་ཡིན་པ་དང་། དོན་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དོན་དམ་པ་དེ་འི་སོན་དམ་པ་གཞན་ཡོངས་སུ་བཅའ་བར་བྱམི་ད

གོས་ཀྱི། དེ་བཞིན་གཤམ་ཞེས་པ་རྣམས་བྱུང་།

ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ། ཉལ་པ་ཉལ་པའི་དུས་དང་། ཐེང་ཟུག་ཐེང་ཟུག་གི་དུས་སུ་ཚོས་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དབྱིངས་དེ་ནི་རྣམ་པར་གནས་།

པ་ཁོན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། རབ་འབྱོར། རྣམ་གངས་དེས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་ཐམས་ཅད་དུ་རོ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་།

བྱའོ་ཤོ། རབ་འབྱོར། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། བམ་མཁའ་ཞི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོ་གསུམ་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ལ་མཚན་མ་མེད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་འགྱུར་བ་།

མེད་པ་སྟེ། ཐམས་ཅད་དུ་རོ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། རབ་འབྱོར། དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པ་འང་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པའི་ཚོས་རྣམས་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་རོ་གཅིག་པའི་མཚན་།

{@18B} ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཚོ་ཚོ་གསུམ་བཅད་པ་འདི་དག་བཀའ་སྤྲུལ་ཏེ། །དོན་དམ་དེ་ནི་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཏེ། །ཀུན་ཏུ་རོ་གཅིག་མཚན་ཉིད་སངས་།

རྒྱས་གསུང་། །དེ་ལ་གང་དག་ཐ་དད་ཀྱི་རྟོག་པ། །དེ་དག་རྒྱལ་གནས་པ་ཚོངས་པ་ཡིན། །རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུ་སྟེ་བཞི་པའོ། །།དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་།

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འབྲོག་གིས་ཡངས་པས་ལུ་བ་ལུས་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འབྲོག་གིས་དང་། ཡིད་དང་། རྣམ་པར་ཞེས་པའི་གསང་བ་ལ་མཁས་པ། བྱང་།

ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དང་། ཡིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གསང་བ་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བགྲིན། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཇི་ཅོམ་གྲིས་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དང་། ཡིད་

དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གསང་བ་ལ་མཁས་པ་ལགས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དང་། ཡིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གསང་བ་ལ་མཁས་པར་

འདོགས་ནའང་ཇི་ཅོམ་གྲིས་འདོགས་ལགས། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲིས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱོ་གྲོས་ཡངས་པ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ། །སློ

གྲོས་ཡངས་པ་ཁྱོད་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་ཕན་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་བདེ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལ་སླིང་བཅུ་བ་དང་། ལྷ་དང་མིར་བཅས་པའི་སྐྱེ་དགུའི་དོན་དང་། ཕན་པ་དང་།

{@19A} ཟླ། །བདེ་བའི་སྤྱིར་ལྷགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཁྱོད་དོན་འདི་ཉིད་འདྲི་བར་སེམས་པ་ནི་ལེགས་སོ། །ལེགས་སོ། །སྐྱོ་གྲོས་ཡངས་པ། དེའི་སྤྱིར་ཉོན་

ཅིག་དང་། སེམས་དང་། ཡིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གསང་བ་ལ་མཁས་པ་ཁྱོད་ལ་བཤད་པར་བྱུང་། །སྐྱོ་གྲོས་ཡངས་པ། འགྲོ་བ་དྲུག་གི་འཁོར་བ་འདི་ན་སེམས་ཅན་

གང་དང་གང་དག་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་གང་དང་གང་དུ་འདྲོ་ནས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་ནས་སུམ། ཡང་ན་མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་འཇམ། ཡང་ན་རྫོད་གཤེར་ལས་སྐྱེ་བའཇམ། ཡང་ན་རྣམ་ཏེ་

སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་སུ་ལུས་མཛོན་པར་འགྲུབ་ཅིང་འབྱུང་བར་འགྲུབ་བཤེར་དང་པོར་འདི་ལྟར་ལེན་པ་རྣམས་པ་གཉིས་པོ་རྟེན་དང་བཅས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལེན་པ་དང་།

མཚན་མ་དང་མིང་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་ཐ་སྟད་འདོགས་པའི་སྒྲིམ་པའི་བག་ཚགས་ལེན་པ་ལ་རྟེན་ཅས། ས་བོན་ཐམས་ཅད་
པའི་སེམས་རྣམ་པར་སྒྲིན་ཅིང་འཇུག་ལ།

རྒྱལ་ཤིང་འཕེལ་བ་དང་ཡངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་ནི་ལེན་པ་གཉི་ག་ཡོད་ལ། གཟུགས་ཅན་མ་
ཡིན་པའི་ཁམས་ན་ནི་ལེན་པ་གཉིས་སུ་མེད་

དོ། །སྒྲོ་གྲོས་ཡངས་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ནི་ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་དེས་ལུས་འདི་བཟུང་ནི་
ང་གྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་

{@19B} ཤེས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་དེ་ལུས་འདི་ལ་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་གཅིག་པའི་དོན་གྱིས་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་དང་།
རབ་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། འདི་

ལྟར་དེ་ནི་གཟུགས་དང་། སྐྱ་དང་། སྲི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་དང་། ཚེས་ཀུན་ཏུ་བསགས་པ་དང་། ཉེ་བར་བསགས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །སྒྲོ་གྲོས་ཡངས་པ། ལེན་པའི་རྣམ་པར་

ཤེས་པ་དེ་ལ་རྟེན་ཅིང་གནས་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། རྣ་བ་དང་། ལྡོ་
དང་། ལྗེ་དང་། ལུས་དང་། ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་

ཤེས་པ་དག་འབྱུང་རོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་མིག་དང་གཟུགས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ཅས། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེ
ས་པ་འབྱུང་སྟེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་

དང་ལྟན་ཅིག་རྗེས་སུ་འཇུག་པ། དུས་མཚུངས་པ། སྦྱོད་ལུ་མཚུངས་པ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཁར་འ

བྱུང་ངོ། །སློབ་གྲོས་ཡངས་པ། དེ་ལ་རྣམ་པར་

ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་རྣ་བ་དང་། ལྷ་དང་། ལྷེ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་ལྷུས་དང་། རེག་བྱ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་
ལྷུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་སྟེ། ལྷུས་ཀྱི་

རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་རྗེས་སུ་འཇུག་པ། དུས་མཚུངས་པ། རློན་ཡུལ་མཚུངས་པ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་འང་འབྱུང་ངོ། །གལ་ཏེ་མིག་གི་

{@20A} ༣༡ །རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ན་ནི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་རློན་ཡུལ་མཚུངས་པ། རྣམ་
པར་རྟོག་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་

གཅིག་ཁོ་ན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ངོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་གཉིས་སམ། གསུམ་མམ། བཞི་ལྷན་ཅིག་གམ། ལྷ་ཚར་
ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ན་འང་དེར་རྣམ་

པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྷ་པོ་དག་དང་རློན་ཡུལ་མཚུངས་པ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འང་གཅིག་ཁོ་ན་ལྷན་
ཅིག་འབྱུང་ངོ། །སློབ་གྲོས་ཡངས་པ། འདི་ལྟ་

སྟེ། དཔེར་ན། ཚུའི་རྣམ་ཚེན་པོ་འབབ་པ་ལ་གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ཅིག་ཁོ་ན་འབྱུང་ངོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་

སམ། གལ་ཏེ་རབ་ཏུ་མང་པོ་དག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རབ་ཏུ་མང་པོ་དག་འབྱུང་ཞིང་ཚུའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་གི་རྒྱུ་ཉེ་བར་འཇུག་པར་ཡང་མི་

འགྲུང་ལ། ཡོངས་སུ་ཟད་པར་ཡང་མི་འགྲུང་ངོ། །མེ་ལོང་གི་དགྲིལ་འཁོར་ཤིང་ཉེ་དུ་ཡོངས་སུ་དགའ་པ་ལའང་གལ་ཏེ་གཟུགས་
བརྟན་གཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཉེ་བར་གནས་

པར་གྲུང་ན། གཟུགས་བརྟན་ཡང་གཅིག་ཁོ་ན་འབྱུང་ངོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་བརྟན་གཉིས་སམ། གལ་ཏེ་རབ་དུ་མང་པོ་དག་འ
བྱུང་བའི་རྒྱུ་ཉེ་བར་གནས་པར་གྲུང་ན།

{@20B} གཟུགས་བརྟན་རབ་དུ་མང་པོ་དག་འབྱུང་ཞིང་མེ་ལོང་གི་དགྲིལ་འཁོར་དེ་གཟུགས་བརྟན་གྱི་དངོས་པོར་ཡོངས་
སུ་འགྲུང་བའང་མ་ཡིན་ལ། ཡོངས་སུ་སྐྱོར་བར་ཡང་མི་མངོན་ནོ།

སློབ་མོས་ཡངས་པ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་རྒྱུང་ལྟ་བུ་དང་། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ལོན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ལ་རྟེན་ཅིང་གནས་ནས། གལ་
ཏེ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་ལན་གཅིག་

འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཉེ་བར་གནས་པར་གྲུང་ནའང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ལན་གཅིག་འབྱུང་ངོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་པ
ར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྡེ་ཆར་གྱི་བར་དག་ལན་གཅིག་

འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཉེ་བར་གནས་པར་གྲུང་ནའང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྡེ་ཆར་ལན་གཅིག་འབྱུང་ངོ། །སློབ་མོས་ཡངས་པ་དེ
ལྟར་བྱང་རྒྱུ་ལེམས་དཔའ་ཚོས་གྱི་ལུགས་ཤེས་

པ་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཚོས་གྱི་ལུགས་ཤེས་པ་ལ་གནས་ནས། ལེམས་དང་། ཡིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གསང་བ་ལ་མཁས་པ་ཡི
ན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་བྱང་རྒྱུ་ལེམས་

དཔའ་ལེམས་དང་། ཡིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གསང་བ་ལ་མཁས་པར་འདོགས་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐམས་ཅད་
དུ་མི་འདོགས་སོ། །སློབ་མོས་ཡངས་པ། གང་གི་

ཕྱིར་བྱུང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ནང་གི་སོ་སོ་ནང་གི་ལོན་པ་མི་མཐོང་། ལོན་པ་འི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འང་མི་མཐོང་ལ། དེ་འདྲ་ཡང་
དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཡིན་པ་དང་། ཀུན་གཞི་ཡང་།

{@21A} ལྟ། མི་མཐོང་། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འང་མི་མཐོང་། བསགས་པ་འང་མི་མཐོང་། སེམས་ཀྱང་མི་མཐོང་།
མིག་ཀྱང་མི་མཐོང་། གཟུགས་ཀྱང་།

མི་མཐོང་། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འང་མི་མཐོང་། རྣ་བ་འང་མི་མཐོང་། སྐྱེ་འང་མི་མཐོང་། རྣ་བ་འི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འང་མི་མ
ཐོང་། སྐྱེ་འང་མི་མཐོང་། དྲི་འང་མི་མཐོང་།

སྐྱེ་འི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འང་མི་མཐོང་། ལྱེ་འང་མི་མཐོང་། རོ་འང་མི་མཐོང་། ལྱེ་འི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འང་མི་མཐོང་། ལྷུས་ཀྱང་མི
མཐོང་། རེ་ག་བྱུང་མི་མཐོང་། ལྷུས་།

ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འང་མི་མཐོང་། སློ་གྲོས་ཡངས་པ། གང་གི་ཕྱིར་བྱུང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ནང་གི་སོ་སོ་རང་གི་ཡིད་ཀྱང་མི
མཐོང་། ཚོས་རྣམས་ཀྱང་མི་མཐོང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་།

པར་ཤེས་པ་འང་མི་མཐོང་ལ། དེ་འདྲ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཡིན་པ་དེ་གི། བྱུང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་དོན་དམ་པ་ལ་མཁའས་
པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འང་།

བྱུང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་དོན་དམ་པ་ལ་མཁའས་པ་ནི་སེམས་དང་། ཡིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འི་གསང་བ་ལ་མཁའས་པ་ཡིན་པ
ར་འདོགས་སོ། །སློ་གྲོས་ཡངས་པ། དེ་ཅོམ་གྱིས་།

ན་བྱུང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་དང་། ཡིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འི་གསང་བ་ལ་མཁའས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དང། ཡིད་དང།

{@21B} རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གསང་བ་ལ་མཁས་པར་འདོགས་ན་འང་དེ་ཙམ་གྱིས་འདོགས་སོ། །དེ་ནས་བཙུག་ལྷན་འདས་
གྱིས་དེའི་ཚོ་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ། །ཡེན་པའི་

རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་སྤ། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཚུ་བོའི་རྣམ་ལྟར་འབབ། །བདག་ཏུ་རྟོག་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། །བྱིས་པ་
རྣམས་ལ་ངས་ནི་དེ་མ་བསྟན། །སྤོ་གྲོས་ཡངས་པའི་

ལེ་ལུ་སྟེ་ལྡ་པའོ། །།དེ་ནས་བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ལུ་བ་ལུས་པ། བཙུག་ལྷན་
འདས། བྱང་ཚུབ་སེམས་

དཔའ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མཁས་པ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བགྱི་ན། བ
ཙུག་ལྷན་འདས། ཇི་ཙམ་གྱིས་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་

དཔའ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མཁས་པ་ལགས། དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་བ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉི
ད་ལ་མཁས་པར་འདོགས་ན་འང་ཇི་ཙམ་གྱིས་འདོགས་

ལགས། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་
བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ། །ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཁྲོད་དེ་ལྟར་

སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་ཕན་པ་དང། སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་བདེ་བ་དང། འཇིག་རྟེན་ལ་སྙིང་བཙུང་བ་དང། ལྷ་དང་མིར་བཅས་པའི་སྐྱེ་དགའའི་
དོན་དང། ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་སྤྱིར་ལུགས་ཏེ། དེ་

{@22A} ལྟེན་ལ་བཞུགས་པ་ལ་འཁྲུག་དོན་འདི་ཉིད་འདྲི་བར་སེམས་པ་ནི་ལེགས་སོ། །ལེགས་སོ། །ཡིན་ཏེན་འབྲུང་གནས། དེའི་ཕྱིར་ཉོན་ཅིག་དང། ཚོས་

རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མཁའ་པ་འཁྲུག་ལ་བཞུགས་པར་བྱའོ། །ཡིན་ཏེན་འབྲུང་གནས། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། ཀུན་

བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང། གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དང། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཡིན་ཏེན་འབྲུང་གནས། དེ་ལ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་བརྟགས་པའི་

མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཇི་ཅོམ་དུ་རྗེས་སུ་བརྟན་གང་གསུམ་པའི་ཕྱིར་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་དམ་བུ་བྲག་ཏུ་མིང་དང་བརྟན་རྒྱུ་མ་པར་བཞག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཡིན་ཏེན་

འབྲུང་གནས། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་ཉིད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྲུང་ལ། འདི་

སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྐྱེ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་བྲུབ་ནས། དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་གྱི་སྐྱེད་པོ་ཚེ་པོ་འདི་འབའ་ཞིག་པོ་འདི་འབྲུང་བར་འགྲུང་

རོ་ཞེས་བྲུབ་པའི་བར་གང་ཡིན་པའོ། །ཡིན་ཏེན་འབྲུང་གནས། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་སྟེ། བྱང་

{@22B} ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོན་པའི་རྒྱ་དང། ལེགས་པར་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱས་པའི་རྒྱུ་དེ་རྟོགས་ཤིང། དེ་རྟོགས་པ་གོམས་པར་བྱས་པ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པས་ཀྱང་སྤྲོད་

མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་གྱི་བར་དུ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས། འདི་ལྟ་
སྟེ། དཔེར་ན། རླུ་ས་བྱ་གང་ཟག་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་

ལ་རབ་རིབ་གྱི་སྒྲོན་ཆགས་པ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས། འདི་ལྟ་
སྟེ། དཔེར་ན། དེ་ཉིད་ལ་རབ་རིབ་གྱི་མཚན་མ་སྟེ། འད་

འཛིངས་པ་འཇ། སྒྲུང་མ་འཇ། ཏིལ་གྱི་འབྲུ་འཇ། སྒྲོན་པོའི་མཚན་མ་འཇ། སེར་པོའི་མཚན་མ་འཇ། དམར་པོའི་མཚན་མ་འཇ།
དཀར་པོའི་མཚན་མ་སྟེ། བར་གྱུར་པ་དེ་

ལྟ་བུར་ནི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རླུ་ས་བྱ་གང་ཟག་
དེ་ཉིད་གྱི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་མིག་ལ་རབ་རིབ་

གྱི་སྒྲོན་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ་ན། མིག་དེ་ཉིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲོན་ཡུལ་མ་ཞོར་བའི་སྒྲོན་ཡུལ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་ཡོངས་
སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཡོན་

ཏན་འབྱུང་གནས། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། །ཉེལ་ཉེན་ཏུ་གསལ་བ་ནི་གང་གི་ཚོ་ཚོན་སྒྲོན་པོ་དང་སྤྲད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚོ་ནི་ཞོར་
དུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡན་ད་རྟེལ་དང་། མཐོན་ཀ་ཆེན་པོར་

{@23A} ཨ། །པོ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། ཞོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡན་ད་རྟེལ་དང་། མཐོན་ཀ་ཆེན་པོར་ལོག་པར་འཛིན་
པས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་རྣམ་པར་

ཚོངས་པར་བྱེད་དོ། །གང་གི་ཚོ་ཚོན་དམར་པོ་དང་སྤྲད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚོ་ནི་ཞོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་པ་དམར་པོ་ག་ལྟ་བུར་སྒྲུང་བར་འ

གྲུང་ཞིང་། འོར་བུ་རིག་པོ་ཆེ་པ་དམ་ཚུ་ག་རུ་ལོག་པར་

འཛིན་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་རྣམ་པར་རྫོངས་པར་བྱེད་དོ། །གང་གི་ཚོ་མོ་ལྷུང་ལུ་དང་ཕྱད་པར་གྲུང་པ་དེའི་ཚོ་མོ་འོར་བུ་
རིག་པོ་ཆེ་མཁན་ལྟ་བུར་སྦྱང་བར་འགྱུར་ཞིང་།

འོར་བུ་རིག་པོ་ཆེ་མཁན་དུ་ལོག་པར་འཛིན་པས་གྲུང་སེམས་ཅན་རྣམས་རྣམ་པར་རྫོངས་པར་བྱེད་དོ། །གང་གི་ཚོ་མོ་མེར་པོ་
དང་ཕྱད་པར་གྲུང་པ་དེའི་ཚོ་མོ་གསེར་ལྟ་བུར་

སྦྱང་བར་འགྱུར་ཞིང་། གསེར་དུ་ལོག་པར་འཛིན་པས་གྲུང་སེམས་ཅན་རྣམས་རྣམ་པར་རྫོངས་པར་བྱེད་དོ། །ཡོན་ཏན་འབྱུང་
གནས། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། །ཤེལ་ཤིན་

ཏུ་གསལ་བ་མོའ་དང་ཕྱད་པ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚོན་ཉིད་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚོན་ཉིད་གྱི་ཐ་སྟོན་གྱི་བཀའ་
གསུང་བལྟ་བར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་

ན། །ཤེལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་འོར་བུ་རིག་པོ་ཆེ་ཨམ་ད་རྣམས་དང་། མཐོན་ཀ་ཆེན་པོ་དང་། པདམ་རུ་ག་དང་། མཁན་དང་། ག
སེར་དུ་ལོག་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུར་ནི་གཞན་

{@23B} གྱི་དབང་གི་མཚོན་ཉིད་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚོན་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས། འ
དི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། །ཤེལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་དེ་ཉིད་ལྟ་བུར་ནི་གཞན་

གྱི་དབང་གི་མཚོན་ཉིད་བལྟ་བར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། །ཤེལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཉིད་འོར་བུ་རིག་པོ་ཆེ་ཨམ་ད་རྣམས་དང་།
མཐོན་ཀ་ཆེན་པོ་དང་། པདམ་རུ་ག་དང་། མཁན་དང་།

གསེར་གྱི་མཚན་ཉིད་དེར་རྟག་པ་རྟག་པའི་དུས་དང་། ཐེང་ཟུག་ཐེང་ཟུག་གི་དུས་སུ་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་
ལྟ་བུར་ནི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དེ། ཀུན་

བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་དེར་རྟག་པ་རྟག་པའི་དུས་དང་། ཐེང་ཟུག་ཐེང་ཟུག་གི་དུས་སུ་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་པ་ལྟ་བུར་

བྱའོ། །ཡོན་ཏན་འབྲུང་གནས། དེ་ལ་མཚན་མ་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་
ཤེས་སོ། །གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ཀུན་

བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །གཞན་གྱི་དབང་
དེ་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་

ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཡོན་ཏན་འབྲུང་གནས། དེ་
ལ་བྱུང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་གཞན་

{@24A} ལྟ། །གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡང་དགའ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ནས་མ
ཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཚོས་ཡང་དགའ་པ་ཇི་ལྟ་

བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཡོན་ཏན་འབྲུང་གནས། དེ་ལ་བྱུང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ཡང་དགའ་པ་
ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ན། ཀུན་ནས་

ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་ཡང་དགའ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཡོན་ཏན་འབྲུང་གནས། དེ་ལ་བྱུང་ཚུབ་སེ
མས་དཔའ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་

ཡང་དགའ་པའི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ན། རྣམ་པར་བྱང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་ཡང་དགའ་པའི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས། དེ་ལ་བྱང་

ཚུབ་སེམས་དཔས་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཚོས་ཡང་དགའ་པའི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ན། གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་

ཚོས་རབ་ཏུ་སྤོང་ངོ། །གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་རབ་ཏུ་སྤངས་ན་རྣམ་པར་བྱང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས།

གང་གི་སྤྱིར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་དེ་ལྟར་ཚོས་རྣམས་གྲུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡང་

{@24B} དགའ་པའི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤིང་མཚན་ཉིད་མེད་པ་དང་། གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡང་དགའ་པའི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་

ལ། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཚོས་ཡང་དགའ་པའི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ནས། གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་རབ་ཏུ་སྤོང་ཞིང་གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་

ཚོས་རབ་ཏུ་སྤངས་ན་རྣམ་པར་བྱང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་

གཤེས་པ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མཁས་པར་འདོགས་ན་འང་དེ་ཙམ་གྱིས་འདོགས་སོ། །དེ་ན

ས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཚོ་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་

འདི་དག་བཀའ་སྤྱུལ་ཏེ། །མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཚོས་ནི་རབ་ཤེས་ན། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་ཚོས་སྤོང་འགྱུར། །ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་ཚོས་ནི་རབ་སྤངས་ན། །ཤིན་ཏུ་

རྣམ་དག་མཚན་ཉིད་ཚོས་ཐོབ་འགྱུར། །སྐྱེ་བོ་བག་མེད་ཉེས་བཅོམ་ལེ་ལོ་ཅན། །འདུ་བྱེད་སྐྱོན་ལ་རྟོག་པར་མི་བྱེད་པ། །བརྟན་
མེད་གཡོ་བ་ཡོད་པའི་ཚོས་རྣམས་ལ། །རབ་ཏུ་

ཉམས་པས་སྣང་བརྟེན་བྱ་བ་ཡིན། །ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ལེའུ་སྤྲུག་པའོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བྱང་ཚུབ་ཤེ
མས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་

{@25A} །། །དག་འཕགས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསེལ་ཏེ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། འདི་ནི་བདག་གཅིག་ལུ་དཔེ་བཞག་པ་
མཚིས་པའི་ཚོ། སེམས་ཀྱི་ཡོངས་

སུ་རྟོག་པ་འདི་ལྟ་བུ་སྐྱེས་ལགས་ཏེ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་སྤང་བོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་
འ་སྤྱུལ། །སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། འཇིག་པའི་

མཚན་ཉིད་དང་། སྤང་བ་དང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡང་བཀའ་སྤྱུལ། སྤང་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་མཚེད་རྣམས་དང་། རྟེ
ན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་། ཟས་

རྣམས་ཀྱི་ཡང་བཀའ་སྤྱུལ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་བདེན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྤྱུལ། །ཡོང
ས་སུ་ཤེས་པ་དང་། སྤང་བ་དང་། མངོན་

དུ་བཀྱི་བ་དང་། བསྐྱོམ་པ་འདུ་བཀྱི་སྐྱེལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
ད་བཀྱི་སྐྱེལ། ཁམས་སྐྱོ་ཚོགས་པ་

ཉིད་དང་། ཁམས་དུ་མ་ཉིད་དང་། སྤང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཞེས་པ་འདུ་བཀྱི་སྐྱེལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་
བྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་

གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ད་བཀྱི་སྐྱེལ། མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ཀྱིས་དང་། གཉེན་པོ་དང་། བསྐྱོམ་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེ་
ས་པ་རྣམས་གནས་པ་དང་། མི་བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྲོད་ཞིང་

{@25B} འབྱུང་བ་དང་། འཕེལ་ཞིང་ཡངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ད་བཀྱི་སྐྱེལ། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བུ་བཞུགས་དུ་
ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་རྣམས་དང་། ཇུ་འབྱུང་གི་རྒྱུ་པ་རྣམས་དང་།

དབང་པོ་རྣམས་དང་། སྤོབས་རྣམས་དང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་རང་བཀྱི་སྐྱེལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་
ས་དུ་མར་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པའི་རང་

གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ད་བཀྱི་སྐྱེལ། མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ཀྱིས་དང་། གཉེན་པོ་དང་། བསྐྱོམ་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེ་
ས་པ་རྣམས་གནས་པ་དང་། མི་བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྲོད་

ཞིང་འབྱུང་བ་དང་། འཕེལ་ཞིང་ཡངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ད་བཀྱི་སྐྱེལ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཚིས་པ།
ཚོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ། གཞོན་

མ་ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་རྒྱ་ཐོན་ལས་འདས་བཞེས་ཀྱི་ད་བཀྱི་སྐྱེལ་ལགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་
ར་དགོངས་ནས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཚིས་

པ། ཚེས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ། གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྐྱུང་ན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བ
ཀའ་སྐྱུལ་སྐྱུལ་བ་གྱི་དུང་ལགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་

གྱིས་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་ཚེས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ། ཚེས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ། གཞོན་མ་ནས་ཞི
བ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྐྱུང་ན་ལས་འདས་

{@26A} ཨྱ། །པ་ཞེས་བཀའ་སྐྱུལ་པའི་དོན་དེ་ཉིད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བདག་ཡོངས་སུ་ཞུ་ལགས་སོ། །དེ་སྐད་ཅེས་ག
སོལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བྱུང་

ཚུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྐྱུལ་ཏེ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱི་དེ་གྱི་སེམས་
གྱི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ། དག་བ་ཚུལ་བཞིན་སྐྱེས་པ་

ལེགས་སོ། །ལེགས་སོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱི་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་ཕན་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་བདེ་བ་དང་།
འཇིག་རྟེན་ལ་སློང་བ་ཅུང་བ་དང་། ལྷ་དང་མིར་བཅས་

པའི་སྐྱེ་དགའི་དོན་དང་། ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དོན་འདི་ཉིད་འདྲི་བར་སེམས་པ་ནི་ཡ
ང་ཀྱི་དུང་ལགས་སོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་།

དེའི་ཕྱིར་ཉོན་ཅིག་དང་། རས་ཅི་ལས་དགོངས་ནས་ཚེས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། ཚེས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ། མ་འགག
ས་པ། གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་གྱིས་

ཡོངས་སུ་སྐྱུང་ན་ལས་འདས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཀྱི་དུང་ལ་བཞུགས་པར་བྱའོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་། རས་ཚེས་རྣམས་གྱི་

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་རྣམས་པ་གསུམ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ།

མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། རོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལས་དགོངས་ནས་
ཚོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཞེས་བསྟན་

{@26B} ཏོ། ། རོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། དེ་ལ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཀུན་བརྟག་
ས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། ། དེ་ཅི་འི་སྤྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་

མིང་དང་བཟུང་རྣམས་པར་བཞག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམས་པར་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་དེ་འི་སྤྱིར་
། དེ་ནི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། ། རོན་

དམ་ཡང་དག་འཕགས། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་
གང་ཡིན་པའོ། ། དེ་ཅི་འི་སྤྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་རྒྱུན་

གཞན་གྱི་སྐྱོབས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་པས་དེ་འི་སྤྱིར་། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། ། རོན་
དམ་ཡང་དག་འཕགས། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རོན་དམ་པ་

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཚོས་གང་དག་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་དེ་དག་ནི་རོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་འང་ཡིན་གོ། ། དེ་ཅི་འི་སྤྱིར་། ཞེ་ན། རོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ཚོས་རྣམས་ལ་རྣམས་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངས་རོན་དམ་པ་ཡིན་པར་ཡོངས་

སྤྱི་བཟོ་ལ། གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་སྤྱིར་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས།

{@27A} ཨྱ། །གཞན་ཡང་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱི་བཟོ་བའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེའང་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་ཡང་

དག་འཕགས། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་བདག་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་དོན་དམ་
པ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་

མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་དེའི་སྤྱིར། དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས།
དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། བམ་མཁའ་མེ་ཏོག་ཇི་

ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་བལྟ་བར་བྱའོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན།
སྐྱུ་མ་བྱས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་

མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་བལྟ་བར་བྱ། དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དེ་ལས་གཅིག་ཀྱང་བལྟ་བར་བྱའོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས།
ས། དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། བམ་མཁའ་

གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བའི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་ཉིད་ལས་ཚོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་

དང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་གཅིག་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། དས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་
དག་ལས་དགོངས་ནས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་

{@27B} ཉིད་མེད་པའི་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལས་དགོངས་
ནས། ངས་ཚོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ། གཞོན་མ་ནས་ཞི་

བཤོམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྐྱེས་པ་ལས་འདས་པའི་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཅི་འི་སྤྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། འདི་
ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་སྐྱེས་

པ་ཡི་ན། མ་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་འགགས་པ་ཡི་ན། མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། གཞོན་མ་ནས་ཞི་
བ་ཡི་ན། གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་

གྱིས་ཡོངས་སུ་སྐྱེས་པ་ལས་འདས་པ་ཡི་ན། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྐྱེས་པ་ལས་འདས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་གྱི། ཡོངས་སུ་སྐྱེས་
པ་ལས་འདས་པ་རྒྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། དེ་འི་སྤྱིར་

མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་ངས་ཚོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ། གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ། རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྐྱེས་པ་ལས་འདས་པའི་ཞེས་བསྟན་

ཏོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ཡང་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཚོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལས་དགོངས་ན
ས་ངས་ཚོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ། གཞོན་མ་

ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྐྱེས་པ་ལས་འདས་པའི་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཅི་འི་སྤྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉི
ད་མེད་པ་ཉིད་ཚོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ནི་རྟག་

{@28A} ཨྱ། །པ་རྟག་པའི་དུས་དང་། ཐེང་རྟུག་གི་དུས་སུ་རྣམ་པར་གནས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་

དུ་འདུས་མ་བྱས་པ་ཉོན་མོངས་པ་བམས་པ་

ཅད་དུ་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་རྟག་པའི་དུས་དང་། ཐེང་ཟུག་ཐེང་ཟུག་གི་དུས་སུ་ཚོས་ཉིད་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ་འདུས་མ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་པའི་

ཕྱིར་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་བམས་པ་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྲད་ན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ།

དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཚོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལས་དགོངས་ནས་ངས་ཚོས་བམས་པ་ཅད་མ་སྐྱེས་མ་འགགས་པ། གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་གྱིས་

ཡོངས་སུ་སྤྲད་ན་ལས་འདས་པའི་ཞེས་བསྟན་ཏེ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ངས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་བརྟགས་པའི་དོ་བོ་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་

ཐ་དད་པར་མཐོང་ཞིང་། གཞན་གྱི་དབང་གི་དོ་བོ་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པར་མཐོང་ངེ། དེའི་ཕྱིར་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་རྣམས་པ་གསུམ་

མི་འདོགས་ཀྱི། སེམས་ཅན་རྣམས་གཞན་གྱི་དབང་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་དོ་བོ་ཉིད་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་དོ་བོ་ཉིད་དུ་སྐྱོད་བརྟགས་ནས། གཞན་གྱི་དབང་དང་། ཡོངས་སུ་

{@28B} གྲུབ་པའི་དོ་བོ་ཉིད་ལ། ཀུན་བརྟགས་པའི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྗེས་སུ་ཐ་སྐྱད་འདོགས་ཏེ། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་རྗེས་སུ་ཐ་སྐྱད་འདོགས་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཐ་སྐྱད་བརྟགས་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་

པའི་སེམས་ཐ་སྐྱོད་བཏགས་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའམ། ཐ་སྐྱོད་བཏགས་པ་བག་ལ་ཉལ་གྱིས་གཞན་གྱི་དབང་དང་། ཡོངས་
སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་ནོ། །ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཀུན་བཏགས་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྒྱུ་དེ་དང་། རྐྱེན་དེས་སྤྱི་

མ་ལ་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀུན་ཏུ་བསྐྱེད་དེ། གཞི་དེས་ན། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་ཀུན་ནས་ཉོ་
ན་མོངས་པར་འགྱུར། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་

དང་། སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དུན་རིང་པོ་ཡང་ན་སེམས་ཅན་དམུལ་བ་
རྣམས་དང་། ཡང་ན་དུད་འགྲོ་རྣམས་སམ། ཡང་ན་

ཡི་དམགས་རྣམས་སམ། ཡང་ན་ལྟ་རྣམས་སམ། ཡང་ན་ལྟ་ཡིན་རྣམས་སམ། ཡང་ན་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཀུན་ཏུ་རྒྱུག་ཅིང་།
འཁོར་བར་འགྱུར་ཏེ། འཁོར་བ་ལས་མི་འདའ་བའི་

སྤྱིར་རོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། དེ་ལ་སེམས་ཅན་གང་དག་དང་པོ་ཉིད་ནས་དགོ་བའི་རྩ་བ་མ་བསྐྱེད་པ། སྤྱི་བ་པ་ཡོངས་
སུ་མ་དག་པ། རྒྱུད་ཡོངས་སུ་མ་སྤྲིན་པ། མོས་པ་མི་མང་

{@29A} ལ། །བཤོད་རྣམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡང་དག་པར་མ་གྲུབ་པ་དེ་དག་ལ་ནིང་སྐྱེ་བའི་ཉིད་མེད་པ་
ཉིད་ལས་བརྒྱུམས་ནས་ཚོས་སྤོན་ཏེ། དེ་དག་གིས་

ཚོས་དེ་ཐོས་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འགྱུར་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་ཤིང་མི་བརྟེན་པ་ཉིད་དང་། ཡིད་བ་
རྟེན་དུ་མི་རུང་བ་ཉིད་དང་། འགྱུར་བའི་ཚོས་ཉིད་དུ་ཤེས་

ནས་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་ཡིད་སྡང་བར་བྱེད། སྐྱོ་བར་བྱེད་དོ། །ཡིད་སྡང་བར་བྱས། སྐྱོ་བར་བྱས་ནས་སྤྲིག་པ་ལས་སྲིར་
ལྷོག་སྟེ། དེ་དག་སྤྲིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་བྱེད་

ཅིང་དགོ་བ་ལ་བསྟེན་པར་བྱེད་དོ། །དགོ་བ་ལ་བསྟེན་པའི་རྒྱས་དགོ་བའི་རྩ་བ་མ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ནི་སྐྱེད་དོ། །སྐྱིབ་པ་ཡོངས་
སྤུངས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་དོ། །རྒྱུད་

ཡོངས་སུ་སྐྱོན་པ་འང་ཡོངས་སུ་སྐྱོན་པར་བྱེད་དོ། །གཞི་དེས་མོས་པ་མང་ཞིང་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡང་ད
ག་པར་གྲུབ་པར་འགྱུར་དོ། །དེ་དག་དེ་ལྟར་དགོ་

བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ་ནས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྐྱེ་བའོ་བོ་ཉི
ད་མེད་པ་ཉིད་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་འོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་

ཉིད་དང་། འོན་དམ་པ་འོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་རྣམས་པ་གཉིས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་པས། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ
ས་ཡང་དག་པར་སྐྱོ་བར་མི་འགྱུར། ཡང་དག་པར་

{@29B} འདོད་ཚགས་དང་བྲལ་བར་མི་འགྱུར། ཡང་དག་པར་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ན
ས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར། ལས་ཀྱི་ཀུན་

ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར། སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་མི
འགྱུར་བས། ཡང་དེ་བཞིན་གཤམས་པ་དེ་དག་ལ་འདི་ལྟ་

སྟེ། མཚན་ཉིད་འོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། འོན་དམ་པ་འོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱུ་མས་ནས་འདི་ལྟར་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅ

དེ་ལས་ཡང་དག་པར་སྐྱོ་བར་བྱ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་

དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་བཟུལ་བ་
དང་། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་

བསྐྱེད་བྱེད་པར་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་བྱེད་པའི་སྤྱིར་ཚོས་སྟོན་ཏེ། །དེ་དག་གིས་ཚོས་དེ་ཐོས་ནས་ག
ཞུ་བྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་

ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པས་སྐྱེ་བའི་ཐོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དེ། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་དོན་
དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་མོས་པར་བྱེད། རབ་ཏུ་རྣམ་

པར་འབྱེད་པར་བྱེད། ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཅིང་འདི་ལྟ་སྟེ། བ་སྟན་བཏགས་པས་ཡོངས་སུ་མ་བསྐྱོས་པའི་ཤེས་པ་
བ་སྟན་བཏགས་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་མེད་ཅིང་ཐ་

{@30A} ལྟ། །སྟན་བག་ལ་ཉམ་མེད་པའི་ཤེས་པས་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དེ། ཚོ་འདི་ལ་ཤེས་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད
པ་དང་། སྤྱི་མ་ལ་རྒྱུད་ཡང་དག་པར་ཚད་པས་

འགོག་པར་བྱེད་དེ། གཞི་དེས་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་སྐྱོ་བ་དང་། ཡང་དག་པར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ད
ང་། ཡང་དག་པར་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཞིང་ཉོན་

མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཀྱང་ཡོང
ས་སུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས།

དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཉམ་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལམ་འདི་ཉིད་དང་། སྐྱབ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་དང་བ
དེ་བ་སྐྱབ་མེད་པའི་སྐྱེ་བ་ལས་འདས་པ་འཐོབ་

པར་འགྱུར་ལ། སེམས་ཅན་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་ལམ་འདི་ཉིད་དང་། སྐྱབ་པ་འདི་ཉིད་

ཀྱིས་སྐྱབ་པ་དང་བདེ་བ་སྐྱབ་མེད་པའི་སྐྱེ་བ་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་འདི་ནི། ཉམ་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་
། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པའི་

ལམ་གཅིག་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་དག་པ་གཅིག་སྟེ། གཉིས་པ་གང་ཡང་མེད་པས་ངས་དེ་ལས་དགོངས་ནས་ཐེག་པ་གཅིག་གུ་
བསྟན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་སེམས་ཅན་

{@30B} རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་རྣམས་དང་། དབང་པོ་འབྲིང་རྣམས་དང་། དབང་པོ་རྣོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་
གྱི་རིགས་སྣ་ཚོ་གསལ་དག་ཀྱང་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་

ཉམ་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་གང་ཟག་ཞི་བའི་བཤོད་པ་གཅིག་གུ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བརྟོན་པ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཀྱང་གུ
ང་ཚུབ་ཀྱི་སྣང་པོ་ལ་བཞག་སྟེ། སྐྱབ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་

རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པར་བྱུང་མི་རྣམས་ལ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་སྣང་རྗེ་ཤིན་ཏུ་ཚུང་བ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེལ་གྱི
ས་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་པའི་སྤྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་རིགས་དམན་པར་

ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཇི་ལྟར་སྣང་རྗེ་ཤིན་ཏུ་ཚུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱང་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་སྤྱོད་པས་པར་འགྱུ
ར་རོ། །དེ་ལྟར་སྤྱུག་བསྐྱེལ་གྱིས་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་པ་དེ་བཞིན་

དུ་འདུ་བྱེད་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉིན་ཏུ་མི་སྤྱོད་གསུམ་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ལ་ཉིན་ཏུ་མི་སྤྱོད་གསུམ་པར་དང་། འདུ་བྱེད་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་

ཉིན་ཏུ་མི་སྤྱོད་གསུམ་པར་ཉི་ལྔ་ཞེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་ངས་མ་བསྟན་མོ། །དེའི་སྤྱིར་ཉི་བའི་བསྐོད་པ་གཅིག་གསུམ་པར་ཞེས་བྱའོ། །ཉན་ཐོས་བྱང་ཚུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་

གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངས་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་

{@31A} ཨྱ། །བསྐྱེད་ལ་ཞ། ཉེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ནི་དང་པོར་བདག་གི་དོན་ལ་སྐྱེད་པའི་རྣམ་པས་ཉོན་མོངས་པའི་

སྐྱིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཏེ། དེའི་སྤྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་སུ་འདོགས་སོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་པའམ་གསུམ་པར་འདི་ལྟར་པའི་ཚོས་འདུལ་བ་ལེགས་པར་

གསུངས་པ། ཉིན་ཏུ་གྲུ་ཚོམ་པ། བསམ་པ་ཉིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་སྟོན་པ། ཚོས་ལེགས་པར་བསྟན་པ་ལ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མོས་པའི་རིམ་པའང་སྣང་སྟེ། དོན་དམ་ཡང་

དག་པམགས། འདི་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལས་དགོངས་ནས་བྱང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་བཟོད་པའི་རྣམ་པས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཚོས་

ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། ཚོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྐྱེ་

ངན་ལས་འདས་པའི་ཞེས་ཚིག་སྟོན་ཏེ། །དེ་ལ་

སེམས་ཅན་གང་དག་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་། སློབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ། རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སློབ་པ། མོས་པ་མང་བ།
བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་པོ་

ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་དེ་དག་གིས་ནི་ཚོས་དེ་ཐོས་ན་ངའི་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤིང་།
ཚོས་དེ་ལ་འང་ཚོས་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། རོན་

{@31B} དེའང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་རྟོགས་པ་གོ་མས་པས་ཀྱང་སྐྱུར་བ་
སྐྱུར་བ་ཁོ་ནར་ཤིན་ཏུ་མཐར་ཐུག་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ།

དེ་ལ་འང་ཨ་ལ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ། དེས་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལེགས་པ་
ར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་དད་པ་ཐོབ་

པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་གང་དག་དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། སློབ་པ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་དང་། རྒྱུད་ཡོངས་སུ་
མ་སློབ་པ་དང་། མོས་པ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པ། བསོད་ནམས་

དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་མ་གྲུབ་པ། དྲང་པོ་དང་དྲང་པོའི་རང་བཞིན་ཅན། རྟོག་པ་དང་སེལ་མི་ལུས་པ། ར་
ང་གི་ལྟ་བུ་མཚོགས་ཏུ་འཛིན་པར་མི་གནས་པ་དེ་དག་གིས་

ནི་ཚོས་དེ་ཐོས་ན་ངའི་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ཡང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཚོས་དེ་ལ་མོས་
པར་བྱེད་ཅིང་དད་པ་འང་འཐོབ་སྟེ། མདོ་སྟེ་འདི་དག་ནི་

དེ་བཞིན་གཤམ་པམ་གསུངས་པ་ཟབ་པ་ཟབ་པར་སྒྲུབ་པ། སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པ་མཐོང་བར་དགའ་བ། རྟོགས་པར་དགའ་
བ། བརྟག་མི་རྣམས་པ། རྟོག་གའི་སྒྲིབ་ཡུལ་མ་ཡིན་

པ། ཞིབ་མོ་བརྟགས་པའི་མཁས་པ་མཛངས་པས་རིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མོས་པར་བྱེད་དོ། །མདོ་སྡེ་དེ་དག་གི་དོན་བསྟན་པ་དག་
གི་དོན་བསྟན་པ་དག་ལ་བདག་མི་ཤེས་སོ་སྟུང་ནས་

{@32A} ལྟ། །འདྲུག་སྟེ། །འདི་སྐད་ཅེས་སངས་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཚུབ་ནི་ཟེའ། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཀྱང་ཟེའ། དེ་བཞིན་
གཤམ་པམ་ཉིད་ཀྱིས་མཐུན་གྱི་བདག་ཅག་གིས་

ནི་མི་ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤམ་པམ་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་བསྟན་པ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མོས་པ་སྒྲོ་ཚོགས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ་
། དེ་བཞིན་གཤམ་པམ་རྣམས་ནི་མཐུན་པ་དང་གཟིགས་

པ་མཐའ་ཡས་པ་ཡིན་གྱི། བདག་ཅག་གི་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བ་ནི་བལྟ་བུ་གི་རྗེས་ཙམ་མོ་སྟུང་ནས། དེ་དག་མདོ་སྡེ་དེ་རྣམས་
ལ་གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་ཡི་གེར་འདྲི་བར་ཡང་བྱེད། ཡི་གེར་

བྲིས་ནས་འཆང་བར་ཡང་བྱེད། གྲོག་པར་ཡང་བྱེད། ཡང་དག་པར་འགོད་པར་ཡང་བྱེད། མཚོན་པར་ཡང་བྱེད། ལུང་ཚོན་པ་
ར་ཡང་བྱེད། འདོན་པར་ཡང་བྱེད། ལ་ཏོན་དུ་འད་

བྱེད་མོད་གྱི། །འདི་ལྟར་དའི་དགོངས་ཏེ་བཤམ་པ་ཟབ་མོ་འདི་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་བསྐྱོམ་པའི་རྣམ་པས་སྒྲིབ་པར་མི་རྣམས་སོ། །
དེ་དག་གཞི་དེས་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ཀྱང་

འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ཀྱང་འཕེལ་བར་འགྱུར་ལ། བོད་དུ་འདྲ་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་མ་སྒྲིན་པ་དག་ཀྱང་ཡོངས་
སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་དོ། །ཅི་སྟེ་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལས་

སེམས་ཅན་གང་དག་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཚུན་པོའི་བར་དུ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཡང་བྱང་པོ་དང་བྱང་
པོའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་ལ། རྟོག་པ་དང་སེམས་

{@32B} ལྷོ་ལ། རང་གི་ལྷ་བ་མཚོན་ཏུ་འཛིན་པར་གནས་པ་དེ་དག་གིས་ནི་ཚོས་དེ་ཐོས་ན་ངའི་དགོངས་ཏེ་བཤམ་པ་ཟབ་
མོ་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་བཞིན་མི་ཤེས་ཏེ། ཚོས་དེ་ལ་མོས་ཀྱང་ཚོས་འདི་

དག་ཐམས་ཅད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གོ། ཚོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནའོ། །མ་འགགས་པ་ཁོ་ནའོ། །
གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་ཁོ་ནའོ། །རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྐྱེ་

ངན་ལས་འདས་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ཚོས་ཀྱི་དོན་ལ་སྐྱེ་བཞིན་ཁོ་ནར་མཛོན་པར་ཞེན་པར་བྱེད་དེ། དེ་དག་གཞི་དེས་ན་ཚོས་ཐམ
ས་ཅད་ལ་མེད་པར་ལྷ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པར་ལྷ་བ་

འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། མེད་པར་ལྷ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པར་ལྷ་བ་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱི
ས་སྐྱེར་པ་འདེབས་ཏེ། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་བརྟགས་པའི་

མཚན་ཉིད་ལ་སྐྱེར་པ་འདེབས། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་འང་སྐྱེ
ར་པ་འདེབས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་ཡང་དག་

འཕགས། འདི་ལྟར་གཞན་གྱི་དབང་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་ན་ནི། ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་
རབ་ཏུ་ཤེས་པར་གྱུར་ན། དེ་ལ་གང་དག་གཞན་གྱི་

དབང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མེད་པར་མཐོང་བ་དེ་དག་གིས་ནི་ཀུན་བརྟགས་པའི་

མཚན་ཉིད་ལའང་སྐྱར་པ་བཏབ་པ་ཡིན་པའི་སྱིར་ཏེ།

{@33A} ལྟ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་དག་ནི་མཚན་ཉིད་རྣམས་པ་གསུམ་ཚར་ལའང་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་ནི་དམི་
ཚོས་ལ་ཚོས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་

དོན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དམི་ཚོས་ལ་ཚོས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དོན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་དེ་དག་ཚོས་ལའང་
ཚོས་སུ་འཇིག་། དོན་མ་ཡིན་པ་ལའང་དོན་དུ་འཇིག་

ཏོ། །དེ་དག་ཚོས་ལ་ཚོས་པས་དགོ་བའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱིས་འཕེལ་མེད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཤེ
ས་རབ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་

རབ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་ན་དགོ་བའི་ཚོས་ཤིན་ཏུ་སྒྲུལ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་
པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ལས་གཞན་དག་གིས་ཚོས་

ལ་ཚོས་སུ་དང་། དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དོན་དུ་སྟོས་ནས་གང་དག་ལྟ་བུ་ལ་དགའ་བར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་ཚོས་ལ་ཚོས་སུ་འདུ་ཤེས་
པ་དང་། དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དོན་དུ་འདུ་ཤེས་པས་

ཚོས་ལ་ཚོས་སུ་དང་། དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གཞི་དེས་ན་དེ་བཞིན་དུ་དགོ་བའི་ཚོས་
ལས་ཉམས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གང་དག་ལྟ་

བ་ལ་དགའ་བར་མི་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་དེ་དག་ལས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་སྟོས་ཤིང་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་
དང་། འགག་པ་མེད་པ་དང་། གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ་དང་།

{@33B} རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་པ་ལས་འདས་པ་ཐོས་ནས་སྐྱེས་ཅིང་དང་ངས་ལ་ཀུན་ཏུ་དབང་བར་འགྱུར་ཞིང་འདི་སྐད་ཅེས་འདི་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་གྱི། འདི་ནི་བདུད་གྱིས་སྐྱས་པ་

ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལྟར་རིག་ནས་མདོ་སྡེ་དེ་དག་ལ་སྐྱུར་པ་འདེབས་པར་བྱེད། སྤོང་བར་བྱེད། མི་བསྐྱབས་པ་རྫོང་བར་བྱེད། དམ་རྟུ་རྫོང་བར་བྱེད། གཞི་དེས་ན་ཐོངས་པ་ཆེན་

པོ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་ལས་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་རིག་པར་འགྱུར་རོ། །གཞི་དེས་ཀྱང་གང་དག་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པོ་ཆེ་ལ་ལས་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པས་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ། མཚན་ཉིད་ཐམས་

ཅད་མེད་པར་ལྟ་ཞིང་དོན་མ་ཡིན་པ་དོན་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་ལས་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པར་ང་སྤྲོད་པ། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། དེ་ལ་སེམས་ཅན་གང་དག་དགོ་བའི་རྩ་

བ་མ་བསྐྱེད། སྐྱིབ་པ་ཡོངས་སུ་མ་དག། རྒྱུད་ཡོངས་སུ་མ་སྐྱིན། མོས་པ་མི་མང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡང་དག་པར་མ་གྲུབ་ཅིང་། རྒྱུད་པོ་དང་རྒྱུད་པོ་འི་རང་བཞིན་

ཅན་མ་ཡིན་ལ་རྟོག་པ་དང་སེམས་མི་རྣམས་ལ། རང་གི་ལྷ་བ་མཚོགས་ཏུ་འཛིན་པར་གནས་པ་དེ་དག་གིས་ནི་ཚོས་དེ་ཐོས་ན། རའི་དགོངས་ཏེ་བཤམ་པར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་རབ་

ཏུ་མི་ཤེས་ཤིང་ཚོས་དེ་ལ་མོས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། དེ་དག་ཚོས་ལ་ཚོས་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་ཤིང་། དོན་ལ་དོན་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་ལ། ཚོས་ལ་འང་ཚོས་མ་ཡིན་པ་

{@34A} ལྟ། །དང་། དོན་ལ་འད་དོན་མ་ཡིན་པར་མཛོན་པར་ཞེན་ནས། འདི་སྐད་ཅེས་འདི་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་གྱི། འདི་ནི་བདུད་གྱིས་སྐྱས་པ་ཡིན་ནོ་

ཞེས་ཀྱང་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལྟར་རིག་ནས་མདོ་སྡེ་དག་ལ་སྐྱེད་པ་འདེབས་པར་བྱེད། སྲོང་བར་བྱེད། མི་བསྐྱུགས་པ་ཚོད་པར་བྱེད།
དཔེ་བུ་ཚོད་པར་བྱེད་ཅིང་ལྷན་ཀྱང་འཇུག་པར་

བྱེད་དེ། རྣམ་གྲངས་དུ་མར་མདོ་སྡེ་དེ་དག་སྤང་བ་དང་། ལྷན་གཟུགས་པ་དང་། རྣམ་པར་གཞིགས་པའི་སྤྱིར་ལྷགས་ཤིང་དེ་ལ་མོ་
ས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་འང་དགྲར་འདུ་ཤེས་པར་

འགྱུར་རོ། །དེ་དག་གི་དང་བོ་ཉིད་ནས་ཀྱང་ལས་གྱི་སྐྱིབ་པས་བསྐྱིབས་པ་ཡིན་ལ། གཞི་དེས་ཀྱང་ཡང་ལས་གྱི་སྐྱིབ་པ་དེ་ལྟ་བུ་
ས་སྐྱིབ་པར་བྱེད་དེ། ལས་གྱི་སྐྱིབ་པ་དེའི་དང་བོ་ནི་

གདགས་པར་སྤྲེའི་བསྐྱེད་པ་བྱེད་པའི་ཁྱིམ་ཁྱིམ་འབྲུམ་སྤྲེའི་ཉིད་ཀྱི་བར་གྱིས་འབྲུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གདགས་པར་གི་ད
གའོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཤ། དེ་ལྟར་ན་

འདི་ཚོས་འདུལ་བ་ལེགས་པར་གསུངས་པ། ཤིན་ཏུ་གྲོལ་བ་ལ། བསམ་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ། སྟོན་པ་ཚོས་ལེགས་པར་བ
སྟོན་པ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་གྱི་མོས་

པའི་རིམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ཀྱང་སྤང་རོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་དེའི་ཚོ་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་བཀའ་སྣུལ་ཏེ། ཚོ
ས་རྣམས་འདོད་མེད་མེད་ཚོས་རྣམས་མ་སྐྱེས་དང་།

{@34B} ཚོས་རྣམས་མ་འགགས་ཚོས་རྣམས་གཞོན་ནས་ཞི་བ་དང་། ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་སྲུང་ན་འདས་པ
ར་གྱི། །དགོངས་པ་མེད་པར་མཁས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད། །མཚན་

ཉིད་འདོད་མེད་མེད་སྐྱེ་བ་འདོད་མེད། དོན་དམ་འདོད་མེད་དོ་ཞེས་པ་ངས་བཤད་དེ། །འདི་ལ་མཁས་པ་གང་ཞིག་དགོངས་པ་

ཞེས་པ་ནི། །རབ་ཏུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་དུ་དེ་མི་

འགོ་དུ་ཀུན་གྱི་རྣམ་དག་ལམ་ནི་གཅིག་པུ་འདི་ཡིན་ཏེ། །རྣམ་པར་དག་པ་འདར་གཅིག་སྟེ་གཉིས་པ་གང་ཡང་མེད། །དེ་ཕྱིར་ཐེ
ག་པ་གཅིག་པུ་འདི་ནི་འདོགས་བྱེད་ཀྱང་། །སེམས་ཅན་རིགས་

ནི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོ་གསལ་མེད་མ་ཡིན། །སེམས་ཅན་ཁམས་འདི་ནི་གང་བདག་གཅིག་པུ་པ། །མྱ་ངན་འདའ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་
ཅན་དཔག་ཏུ་མེད། །གང་དག་མྱ་ངན་འདས་ཀྱང་སེམས་

ཅན་མི་གཏོང་བའི། །བརྟན་པ་སྟོང་ཇི་ལྟར་པ་དེ་དག་ཤིན་ཏུ་དཀོན། །གང་གོལ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས། །མ
འིང་བསམ་གྱིས་མི་ལྷབ་མཉམ་འིང་བྱེ་བྲག་མེད། །

ཐམས་ཅད་དོན་གྲུབ་སྲུག་བསྐྱེད་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་སྟེ། །གཉིས་སུ་བཟོན་པ་མ་ཡིན་བདེ་འིང་བརྟན་པ་ཡིན། །དེ་ནས་དེའི་ཚོ
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་

ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་ཏེ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། ཇི་ཅོམ་དུ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་དགོ
ངས་ཏེ་གསུངས་པ། ལྷག་པ། མཚོག་ཏུ་ལྷ་བ། ཟུང་།

{@35A} ལ། །པ། མཚོག་ཏུ་ཟུང་བ། རྟོགས་པར་དཀའ་བ། མཚོག་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ནི་དོ་མཚར་རྟོག་དུ་བྱུང་བ་ལ
གསལ་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བཅོམ་

ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྐྱེལ་པའི་དོན་བདག་གིས་འདི་ལྟར་འཚལ་ཏེ། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ལུལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་ལ། །གཟུགས་

གཟུགས་ཀྱི་མུང་པོ་ལ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞུགས་ཏེ་མུང་པོ་ལྟ་བུ་མ་རྣམས་ལ་འད་དེ་བཞུགས་ཏེ་སྐྱུང་བར་བསྐྱེད་ལགས་སོ། །མུང་པོ་རྣམས་ལ་
ཇི་ལྟ་བུ་བཞུགས་ཏེ་སྐྱེ་མཆོད་བཅུ་གཉིས་པོ་དག་གི་སྐྱེ་མཆོད་

རེ་རེ་ལ་འད་དེ་བཞུགས་ལགས་སོ། །སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་རེ་རེ་ལ་འད་དེ་བཞུགས་བསྐྱེད་
ལགས་སོ། །ཟས་བཞུགས་པོ་དག་གི་ཟས་རེ་རེ་ལ་འད་དེ་བཞུགས་

ལགས་སོ། །ཁམས་རྒྱལ་དང་། ཁམས་བཅོམ་བརྒྱུད་པོ་དག་གི་ཁམས་རེ་རེ་ལ་འད་དེ་བཞུགས་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། བཅོམ་
མ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པའི་དོན་བདག་གིས་

འདི་ལྟར་འཇོམ་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྦྱོང་ཡུལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་
ལ་གྱི་བདེན་པ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ཡོངས་སུ་

{@36A} ༡༡། །ཤེས་པ་ཞེས་པོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དམ། བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མིང་དང་བདར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ག་
ང་ལགས་པ་དེ་ནི་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་

ཉིད་ལགས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་པོ་བོ་ཉིད་མ་མཚིས་པ་ཉིད་འདོགས་པར་མཛོད་
ལགས་སོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྦྱོང་ཡུལ་ཀུན་བརྟགས་

པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ལགས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
ས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བའོ་བོ་ཉིད་

མ་མཚིས་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པོ་བོ་ཉིད་མ་མཚིས་པ་དེ་ལས་གཅིག་ཀྱང་འདོགས་པར་མཛོད་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་འ

དས། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པའི་

དོན་བདག་གིས་འདི་ལྟར་འཚེན་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་
མ་དེ་ཉིད་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་དེར་ཡོངས་

སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཚེས་པ་ཉིད་ཚོས་བདག་མ་མཚེས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་
ས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་

ཉིད་ལགས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཚེས་པ་ཉིད་དེ་ལས་གཅིག་འདོད་
གས་པར་མཛོད་ལགས་སོ། །སྤྱུག་བསྐྱེད་འཕགས་

{@36B} པའི་བདེན་པ་ལ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་ལྟག་མ་རྣམས་ལ་འང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུར་བར་བསྐྱོད་ལགས་སོ། །བདེན་
པ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་བདེན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་རྣམས་དང་།

ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་རྣམས་དང་། རྩུ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་རྣམས་དང་། དབང་པོ་རྣམས་དང་། རྟོགས་རྣམས་དང་། བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡ་
ན་ལག་རྣམས་དང་། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་ཡན་

ལག་རེ་རེ་ལ་འང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུར་བར་བསྐྱོད་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པའི་དོན་བདག་
ག་གིས་འདི་ལྟར་འཚེན་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་

སྤྱོད་ཡུལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་ཡང་དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཞེས་མ། ཉིང་རེ་འཛིན་
གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཚུགས་དང་གཉེན་པོ་ཞེས་མ། ཉིང་

དེ་འཛིན་བསྐོམ་པ་ཞེས་མཁུ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བ་ཞེས་མཁུ་སྐྱེས་པ་གནས་པ་དང་། མི་བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྲོད་ཞིང་འབྱུང་བ་དང་། འཕེ
ལ་ཞིང་རྒྱས་པ་ཉིད་ཅེས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དམ།

བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མིང་དང་བདར་རྣམ་པར་བཞག་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ལགས་ཏེ། དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཚེས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་

ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཚེས་པ་ཉིད་འདོགས་པར་མཛད་ལགས་སོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་

{@3 7A} ལ། །གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ལགས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཚེས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉི
ད་མ་མཚེས་པ་ཉིད་དང་། རོན་དམ་པ་ངོ་བོ་

ཉིད་མ་མཚེས་པ་དེ་ལས་གཅིག་ཀྱང་འདོགས་པར་མཛད་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ
པའི་རོན་བདག་གིས་འདི་ལྟར་འཚལ་ཏེ། རྣམ་

པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་དེ་ཉིད་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ
ར་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་

མ་མཚེས་པ་ཉིད་ཚེས་བདག་མ་མཚེས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི
མཚན་ཉིད་ལགས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོམ་ལྡན་

འདས་ཚེས་རྣམས་ཀྱི་རོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཚེས་པ་དེ་ལས་གཅིག་འདོགས་པར་མཛད་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས།
འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་བགྱིན། བཅའ་སྐའི་བྱེ་བའི་སྐྱེན་

སྐྱུར་བ་དང་། བཅུད་གྱིས་ལེན་སྐྱུར་བ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱུལ་བར་བགྱིབ་ལགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆི
ས་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱུམས། སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་

དང་། འགག་པ་མ་མཆིས་པ་དང་། གཞོན་མ་ནས་ཞིབ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྐྱུ་རྒྱ་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱ
མས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་

{@3 7B} བ་འདི་འད་དྲང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱུལ་བར་བགྱིབ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། འདི་ལྟ་སྟེ། ད
པེར་བགྱི་ན། རི་མོ་བྲི་བའི་གཞི་ནི་སྟོན་པོ་འཇམ། སེར་པོ་འཇམ། དམར་

པོ་འཇམ། དཀར་པོ་འཇམ། རི་མོར་བགྱིབ་ཐམས་ཅད་ལ་རོ་གཅིག་པ་ལགས་ཤིང་རི་མོར་བྲིས་པ་དེ་འདྲ་ལྟ་ཏུ་གསལ་ལ་བར་བགྱི
ད་པ་ལགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་

མཆིས་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྐྱུ་རྒྱ་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལས་བརྒྱུམས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ངེ
ས་པའི་དོན་བསྟན་པ་འདི་འད་དྲང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཐམས་

ཅད་ལ་རོ་གཅིག་པ་དང་དྲང་བའི་དོན་དེ་དག་ལྟ་ཏུ་གསལ་ལ་བར་བགྱིད་པ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་
བགྱི་ན། ཆབ་མར་ནི་སྟོན་དུ་བསྐྱུལ་བ་དང་། ལ་གཡོས་

དང་། བགཞོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱུལ་ན་ལྟ་ཏུ་གཤམ་པར་འགྱུར་ལགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
མ་མཆིས་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྐྱུ་

རྒྱ་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལས་བརྒྱུམས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་འདི་འད་དྲང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་

སྡེ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱུལ་ན་དགའ་བ་དང་། མཚོགས་དུ་དགའ་

བ་ཚེན་པོར་འགྱུར་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་བགྱི་ན། ཅམ་མཁའ་ཉི་ཐམས་ཅད་ལ་རོ་གཅིག་པ་དང་།
བརྩམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིབ་པར་མི་འགྱུར་བ་ལགས་

{@38A} ལ། །སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རོ་ཉིད་མ་མཚིས་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྐྱུང་ན་ལས་
འདས་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལས་བརྩམས་ནས་བཅོམ་ལྷན་

འདས་ཀྱི་རེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་འདི་འང་དྲང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་ལ་རོ་གཅིག་པ་དང་། ཉམ་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་།
རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། ཐེག་པ་ཚེན་པོར་བརྩམ་

པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིབ་པར་མི་འགྱུར་བ་ལགས་སོ། །དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔ
འདོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལ་ལེགས་སོ། །ཞེས་

བྱ་བ་བྱིན་ཏེ། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ལེགས་སོ། །ལེགས་སོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་སྤོད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས
པའི་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ཞེས་ཏེ། དོན་དེ་ལ་འདི་

ལྟ་སྟེ། བཅའ་སྒྲ་དང་། རི་མོ་འདྲི་བའི་གཞི་དང་། མར་གྱིས་གདབ་པ་དང་། ཅམ་མཁའ་ཉི་དཔེ་ལེགས་པར་བྱས་པ་དེ་ཞེ། དོན་ད
མ་ཡང་དག་འཕགས། དེ་བཞིན་ཏེ། གཞན་དུ་

མ་ཡིན་གྱི། དེ་ཞེ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུང་ཞིག །དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱི
ས་ཡང་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏེ། །བཅོམ་ལྷན་

འདས་ཀྱིས་དང་པོར་ཡུལ་སྤྱིར་རྒྱ་སྤོང་སྤོང་བའི་དཔག་སྤྱི་ནགས་སུ་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་འ
ཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པར་བསྟན་པས་ཚོས་ཀྱི་

{@38B} འཁོར་ལོ་འོ་མཚོར་མཐོང་དུ་བྱུང་བ། རྩོམ་ལྟར་གྱུར་བའམ། མིར་གྱུར་པ་སུས་ཀྱང་ཚོས་དང་མཐུན་པར་འཇིག་རྟེན་
དུ་མ་བསྐྱོར་བ་གཉིས་ཀྱི་རབ་དུ་བསྐྱོར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཚོས་

ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དེའང་སྤྲོན་མཚིས་པ། སྐབས་མཚིས་པ། བྱང་བའི་དོན། རྩོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས་ལ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་མ་

མཚིས་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱུམས། རྩོམ་པ་མཚིས་པ་དང་། འགག་པ་མཚིས་པ་དང་། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོངས་སུ་སྤྱི་བཞུགས་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱུམས་

ནས་ཐེག་པ་ཚེ་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་སྤོང་བ་ཉིད་སྤོང་བའི་རྣམ་པས་ཚེ་པོ་མཚོར་མཐོང་དུ་བྱུང་བའི་ཚོས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐྱོར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་

ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དེའང་སྤྲོན་མཚིས་པ། སྐབས་མཚིས་པ། བྱང་བའི་དོན། རྩོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལག
ས་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དོ་བོ་

ཉིད་མཚིས་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱུམས། རྩོམ་པ་མཚིས་པ་དང་། འགག་པ་མཚིས་པ་དང་། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞི
ན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱི་བཞུགས་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་

བརྒྱུམས་ནས། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་རྩེ་བ་དང་ལྡན་པ། འི་རྟེན་པོ་མ

ཚར་མདུ་བྱུང་བའི་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་

{@39A} ཨ། །པ་བསྐྱོར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་འདི་ནི་སྤྲོ་བ་མ་མཚིས་པ། རྣམས་མ་མཚིས་
པ། དེས་བའི་དོན་ལགས་ཏེ། རྩོད་པའི་གཞི་འི་

གནས་སུ་གྱུར་པ་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་མ་མཚིས་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱུ་མས། རང་བཞིན་གྱི་
ས་ཡོངས་སུ་སྤྲུང་ན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་

ལས་བརྒྱུ་མས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་འདི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ། རིགས་ཀྱི་བྱུ་མོ་གང་གིས་ཐོས་ནས་
ཚོས་པར་བགྱིད་པ་དང་། ཡི་གེར་འབྲིར་སྤྲོལ་

བ་དང་། ཡི་གེར་གྲིས་ནས་ཀྱང་འཚང་བ་དང་། གྲོག་པ་དང་། མཚོད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་འགྱུར་པ་དང་། ལུང་ཞོད་པ་དང་།
ཁ་ཏོན་བགྱིད་པ་དང་། སེམས་པ་དང་། བསྐྱོར་

པའི་རྣམ་པས་སྤྱོད་པར་བགྱིད་པ་དེ་བསོད་ནམས་ཇི་ཅུམ་ཞིག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་ལགས། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་། བཅོ་
མ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏེ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ། རིགས་ཀྱི་བྱུ་མོ་
དེ་ནི་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་གངས་

མེད་པ་བསྐྱེད་དེ། དེའི་དཔེ་བྱ་བར་སྤྲོ་བ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། །འོན་ཀྱང་མདོར་བསྟུན་ཏེ་ཁྱོད་ལ་བཤམ་པར་བྱའོ། །དོན་དམ་ཡང་
དག་འཕགས། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། སེན་མོའི་

{@39B} ཕྱི་མོ་ལ་གནས་པའི་སའི་རྒྱལ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ནི། ས་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་རྣམས་དང་བསྐྱེད་ན་བརྒྱུ་བྱེད་ཆར་ཡང་
ང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་ཞིང་སྣོང་གི་ཆ་དང་། འབྲུམ་གྱི་ཆ་དང་། གྲངས་དང་། ཆ་

དང་། བསྐྱེད་བ་དང་། དཔེ་དང་། རྒྱུར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་ལོ། །བ་ལང་གི་རྗེས་གྱི་ཚུ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཚེན་པོ་བཞི་འི་རྒྱུ་དང་བསྐྱེད་ན་
བརྒྱུ་བྱེད་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་བ་ནས་རྒྱུ་བྱེད་ཆར་དུ་འདྲ་ཉེ་བར་

མི་འགྲོ་ལོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། དེ་བཞིན་དུ་ངས་བྱང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་མོས་པ་ནས། བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྒྱུར་
བར་བྱེད་པའི་བར་གྱི་བསོད་ནམས་གང་བཤད་པ་དེ་ནི་

ངེས་པའི་དོན་བསྐྱེད་པ་ལ་མོས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་ནས། བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྒྱུར་བ་ལས་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་
བར་གྱི་བསོད་ནམས་དང་བསྐྱེད་ན་བརྒྱུ་བྱེད་ཆར་ཡང་ཉེ་

བར་མི་འགྲོ་བ་ནས་རྒྱུ་བྱེད་ཆར་དུ་འདྲ་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་ལོ། །དེ་སྐོར་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
ས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་གྱིས་འདི་སྐོར་

ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲུལ་བའི་ཚོས་གྱི་རྣམ་གྲངས་འདིར་བསྐྱེད་པ་འདི་མིང་ཅི་ལག་
ས། འདི་ཇི་ལྟར་གཟུང་བར་བགྱི། བཅོམ་ལྷན་

འདས་གྱིས་དེ་ལ་བཀའ་སྤྲུལ་པ། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། འདི་ནི་དོན་དམ་པའི་ངེས་པའི་དོན་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དོན་
དམ་པ་ངེས་པའི་དོན་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བར་གཟུང་ཞིག་

{@40A} །༄། །དོན་དམ་པ་ངེས་པའི་དོན་བསྐྱེད་པ་འདི་བཤད་པ་ན་སློབ་ཆགས་རྒྱལ་འབྲུམ་ནི་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་སྐྱེས་སོ། །ཉན་ཐོས་

གཉིས་ཀའི་དམིགས་པ་ལགས། བཀའ་སྤྱུལ་པ།

གཉིས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དངོས་པོའི་མཐའ་དང་། དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞི་
གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་བཞི་

པོ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་ནས་ཇི་ལྟར་ཞི་གནས་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་བགྱིད་བ་དང་། ལྷག་མཐོང་ལ་མཐས་པ་ལགས། བ
ཀའ་སྤྱུལ་པ། བྱམས་པ། ངས་ཚོས་གདགས་པ་རྣམས་

བཞག་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། མདོའི་སྟེ་དང་། དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྟེ་དང་། ལྷན་ལྷན་བསྟན་པའི་སྟེ་དང་། ཚོགས་སུ་བཅད་པའི་སྟེ་ད
ང་། ཚེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྟེ་དང་། སྐང་གཞིའི་སྟེ་དང་།

རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྟེ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྟེ་དང་། སྐྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་སྟེ་དང་། འཁྲུ་རྒྱས་པའི་སྟེ་དང་། མདུ་བྱུང་བ
འི་ཚོས་ཀྱི་སྟེ་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པའི་སྟེ་

གང་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་བཤད་པ་དེ་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལེགས་པར་ཐོས། ལེགས་བར་བཟུང་། ཁ
འོན་བྱང་བར་བྱས། ཡིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་བརྟགས།

{@41A} ༄༅། །མཐོང་བས་འཁྲུ་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་དེ་གཅིག་ལུ་དབེན་པར་འདུག་སྟེ། བདུ་ཡང་དག་བཞག་ནས་ཇི་
ལྟར་ལེགས་པར་བསམས་པའི་ཚོས་དེ་དག་ཡིད་ལ་

བྱེད་ཅིང་། སེམས་གང་གིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སེམས་དེ་བདུ་རྒྱུ་ཚགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཡིད་ལ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ལུག
ས་འཛིན་ལ་ལན་མང་དུ་གནས་པ་དེ་ལ་ལུས་འཁྲུ་

སྐྱུངས་པ་དང་། སེམས་ཤིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཞི་གནས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཞི་གནས་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞོ། །དེ་ལྟས་

ཤིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་དང་། སེམས་ཤིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་དེ་ཐོས་ནས་དེ་ཉིད་ལ་གནས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྐྱུངས་ནས་ཇི་ལྟར་བསམས་པའི་ཚོས་དེ་དག་ཉིད་ནང་དུ་ཉིང་ལེ་འཛིན་གྱི་སྒྲིང་།

ཡུལ་གཟུགས་བརྟན་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད། མོས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཉིང་ལེ་འཛིན་གྱི་སྒྲིང་ཡུལ་གཟུགས་བརྟན་དེ་དག་ལ་ཤེས་བྱའི་དོན་དེ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། རབ་ཏུ་རྣམ་

པར་འབྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་དང་། བཟོད་པ་དང་། འདོད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་འབྱེད་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་། རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཞེས་

བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལྷག་མཐོང་ལ་མཁའ་ས་པ་ཡིན་ཞོ། །བཙེམ་ལྲན་འདས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་སེམས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ནང་དུ་ཡིད་ལ་

{@41B} བགྱིད་པ་ན། ཇི་སྲིད་དུ་ལྟས་ཤིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་དང་། སེམས་ཤིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་མ་ཐོབ་པ་དེའི་བར་དུ་ཡིད་ལ་བགྱིད་པ་དེ་ལ་ཅི་ཞེས་བགྱི། བྱམས་པ། ཞི་གནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞི་གནས་ཀྱི་

རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མོས་པ་དང་མཚོངས་པར་ལྲན་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །བཙེམ་ལྲན་འདས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཇི་སྲིད་དུ་ལྟས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་མ་ཐོབ་པ་དེའི་

བར་དུ་ཇི་ལྟར་ལེགས་པར་བསམས་པའི་ཚོས་དེ་དག་ནང་དུ་ཉིང་ལེ་འཛིན་གྱི་སྒྲིང་ཡུལ་གཟུགས་བརྟན་དུ་ཡིད་ལ་བགྱིད་པའི་ཡིད་ལ་བགྱིད་པ་དེ་ལ་ཅི་ཞེས་བགྱི། བྱམས་པ། ལྷག་མཐོང་།

ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མཐོང་གི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །བཙེམ་ལྷན་པར་
ས། ཞེ་གནས་གྱི་ལམ་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་ཐ་

དད་ཅེས་བགྱིའམ། ཐ་དད་པ་མ་ལགས་ཞེས་བགྱི། བཀའ་སྤྱུལ་པ། བྱམས་པ། ཐ་དད་པ་འདྲ་མ་ཡིན། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་འདྲ་
མ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །ཅིའི་སྤྱིར་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་

ཞེ་ན། ལྷག་མཐོང་གི་དམིགས་པའི་སེམས་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཅིའི་སྤྱིར་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་པར་རྟོ་
ག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྟན་ལ་དམིགས་

པའི་སྤྱིར་རོ། །བཙེམ་ལྷན་པར་ས། རྣམ་པར་ལྟ་བུར་བགྱིད་པའི་ཉིང་དེ་འཛོལ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས་བརྟན་གང་ལགས་པ་དེ་ཅི་
ལགས། སེམས་དེ་དང་ཐ་དད་པ་ཞེས་བགྱིའམ། ཐ་དད་

{@42A} ལྷ། །པ་མ་ལགས་ཞེས་བགྱི། བྱམས་པ། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །ཅིའི་སྤྱིར་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གཟུགས་
བརྟན་དེ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་སྤྱིར་ཏེ།

བྱམས་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་ངས་བཤད་དོ། །བཙེམ་ལྷན་པར་
དས། ཉིང་དེ་འཛོལ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས་བརྟན་

དེ་གལ་ཏེ་གཟུགས་སེམས་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་མ་ལགས་ན། སེམས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་དེ་ཉིད་ལ་ཇི་ལྟར་རྟོག་པར་བགྱིད་ལགས་
ས། བཀའ་སྤྱུལ་པ། བྱམས་པ། དེ་ལ་ཚོས་གང་

ཡང་ཚོས་གང་ལའང་རྟོག་པར་མི་བྱེད་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྤྱིས་པའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལྟར་སྤྱིར་རོ། །བྱམས་པ།

འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། གཞུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མེ་

ལོང་གི་དགྲིལ་འཁོར་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་གཞུགས་ཉིད་མཐོང་ཡང་གཞུགས་བརྟན་མཐོང་ངོ་སྟོན་ཤིང་སེམས་ཏེ། དེ་ལ་
གཞུགས་དེ་དང་། གཞུགས་བརྟན་སྣང་བ་དེ་དོན་

ཐ་དད་པར་སྣང་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་སྐྱེས་པའི་སེམས་དེ་དང་། ཉིང་དེ་འཛོལ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གཞུགས་བརྟན་ཞེས་བྲུབ་གང་
ཡིན་པ་དེའང་དེ་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་

སྣང་ངོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གཞུགས་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་སེམས་ཀྱི་གཞུགས་བརྟན་རང་བཞིན་དུ་ག་
ནས་པ་གང་ལགས་པ་དེའང་སེམས་དེ་དང་ཐ་དད་”

{@42B} པ་མ་ལགས་ཞེས་བགྲིམ་མ། བཀའ་སྤྱུལ་པ། བྱམས་པ། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྲུ་སྟེ། བྱིས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྤོ་ཅ
ན་རྣམས་ནི་གཞུགས་བརྟན་དེ་དག་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅོམ་དེ་ཉིད་

ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་མི་ཤེས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སེམས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཇི་ཅོམ་གྱིས་ན
། གཅིག་ཏུ་ལྷག་མཐོང་སྟོམ་པ་ལགས། བཀའ་སྤྱུལ་

པ་། གང་གི་ཚོ་རྒྱན་ཆགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ཇི་ཅོམ་གྱིས་ན་གཅིག་ཏུ་ཞི་གནས་བསྐྱོམ
པ་ལགས། བཀའ་སྤྱུལ་པ། གང་གི་ཚོ་རྒྱན་ཆགས་སུ་

ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བར་ཆད་མེད་པའི་སེམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ཇི་ཅོམ་གྱིས་ན་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་གཉིས་འབྲེས་པར་
འགྲུར་ཏེ་མཉམ་པར་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ལགས། བཀའ་སྤྱུལ་

པ། གང་གི་ཚེ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། སེམས་ཀྱི་མཚན་མ་གང་ལགས། བྱམས་པ། ལྷ་
ག་མཐོང་གི་དམིགས་པ་ཉིང་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་

རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྟན་གང་ཡིན་པའོ། །བར་ཚད་མ་མཚིས་པའི་སེམས་གང་ལགས། བྱམས་པ། ཞི་
གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་གཟུགས་བརྟན་ལ་དམིགས་པའི་

སེམས་གང་ཡིན་པའོ། །སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་གང་ལགས། ཉིང་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས་བརྟན་དེ་ལ་འདི་ནི་རྣམ་པ་
ར་རིག་པ་ཙམ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་ཏེ། དེ་རྟོགས་

{@43A} ལྟ། །ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། ལྷ་ག་མཐོང་ལ་རྣམ་པ་དུ་མཚིས།
བྱམས་པ། རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། མཚན་མ་ལས་

བྱུང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །མཚན་མ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞེ་ན། ཉིང་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་

གཟུགས་བརྟན་འབའ་ཞིག་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལྷ་ག་མཐོང་གང་ཡིན་པའོ། །ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་དང་དེ
ར་ཤེས་རབ་གྱིས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་

པའི་ཚོས་དེ་དག་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལྷ་ག་མཐོང་གང་ཡིན་པའོ། །སོ་སོར་རྟོག་
པ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་དང་དེར་ཤེས་རབ་གྱིས་

ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ཚོས་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་བདེ་བ་ལ་རིག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིད་
ལ་བྱེད་པའི་ལྷ་ག་མཐོང་གང་ཡིན་པའོ། །ཞི་གནས་

ལ་རྣམ་པ་དུ་མཆིས། བཀའ་སླུ་ལ་པ། བར་ཚད་མེད་པའི་སེམས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་དེའང་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བཟོད་པར་བྱ
འོ། །བྱམས་པ། ཡང་ཞི་གནས་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་

དེ། བསམ་གཏམ་དང་པོ་པ་དང་། གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དང་། བསམ་གཏམ་བཞི་པ་དང་། བསམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེ
ད་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་

{@43B} དང་། ཅིའང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། འདྲ་ཤེས་མེད་འདྲ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་པའོ། །ཡང་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ།
བྱམས་པ་ཚོད་མེད་པ་དང་། སྟོང་རྗེ་དང་། དགའ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཚོད་

མེད་པའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་ནི་ཚོས་ལ་གནས་པ་ཞེས་ཀྱང་བགྲི། ཚོས་ལ་མི་གནས་པ་ཞེས་ཀྱང
བགྲི། ཚོས་ལ་གནས་པ་ནི་གང་ལགས། ཚོས་ལ་མི་

གནས་པ་ནི་གང་ལགས། བྱམས་པ། རི་ལྟར་བརྱུང་བ་དང་བསམས་པའི་ཚོས་ཀྱི་མཚན་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་དོན་ལ་ཞི་གན
ས་དང་། ལྷག་མཐོང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚོས་ལ་གནས་པ་

ཡིན་ནོ། །བརྱུང་བ་དང་བསམས་པའི་ཚོས་ལ་མི་ལྟོས་པར་གཞན་གྱི་གདམས་ངག་དང་། རྗེས་སུ་བརྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་ལ
ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་རྟོས་

པའམ། རྣམ་པར་རྟོགས་པའམ། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་སམ། འདྲ་བུ་དང་ཐམས་ཅད་མི་རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འམ། ལྷག་བསྐྱ
ལ་བ་ཞེས་བྱ་བའམ། ཚོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་

པ་ཞེས་བྱ་བའམ། ལྷ་རྟོག་ལས་འདས་པ་ཞི་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པའི་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་དེ་ནི་ཚོས་

ལ་མི་གནས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བྱམས་

པ་དེ་ལ་ང་ཞི་ཚོས་ལ་གནས་པ་འི་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚོས་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་
དབང་པོ་རྣམས་ལ་འདོགས་སོ། །ཚོས་ལ་མི་གནས་པ་

{@44A} ལྷག་མཐོང་ཞེ་མ་འདྲེས་པ་འི་ཚོས་ལ་དམིགས་པ་
། ལྷག་མཐོང་ཞེ་མ་འདྲེས་པ་འི་ཚོས་ལ་དམིགས་པ་

ཞེས་ཀྱང་བགྱི། འདྲེས་པ་འི་ཚོས་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་ཀྱང་བགྱི་ན། མ་འདྲེས་པ་འི་ཚོས་ལ་དམིགས་པ་ཞེ་གང་ལགས། འདྲེས་པ་
འི་ཚོས་ལ་དམིགས་པ་ཞེ་གང་ལགས། བྱམས་པ།

གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འི་ལྟར་བཟུང་བ་དང་བསམ་པ་འི་ཚོས་རྣམས་ལས་མདོའི་སྤེལ་སོགས་པ་འི་ཚོས་སོ་སོ་ལ་དམི
གས་པ་འི་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་སྐྱོམ་པར་བྱེད་

པ་དེ་ཞི་མ་འདྲེས་པ་འི་ཚོས་ལ་དམིགས་པ་འི་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་ཡིན་ཞོ། །གལ་ཏེ་མདོ་སྤེལ་སོགས་པ་འི་ཚོས་དེ་གཅི
གཏུ་བསྐྱུམ་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་བསྐྱུ་བ་དང་། གཅིག་

ཏུ་བརྟུལ་བ་དང་། སུང་པོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ། ཚོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཞི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གཞི་ལ་བ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འབབ་པ་
། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འབབ་པ། བྱང་ཆུབ་ལ་གཞི་ལ་

པ། བྱང་ཆུབ་ལ་འབབ་པ། བྱང་ཆུབ་ལ་འབབ་པ། ལྷ་དན་ལས་འདས་པ་ལ་གཞི་ལ་བ། ལྷ་དན་ལས་འདས་པ་ལ་འབབ་པ། ལྷ་དན་
ལས་འདས་པ་ལ་འབབ་པ། གནས་གྱུར་པ་

ལ་གཞིལ་བ། གནས་གྲུང་པ་ལ་འབབ་པ། གནས་གྲུང་པ་ལ་བབ་པ་དག་སྟེ། ཚོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དགེ་བའི་ཚོས་དཔག་
ཏུ་མེད་པ། གྲངས་མེད་པ་དག་མངོན་པར་བརྟེན་

{@44B} པས་བརྟེན་པ་ཡིན་ཞོ་སྟེ་ལྷ་ལྷོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ནི། འདྲེས་པའི་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་
ཡིན་ཞོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་ནི་འདྲེས་པ་རྒྱུང་

དུའི་རྟོ་ཚོས་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་ཀྱང་བགྱི། འདྲེས་པ་ཆེན་པོར་གྲུང་པའི་ཚོས་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་ཀྱང་བགྱི། འདྲེས་པ་ཚད་མ་
མཚིས་པའི་ཚོས་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་ཀྱང་བགྱི་ན། འདྲེས་པ་

རྒྱུང་དུའི་ཚོས་ལ་དམིགས་པ་ནི་གང་ལགས། འདྲེས་པ་ཆེན་པོར་གྲུང་པའི་ཚོས་ལ་དམིགས་པ་ནི་གང་ལགས། འདྲེས་པ་ཚད་
མ་མཚིས་པའི་ཚོས་ལ་དམིགས་པ་ནི་གང་ལགས། བྱམས་པ།

མདོའི་སྟེ་ནས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྟེ་དང་། མདོའི་སྟེ་བའི་ཚོས་ཀྱི་སྟེ་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པའི་སྟེ་འི་བར་དག་སོ་
སོར་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེམས་ཏེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་

མཐོང་ནི་འདྲེས་པ་རྒྱུང་དུའི་ཚོས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །མདོའི་སྟེ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་ཇི་སྟེད་བཟུང་བ་
དང་། བསམས་པ་སོ་སོར་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེམས་ཏེ་ཡིད་ལ་

བྱེད་པ་ནི་འདྲེས་པ་ཆེན་པོར་གྲུང་པའི་ཚོས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤམས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་བ་
སྟན་པ་ཚད་མེད་པ་རྣམས་དང་། ཚོས་ཀྱི་ཚིག་དང་། ཡི་གེ་

ཚད་མེད་པ་རྣམས་དང་། གོང་ནས་གོང་དུ་ཤེས་རབ་དང་། སློབས་པ་ཚད་མེད་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེམས་ཏེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་
ནི་འདྲེས་པ་ཚད་མེད་པའི་ཚོས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་

{@45A} ཨོཾ། རབ་རིག་པར་བྱའོ། །བཙེམ་ལྷན་འདས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་འདྲེས་པའི་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པར་།

འགྲུང་ལགས། བྱམས་པ། དེ་ནི་རྒྱ་ལྷན་ཐོབ་པར་འགྲུང་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྷ་སྟེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཚོ་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྟེན་ཐམས་ཅད་འཇིགས་།

པར་བྱེད་པ་དང་། འདྲེ་བྱེད་སྒྲ་ཚོགས་རྣམས་སྤངས་ཏེ། ཚོས་གྱི་ཀུན་དགའ་ལ་དགའ་བ་འཐོབ་པ་དང་། ཚོས་སྤང་བ་སྟོགས་བཅུར་ཚད་མེད་ཅིང་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་མ་ཚད་པ་ཡང་།

དགའ་བར་ཤེས་པ་དང་། དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་དགའ་བའི་ཚད་མཐུན་པའི་མཚན་མ་རྣམས་མ་བརྟལ་གསལ་རྣམས་དེ་ལ་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། ཚོས་གྱི་སྐྱེ་།

འཐོབ་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར། རྒྱ་གོང་མ་བས་ཆེས་གོང་མ། བཟང་པོ་བས་ཆེས་བཟང་པོ་ཡང་དགའ་བར་ཡོངས་སུ་འཇིགས་པར་བྱེད་།

པའོ། །བཙེམ་ལྷན་འདས། འདྲེས་པའི་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་དེ་གང་ལ་རྟོགས་ཤིང་གང་ལ་འཐོབ་པ་པར་འཚལ་བར་བགྱི་ལགས། བཀའ་སྤྱུལ་།

པ། བྱམས་པ། ས་དང་པོར་བརྟེན་དགའ་བ་ལ་ནི་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་ལ་ནི་ཐོབ་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བྱམས་པ། དེ་ལྷ་མོད་གྱི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་།

{@45B} ལས་དང་པོ་པས་ཀྱང་དེ་ལ་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱ་བར་མི་གཏང་བར་བྱའོ། །བཙེམ་ལྷན་འདས། ཇི་ལྟར་ན་།

ཞིགས་དང་། ལྷག་མཐོང་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་

པའི་ཉིང་ལེ་འཛིན་དུ་འགྱུར་བ་ལགས། ཇི་ལྟར་རྟོག་པ་མ་མཆིས་ཤིང་དཔྱོད་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་བ་ལགས། ཇི་ལྟར་ན་རྟོག་པ་མ་
མཆིས་པ་དང་དཔྱོད་པ་མ་མཆིས་པར་འགྱུར་བ་ལགས།

བྱམས་པ། ཇི་ལྟར་བཟུང་ཞིང་བརྟགས་པ་དང་། དཔྱད་པའི་ཚོས་རྣམས་ལ་དེ་དག་གི་མཚན་མ་གསལ་ཞིང་རགས་པ་སྲོང་བའི་
རྗེས་སུ་དཔྱོད་པའི་ཞིགས་དང་། ལྷག་མཐོང་གང་

ཡིན་པ་དེ་ནི། རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པའི་ཉིང་ལེ་འཛིན་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་མཚན་མ་གསལ་ཞིང་ར
གསལ་སྲོང་བའི་རྗེས་སུ་དཔྱོད་པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་

ཀྱང་དེ་སྣང་བའོལ་བྱི་བྱེད་པ་ཙམ་ལྟོ་སྲོང་བའི་རྗེས་སུ་དཔྱོད་པའི་ཞིགས་དང་། ལྷག་མཐོང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟོག་པ་མེད
ཅིང་དཔྱོད་པ་ཙམ་གྱི་ཉིང་ལེ་འཛིན་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་

མཚན་མ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཚོས་སྲོང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་ཞིགས་ད
ང་། ལྷག་མཐོང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་

དཔྱོད་པ་མེད་པའི་ཉིང་ལེ་འཛིན་ཡིན་ནོ། །བྱམས་པ། ཡང་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཞིགས་དང་། ལྷག་མཐོང་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་

{@46A} ༄༅། །བཅས་པའི་ཉིང་ལེ་འཛིན་ཡིན་ནོ། །སོ་སོར་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་དཔྱོད་པ་
ཙམ་གྱི་ཉིང་ལེ་འཛིན་ཡིན་ནོ། །འདྲེས་བའི་ཚོས་ལ་

དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། དབྱེད་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ནོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། ཞི་གནས་ཀྱི་
རྒྱ་མཚོན་ནི་གང་ལགས། རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚོན་

ནི་གང་ལགས། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོན་ནི་གང་ལགས། བྱམས་པ། སེམས་ཚོད་པའམ། ཚོད་དུ་དོགས་པ་ན། ཀུན་ཏུ་སྐྱོ་བར་
འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པའི་ཚོས་རྣམས་དང་། བར་

ཚད་མེད་པའི་སེམས་དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོན་ཞེས་བྱའོ། །བྱམས་པ། སེམས་བྱིང་དམ། བྱིང་
དུ་དོགས་པ་ན། མཛོན་པར་དགའ་བར་འགྱུར་བ་

དང་མཐུན་པའི་ཚོས་རྣམས་དང་། སེམས་ཀྱི་མཚོན་མ་དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚོན་ཞེས་བྱ
འོ། །བྱམས་པ། ཞི་གནས་ལ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའམ།

ལྷག་མཐོང་ལ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའམ། ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་ཉེ་བར་ཉོན་
མོངས་པ་མེད་པ་ལ་སེམས་རང་གི་རང་གིས་འཇུག།

པ་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོན་ཞེས་བྱའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། བྱང་ཚུབ་སེ
མས་དཔའ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་པ།

{@46B} ཚོས་སོ་སོར་ཡང་དགའ་བར་རིག་པ་དང་། དོན་སོ་སོར་ཡང་དགའ་བར་རིག་པ་ལགས་ན། ཇི་ལྟར་ཚོས་སོ་སོར་ཡང་
དགའ་བར་རིག་པ་ལགས། ཇི་ལྟར་དོན་སོ་སོར་ཡང་དགའ་བར་རིག་པ་ལགས།

བྱམས་པ། རྣམ་པ་ལྷས་སོ་སོར་ཡང་དགའ་བར་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། མིང་དང་། ཚིག་དང་། ཡི་གེ་དང་། སོ་སོ་བ་དང་། བརྒྱས་པས་སོ།
།མིང་གང་ཞེ་ན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་

པར་བྱང་བའི་ཚོས་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། བྱེ་བྲག་གི་མིང་དུ་བྱ་བར་བཏགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཚིག་གང་ཞེ་ན། ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་པའི་དོན་རྗེས་སུ་ཐ་

སྟོན་གང་གསུམ་པའི་སྤྱིར་གནས་དང་རྟེན་མིང་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཚོགས་ལ་བརྟེན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཡི་གེ་གང་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཀ
འི་གནས་ཀྱི་ཡིག་འབྲུ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་དག་སོ་སོ་

ལས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། མ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གང་
ཡིན་པའོ། །བསྐྱུ་བ་ལས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་

གང་ཞེ་ན། འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་
ཏུ་བསྐྱུ་བ་ཚོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།

དེ་ལྟར་བ་ཚོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཡིན་ལོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པ་བཅུས་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཡི
ན་ཏེ། ཇི་སྟེན་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་

{@4 7A} ༩༡ །ཡོད་པ་ཉིད་དང་། འཛིན་པའི་དོན་དང་། གཟུང་བའི་དོན་དང་། གནས་པའི་དོན་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་ད
ང་། རྒྱུན་ཅི་ལོག་གི་དོན་དང་། རྒྱུན་ཅི་མ་

ལོག་པའི་དོན་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དོན་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་དོན་གྱིས་སོ། །བྱམས་པ། དེ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོང
ས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཚོས་རྣམས་ལ་

རྣམ་པར་བ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཇི་སྟེན་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྤང་པོ་རྣམས་ཀྱི་

ནི་གྲངས་ལྡན་སྒོ་མཆོད་རྣམས་ཀྱི་ནི་

གྲངས་དྲུག་གིས་སྒོ་མཆོད་རྣམས་ཀྱི་འདྲ་གྲངས་དྲུག་ཁོ་ནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །བྱམས་པ། དེ་ལ་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱུང་བ་པའི་

ཚོས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་རྣམ་པ་བདུན་ཏེ། འབྲུང་བའི་
དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་འདྲ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མ་དང་ཐ་

མ་མེད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གང་ཟག་བདག་མེད་པ་དང་། ཚོས་བདག་མེ
ད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །རྣམ་པར་རིག་པའི་དེ་

བཞིན་ཉིད་ནི་འདྲ་བྱེད་རྣམས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །གནས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ངས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་
བསྟན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །འོག་པར་སྐྱབ་པའི་

{@4 7B} དེ་ལྟར་བཞིན་ཉིད་ནི་ངས་ཀུན་འབྲུང་བའི་བདེན་པ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །རྣམ་པར་དག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ང
ས་འཕོགས་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཡང་དག་པར་སྐྱབ་

པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ངས་ལམ་གྱི་བདེན་པ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །བྱམས་པ། དེ་ལ་འབྲུང་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་
དང་། གནས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་།

འོག་པར་སྐྱབ་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མཚུངས་ཤིང་མཉམ་མོ། །བྱམས་པ། དེ་ལ་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་། རྣམ་པར་

རིག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་ཤིང་མཉམ་མོ། །བྱམས་པ། རྣམ་པར་དག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་ཉམ་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་

གང་ཡིན་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཚུབ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྤྱན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་གང་ཡིན་པའི་བྱང་ཚུབ་ཐམས་ཅད་མཚུངས་ཤིང་མཉམ་མོ། །

བྱམས་པ། དེ་ལ་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེས་ནི་ཐོས་པ་ཐམས་ཅད་འདྲེས་པའི་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་ནི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་རབ་མཚུངས་

ཤིང་མཉམ་མོ། །བྱམས་པ། དེ་ལ་འཛིན་པའི་དོན་ནི་སྐྱེ་མཆེས་གཟུངས་ཅན་ལྟ་དང་། སེམས་དང་། ཡིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་

{@48A} ལྟ། །སོ། །བྱམས་པ། དེ་ལ་གཟུང་བའི་དོན་ནི་སྐྱེ་ལོ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཤོ་དག་ཡིན་ནོ། །བྱམས་པ། ཡང་འཛིན་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུང་བའི་དོན་གྱང་ཡིན་

ནོ། །བྱམས་པ། དེ་ལ་གནས་ཀྱི་དོན་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་སྟེ། གང་ལ་གནས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་སྣང་བའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། གྲོང་ཚོ་གསུམ་དང་། གྲོང་ཚོ་གསུམ་

བརྒྱ་དང་། དེ་སྟོང་དང་། དེ་འབྲུམ་དང་། རྒྱ་མཚོ་ལ་བུག་པའི་ས་དང་། དེ་བརྒྱ་དང་། དེ་འབྲུམ་དང་། ཇོ་མཚན་གྱི་སྒྲིང་དང་། དེ་བརྒྱ་དང་། དེ་སྟོང་དང་། དེ་འབྲུམ་དང་། སྒྲིང་བཞི་པ་

དང་། དེ་བརྒྱ་དང་། དེ་སྟོང་དང་། དེ་འབྲུམ་དང་། སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། དེ་བརྒྱ་དང་། དེ་སྟོང་དང་། དེ་འབྲུམ་དང་། སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་

དང་། དེ་བརྒྱ་དང་། དེ་སྟོང་དང་། དེ་འབྲུམ་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཚེ་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་བརྒྱ་དང་། དེ་སྟོང་དང་།
དེ་འབྲུམ་དང་། དེ་བྱེ་བ་དང་། དེ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་

དང་། དེ་བྱེ་བ་ཕྲག་སྟོང་དང་། དེ་བྱེ་བ་ཕྲག་འབྲུམ་དང་། དེ་གྲངས་མེད་པ་དང་། དེ་གྲངས་མེད་པ་ཕྲག་བརྒྱ་དང་། དེ་གྲངས་མེད་
པ་ཕྲག་སྟོང་དང་། དེ་གྲངས་མེད་པ་ཕྲག་

འབྲུམ་དང་། རྒྱུགས་བརྒྱ་དག་གི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དཔལ་ཏུ་མེད་གྲངས་མེད་པ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཚེ་པོའི་འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་གྲངས་མེད་པ་ཕྲག་འབྲུམ་གྱི་རྒྱལ་ཕྲ་རབ་

{@48B} གྱི་རྒྱལ་སྟོང་དག་གོ། །བྱམས་པ། དེ་ལ་ཡོངས་སྟོན་གྱི་དོན་ནི་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ངས་སེམས་ཅན་རྣམས་
ས་གྱི་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་། ཡོ་བྱད་བསྟན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་རྣམས་

སོ། །བྱམས་པ། དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དོན་ནི་འཇིག་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དེ་དག་ཉིད་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ་ཕྱི
ན་ཅི་ལོག་དང་། སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། ལྷ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་

དང་། སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལ་བདེ་བ་དང་། མི་གཙང་པ་ལ་གཙང་བ་དང་། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། སེམ
ས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། ལྷ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གང་ཡིན་པའོ། །

བྱམས་པ། དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དོན་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོད་པ་སྟེ། དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བྱམས་པ། དེ་ལ་ཀུ
ན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དོན་ནི་རྣམས་པ་གསུམ་སྟེ།

ཁམས་གསུམ་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལས་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྒྱུ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་

མོངས་པའོ། །བྱམས་པ། དེ་ལ་རྣམ་པར་བྱུང་བའི་

དོན་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་པེ་དེ་དག་ཉིད་དང་བལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱང་ཚུབ་གྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཚོ
ས་གང་དག་ཡིན་པ་རྣམས་ཏེ། བྱམས་པ། རྣམ་པ་བཅུ་

པེ་དེ་དག་གིས་དོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བྱམས་པ། ཡང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་རྣམ་པ་ལྲས་དོན་སེམས་ཡ
ང་དག་པར་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་རྣམ་པ་ལྲ་གང་ཞེ་

{@49A} ལ། །མ། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང
། ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་། དེ་

རབ་ཏུ་རིག་པར་བྱེད་པའོ། །བྱམས་པ། དེ་ལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པར་བསྟོན་པར་བྱ
སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྤང་པོ་རྣམས་ཞེས་བྱ་བའམ། ཞང་

གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཞེས་བྱ་བའམ། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཞེས་བྱ་བའམ། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་དག་གོ། །བྱམས་པ། དེ་
ལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ནི་རྣམ་པ་ཇི་སྟེད་

གྱིས་ཤེས་བྱ་དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་བསྟེ། ལྟོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་དང་། དོན་དམ་པ་དང་། སྐྱོན་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། རྒྱ
ན་དང་། རྒྱས་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། གནས་པ་

དང་། འཇིག་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཞད་ལ་སོགས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་
དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། ཚོས་གྱི་

དབྱིངས་དང་། བསྐྱབ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། མགོ་གཅིག་ཏུ་ལན་གདབ་པ་དང་། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་། རྗེས་ཏེ་ལན་གདབ་པ་དང་།
། གཞག་པ་དང་། གསང་བ་དང་། བསྐྱབས་

པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བྱམས་པ། དེ་ལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
ནི་དེ་གཉིས་ཀ་འཛིན་པར་བྱེད་པ། བྱང་ཚུབ་གྱི་

{@49B} ལྟོགས་དང་མཐུན་པའི་ཚོས་གང་ཡིན་པ་དག་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་རྣམས་དང་། ཡང་དག་པར་
སྦྱོང་བ་རྣམས་དང་། དེ་ལ་སོགས་པའོ། །བྱམས་པ། དེ་ལ་ཡོངས་སུ་

ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་འཕྲོ་བ་ཞི་འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་ལྷུག་འདུལ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་
སྤང་དང་། གཉི་ལྷུག་མ་ལུས་པར་སྦྱོང་བ་དང་། དག་སྦྱོང་

ཉིད་གྱི་འབྲས་བུ་རྣམས་དང་། ངས་ཉམ་ཐོས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་འཇིག་རྟེན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པ་ལས་འ
དས་པ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གང་དག་བསྟན་

པ་དེ་དག་མངོན་དུ་བྱ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །བྱམས་པ། དེ་ལ་རབ་ཏུ་རིག་པར་བྱེད་པ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་ཚོས་དེ་དག་ཉིད་
ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་ཤེས་པ་དང་། གཞག་དག་

ལ་འང་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་པ་དང་། ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། བྱམས་པ། དོན་ལྡེ་ཤེ་དག་གིས་ཀྱང་དོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱ
ས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བྱམས་པ། ཡང་བྱང་ཚུབ་

སེམས་དཔལ་སྣམ་པ་བཞིས་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་རྣམ་པ་བཞི་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཀྱི་ལེན་པའི་དོན་དང་
། ལྷོང་བའི་དོན་དང་། རྣམ་པར་རིག་པའི་དོན་

དང་། ཀུན་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་དོན་གྱིས་ཏེ། བྱམས་པ། དོན་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་དོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བྱམས་པ།

{@50A} ཨྱ། །ཡང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་རྣམ་པ་གསུམ་གང་ཞེ་ན། ཚོག་འབྲུའི་དོན་དང་། དོན་གྱི་དོན་

དང་། ཁམས་ཀྱི་དོན་གྱིས་སོ། །བྱམས་པ། དེ་ལ་ཚོག་འབྲུའི་དོན་མི་མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །བྱམས་པ། དེ་ལ་དོན་གྱི་དོན་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་ར་རིག་པར་

བྱ་སྟེ། དེ་ལོན་འཚོན་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། སྤང་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། མངོན་དུ་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། བསྐྱོམ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་ལོན་འཚོན་

མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། གནས་དང་གནས་པར་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་

དུ་གཅོད་པའི་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་དམིགས་

དང་། མན་ཡོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །བྱམས་པ། དེ་ལ་ཁམས་ཀྱི་དོན་ནི་ཁམས་ལྗེས་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་དང་།

འདྲུལ་བའི་ཁམས་དང་། འདྲུལ་བའི་ཐབས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ། བྱམས་པ། དོན་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་དོན་ཐམས་ཅད་

བསྐྱུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བཅོམ་ལྷན་

{@50B} འདས། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཞེས་རབ་གྱིས་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གང་ལགས་པ་དང་། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཞེས་རབ་གྱིས་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གང་།

ལགས་པ་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཞེས་རབ་གྱིས་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གང་ལགས་པ་དེ་དག་ལ་ཐད་དུ་

བགྱི་བ་ཅི་མཚིས་ལགས། བཀའ་སྤྱུལ་པ། བྱམས་པ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཞེས་རབ་གྱིས་ནི་ཚིག་འབྲུ་ལ་གནས་པ། སྐྱེ་བཞིན་པ། དགོངས་པ་མེད་

པ། མདོན་དུ་མ་གྱུར་པ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ། རྣམ་པར་ཐར་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པར་བྱེད་དོ། །བྱམས་པ། བསམས་པ་ལས་

བྱུང་བའི་ཞེས་རབ་གྱིས་ནི་ཚིག་འབྲུ་ལ་གནས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། སྐྱེ་བཞིན་མ་ཡིན་པ། དགོངས་པ་ཅན། མདོན་དུ་གྱུར་པ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ། རྣམ་པར་

ཐར་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བྱེད་དོ། །བྱམས་པ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཞེས་རབ་གྱིས་ནི་ཚིག་འབྲུ་ལ་གནས་པ་

དང་། ཚིག་འབྲུ་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་། དགོངས་པ་ཅན་དང་། ཞེས་བྱའི་དངོས་པོ་དང་ཆ་མཐུན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་གཞུགས་བརྟན་

{@51A} ཨོཾ། གྲིས་མཛོན་དུ་གྲུང་པ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་རྗེས་སུ་ཚོས་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པ། རྣམ་པར་ཐར་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱི་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པར་བྱེད་དོ།

བྱམས་པ། དེ་དག་གི་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ནི་དེ་ཡིན་ནོལ་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་སྐྱོམ་པ་ཚོས་

སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་ཤེས་པ་ནི་གང་ལགས། མཐོང་བ་ནི་གང་ལགས། བྱམས་པ། ང་ཞི་ཤེས་པ་དང་། མཐོང་བ་རྣམས་གང་དུ་

མས་སྐྱོན་པར་བྱེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་བཤུགས་པར་བྱའོ། །འདྲེས་པའི་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་པ་

ཡིན་ནོ། །མ་འདྲེས་པའི་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཞི་གནས་

དང་། ལྷག་མཐོང་སྐྱོམ་པས་ཡིད་ལ་བགྱིད་པ་གང་གིས་མཚན་མ་གང་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་སེལ་བར་བགྱིད་ལགས། བྱམས་པ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཚོས་ཀྱི་མཚན་མ་

དང་། དོན་གྱི་མཚན་མ་རྣམ་པར་སེལ་བར་བྱེད་ལ། མིང་ལ་མིང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་ཤིང་དེའི་གནས་མཚན་མ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བས་རྣམ་པར་སེལ་ལོ། མིང་

{@51B} ལ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་ཚིག་དང་། ཡི་གེ་དང་། དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འད་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །བྱམས་པ། ཁམས་ཀྱི་བར་ལ་ཁམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་ཤིང་། དེའི་གནས་ཀྱི་མཚན་མ་འདང་

ཡང་དགའ་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བས་རྣམ་པར་སེལ་ལོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། ཅི་ལགས། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སོ་སོ་ཡང་དགའ་
པར་རིག་པའི་མཚན་མ་གང་ལགས་པ་དེ་འདྲར་རྣམ་པར་སེལ་བར་

བགྱིད་ལགས་སམ། བྱམས་པ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སོ་སོ་ཡང་དགའ་པར་རིག་པ་ལ་ནི་མཚན་མ་མེད་དེ་མི་དམིགས་ན། དེ་ལ་
ཅི་ཞིག་རྣམ་པར་སེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱམས་པ། དེ་བཞིན་

ཉིད་ཀྱི་དོན་སོ་སོ་ཡང་དགའ་པར་རིག་པས་ནི་ཚོས་དང་དོན་གྱི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་གྱི། དེ་ནི་གང་གིས་ཀྱང་ཟི
ལ་གྱིས་མཚན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ང་མི་སྤྲིའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། བཅོམ་ལྷན་

འདས་གྱིས་ཚབ་རྟོག་པ་ཅན་མཚིས་པའི་སྣོད་ཀྱི་དཔེ་དང་། མེ་ལོང་ཡོངས་སུ་མ་དགའ་པའི་དཔེ་དང་། མཚོ་ཕུ་འཇུགས་པའི་དཔེ
སའི་ལྟར་རང་བཞིན་གྱི་མཚན་མ་བརྟག་པར་མི་རྣམས་པ་དེ་ལས་བཟོ་ག

པ་ནི་རྣམས་པ་དེ་བཞིན་དུ་མ་བསྐྱོམས་པའི་སེམས་གྱིས་ཡང་དགའ་པའི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཤེས་པར་མི་རྣམས་ཀྱི། བསྐྱོམས་པས་ནི་རྣམས་
སོ་ཞེས་བཀའ་སྤྲུལ་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ལ་སེམས་གྱིས་སོ་

སོར་བརྟག་པ་ནི་གང་ལགས། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གང་ལས་དགོངས་ཏེ་བཀའ་སྤྲུལ་པ་ནི་གང་ལགས། བཀའ་སྤྲུལ་པ། བྱམས་པ།
སེམས་གྱིས་སོ་སོར་བརྟག་པ་རྣམས་པ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་པོ་

{@52A} ཨ། འོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་གྱིས་སོ་སོར་བརྟག་པ་དང་། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་གྱིས་སོ་སོར་བ
རྟག་པ་དང་། བསྐྱོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་གྱིས་

སོ་སོར་བརྟག་པའོ། །རྣམ་པར་རིག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་དགོངས་ཏེ་ཡོངས་སུ་བསྐྱན་པ་ཡིན་གོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། བྱུང་

ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལྟར་ཚོས་དང་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག

པར་རིག་པ་དང་། མཚན་མ་རྣམས་པར་སེལ་བ་ལ་ལུགས་པའི་མཚན་མ་དུ་ཞིག་ཞེ་རྣམས་པར་བསལ་དགའ་བ་དག་ལགས་ལ།
གང་གིས་ནི་དེ་དག་རྣམས་པར་སེལ་ལགས། བྱམས་པ་

བཅུ་སྟེ། དེ་དག་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམས་པར་སེལ་ལོ། །བཅུ་གང་ཞེ་ན། ཚོས་ཀྱི་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པར་བྱེད་པའི་ཚོ་
ག་དང་། ཡི་གའི་མཚན་མ་སྣ་ཚོ་གསལ་གང་ཡིན་པ་

དེ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམས་པར་སེལ་ལོ། །གནས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པར་བྱེད་
དཔའི་སྐྱེ་བ་དང་། འཇིག་པ་དང་། གནས་པ་དང་།

གཞན་དུ་འགྲུར་བ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་མཚན་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་
མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམས་པར་སེལ་ལོ། །འཇིག་

པའི་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པར་བྱེད་པའི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་མཚན་མ་དང་། ངོ་སྟོན་པའི་མཚན་མ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་

{@52B} ཉིད་ཀྱིས་རྣམས་པར་སེལ་ལོ། །གཟུང་བའི་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པར་བྱེད་པའི་ལོངས་སྐྱོད་ལ་ལྟ་བའི་མཚན་
མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་༥ ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམས་པར་སེལ་ལོ། །ལོངས་

སུ་ལོངས་སྐྱོད་པའི་དོན་དུ་སྐྱེས་པ་དང་། བུད་མེད་ཀྱི་བསྟོན་བཀུར་དང་། ཡོ་བྱེད་དང་ལྡན་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པར་བྱེད་
དཔའི་ནང་གི་བདེ་བའི་མཚན་མ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྱེག་པའི་

མཚན་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཕྱི་སྣང་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་སྣང་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་སེལ་ལོ། །གནས་ཀྱི་དོན་སེམས་ཡང་དག་
པར་རིག་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མེད་པའི་མཚན་མ་གང་ཡིན་

པ་དེ་ནི་ཚེན་པོ་སྣང་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་སེལ་ལོ། །གཟུགས་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། བློ་གི་ཞི་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མཚན་མ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདུས་བྱས་སྣང་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་

སེལ་ལོ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སེམས་ཡང་དག་པར་རིག་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་བདག་མེད་པའི་མཚན་མ་དང་།
།ཚོས་བདག་མེད་པའི་མཚན་མ་དང་། རྣམ་པར་རིག་

པ་ཙམ་གྱི་མཚན་མ་དང་། དོན་དམ་པའི་མཚན་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐའ་ལས་འདས་པ་སྣང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོ་
ང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྣང་པ་

ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་སྣང་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་སེལ་ལོ། །རྣམ་པར་དག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སེམས་ཡང་དག་པར་རིག་
པར་བྱེད་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མཚན་མ་དང་། འགྲུར་

{@53A} ལྟ། །བ་མེད་པའི་མཚན་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་སྣང་པ་ཉིད་དང་། དོར་བ་མེད་པ་སྣང་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣ
མ་པར་སེལ་ལོ། །མཚན་མ་དེའི་གཉེན་པོ་སྣང་པ་

ཉིད་དེ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྣང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྣང་པ་ཉིད་སྣང་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་སེལ་ལོ། །བཙམ་
་ལྷན་འདས། མཚན་མ་རྣམ་བཏུ་རྣམ་པར་སེལ་བར་

བགྱིད་ན། མཚན་མ་གང་རྣམ་པར་སེལ་བར་བགྱིད་ཅིང་འཚིང་བའི་མཚན་མ་གང་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལགས།
བྱམས་པ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྡོད་ཡུལ་གཟུགས་བརྟན་

གྱི་མཚན་མ་རྣམ་པར་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་མའི་མཚན་མ་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་
དེའང་རྣམ་པར་སེལ་ལོ། །བྱམས་པ། ལྟོང་པ་ཉིད་དེ་

དག་ནི་དངོས་སུ་ན་མཚན་མ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རེ་རེའང་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་གྱི་གཉེན་
པོར་མི་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བྱམས་པ། འདི་ལྟ་

སྟེ། དཔེར་ན། མ་རིག་པ་ནས་རྒྱ་ལོའི་བར་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གྲུབ་པར་མི་བྱེད་པ་ཡིན་མོད་གྱི། ཉེ་བ་དང་ཉིན་ཉེ་
བའི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྐྱེར། དངོས་སུ་ན་འདུ་བྱེད་

འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་འདི་ལ་འང་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་བཟུང་བར་བྱའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱིས་གང་རྟོག་

{@53B}ན་ལྟོང་པ་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་མ་མཚིས་པས་རབ་ཏུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་
གྱི་མཚན་ཉིད་བསྐྱེད་པ་གང་ལགས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བྱང་

ཚུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་ལ་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱིན་ཏེ། བྱམས་པ་ཁྲིད་དེ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་
ལས་རབ་ཏུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་སྐྱེར། དེ་བཞིན་

གསལ་གསལ་པ་ལ་ཁྲིད་དོན་འདི་ཉིད་འདྲི་བ་ལེགས་སོ། །ལེགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སྐྱེར་ཞེ་ན། བྱམས་པ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྟོང་
པ་ཉིད་ལས་རབ་ཏུ་ཉམས་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐའ་

དག་ལས་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཉམས་པར་འགྱུར་པའི་སྐྱེར་རོ། །བྱམས་པ། དེའི་སྐྱེར་ཉོན་ཅིག་དང་། ལྟོང་པ་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་བསྐྱེད་

པ་སྐྱོད་ལ་བཤམ་པར་བྱའོ། །བྱམས་པ། གཞན་གྱི་

དབང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱུང་བ་
འི་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། འཛིན་ཏུ་རྣམ་པར་

བྱལ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་ལ་དེ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྐྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་
འོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་

དག་གིས་ཉིང་ལེ་འཛིན་དུ་ཞིག་བསྟུན་ལགས། བཀའ་སྤྱུལ་པ། བྱམས་པ། རས་ཉམ་ཐོས་རྣམས་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་ལེ་འཛིན་

{@54A} ལྟ། རྣམ་པ་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསྟུན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། ཞི་
གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་རྒྱ་གང་ལས་བྱུང་བ་ལགས།

བྱམས་པ། ཚུལ་སྤྲོས་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་
འི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། དེ་དག་གི་

འབྲས་བུ་གང་ལགས་པར་བརྗོད་པར་བགྱི། བྱམས་པ། སེམས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། འེས་རབ་རྣམ་པར་དག་པ་
ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །བྱམས་པ། ཡང་ཉམ་ཐོས་

རྣམས་ཀྱི་འཇམ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འཇམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོ་བའི་ཚོས་འཛིག་རྟེན་པ་དང་། འཛི
ག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞི་གནས་

དང་། ལྷག་མཐོང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་ལས་ཅི་ལགས།
བྱམས་པ། འཆིང་བ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་མཚོན་

མའི་འཆིང་བ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། བཅོམ་ལྷན་འད
ས་གྱིས་གོགས་རྣམ་པ་ལྷ་གསུངས་པ་གང་དག

ལགས་པ་དེ་དག་ལས་དུ་ནི་ཞི་གནས་གྱི་གོགས་དག་ལགས། དུ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་གོགས་དག་ལགས། དུ་ནི་གཉིས་ཀའི་གོག
ས་དག་ལགས། བྱམས་པ། ལུས་དང་ལོངས་

{@54B} ལྷོད་ལ་ལྷ་བ་ནི་ཞི་གནས་གྱི་གོགས་ཡིན་ནོ། །འཕམགས་པའི་གཏམ་འདོད་པ་བཞིན་མ་ཐོབ་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་གོ
གས་ཡིན་ནོ། །འདྲེས་པར་གནས་པ་དང་། ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་ཚོག

པར་འཛིན་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀའི་གོགས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འད་གཅིག་གིས་ཀྱང་སྦྱར་བར་མི་བྱེད་དོ། །གཅིག་ལོས་གྱིས་ནི་སྦྱར་བ་
མཐར་ཐུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། སྐྱིབ་པ་

ལྷ་པོ་གང་དག་ལགས་པ་དེ་དག་ལས་དུ་ནི་ཞི་གནས་གྱི་སྐྱིབ་པ་དག་ལགས། དུ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་སྐྱིབ་པ་དག་ལགས། དུ་ནི་ག
ཉིས་ཀའི་སྐྱིབ་པ་དག་ལགས། བྱམས་པ། ཚོད་པ་དང་།

འགྲོད་པ་ནི་ཞི་གནས་གྱི་སྐྱིབ་པ་ཡིན་ནོ། །རླུགས་པ་དང་། གཉིད་དང་། ཐེ་ཚོམ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་སྐྱིབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་ལ་
འདུན་པ་དང་། གཞོད་སེམས་ནི་གཉིས་ཀའི་སྐྱིབ་

པ་ཡིན་ནོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། ཇི་ཅམ་གྱིས་ན་ཞི་གནས་གྱི་ལམ་ལོངས་སུ་དག་པ་ལགས། བྱམས་པ། གང་གི་ཚོཾ་རླུགས་པ་ད
ང་། གཉིད་ལེགས་པར་རབ་དུ་ཚོཾས་པར་གྱུར་

པའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལགས། བྱམས་པ། གང་གི་ཚོ་རྗེ་དཔ་དང་།
འགྲོད་པ་ལེགས་པར་རབ་ཏུ་ཚོམས་པར་གྱུར་པའོ། །

བཅོམ་ལྷན་འདས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་ལ་ལྷགས་པས་རྣམ་པ་དུ་དག་གིས་སེམས་རྣམ་པར་ག་
ཡིང་བར་འཚོལ་བར་བསྐྱིལ་གས། བཀའ་སྤྱུལ་པ།

{@55A} ཨྱ། །བྱམས་པ། རྣམ་པ་ལུས་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་གཡིང་བ་དང་། སྤྱི་རོལ་ཏུ་སེམས་རྣམ་པར་གཡིང་བ་
དང་། བྱང་ཏུ་སེམས་རྣམ་པར་གཡིང་བ་དང་། མཚན་

མའི་རྣམ་པར་གཡིང་བ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པར་གཡིང་བས་སོ། །བྱམས་པ། གལ་ཏེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཐེག་པ་
ཚེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཏང་སྟེ། ཉམ་ཐོས་

དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་ལྷན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་རབ་ཏུ་ལྷུང་ན་དེ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་གཡིང་བ་ཡིན་གོ། །གལ་
ཏེ་སྤྱི་རོལ་གྱི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྷན་པོ་དག་དང་། འདྲུ་འཛི་དང་།

མཚན་མ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྤྱི་རོལ་གྱི་དམིགས་པ་རྣམས་ལ་སེམས་
རྣམ་པར་འཕྲོ་བར་གཏོང་ན་དེ་ནི་སྤྱི་རོལ་ཏུ་སེམས་རྣམ་པར་

གཡིང་བ་ཡིན་གོ། །གལ་ཏེ་སྤྲུགས་པ་དང་གཉིད་གྱིས་བྱིང་བའམ། ལྷོམས་པར་འཇུག་པའི་རོ་མུང་པའམ། ལྷོམས་པར་འཇུག་
པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡང་རུང་བས་ཉོན་

མོངས་པར་གྱུར་ན། དེ་ནི་བྱང་ཏུ་སེམས་རྣམ་པར་གཡིང་བ་ཡིན་གོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་རོལ་གྱི་མཚན་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་གི་ཏིང་ལེ་

འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་མཚན་མའི་དུང་བྱེད་ཀྱི་

མཚན་མའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ནང་གི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ལ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་
ལུས་ཀྱིས་ངའོ་སྣམ་དུ་སྐྱོམ་སེམས་སུ་བྱེད་ཀྱི་

{@55B} གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ལྟེན་གྱི་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དག་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའི་ས་དང་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སའི་

བར་ལ་གང་གི་གཉེན་པོ་ལགས། བྱམས་པ། ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་ས་དང་པོ་ལ་ནི་ངན་སོང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལ
ས་དང་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་

ནོ། །གཉེས་པ་ལ་ནི་ལྷུང་བ་ཕྱོམ་འི་འཁྲུལ་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ལོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ལོ། །
བཞི་པ་ལ་ནི་སྣོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྲིད་པ་དང་། ཚོས་ལ་

སྲིད་པའི་ལོ། །ལྷུང་བ་ལ་ནི་འཁོར་བ་དང་། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་དག་ལ་གཅིག་ཏུ་མི་སྐྱོགས་པ་ཉིད་དང་། མངོན་དུ་སྐྱོགས་པ་ཉི
ད་ཀྱི་ལོ། །རྟུག་པ་ལ་ནི་མཚན་མ་མང་པོ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བའི་ལོ། །

བདུན་པ་ལ་ནི་མཚན་མ་ཕྱོམ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བའི་ལོ། །བརྒྱད་པ་ལ་ནི་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་རྩོལ་བ་དང་། མཚན་མ་ལ་དབང་དུ་
མ་གྱུར་པའི་ལོ། །དགུ་པ་ལ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཚོས་

སྟོན་པ་ལ་དབང་དུ་མ་གྱུར་པའི་ལོ། །བཅུ་པ་ལ་ནི་ཚོས་གྱི་སྐྱེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སེམས་ཡང་དག་པར་རིག་པ་མི་འཐོབ་པའི་ལོ།
།བྱམས་པ། ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་དེ་བཞིན་

{@56B} རོན་ལ་སྐྱུར་བར་བྱོལ་སྐྱེམ་པའི་མཚན་མཁམ། ཤེས་པའི་མཚན་མཁམ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། སྐྱུག་བསྐྱེལ་བ་དང་།
ཀློན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་གྱི་མཚན་མཁམ།

འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་མཁམ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མཚན་མཁམ། རྟག་པའི་མཚན་མཁམ། མི་རྟག་པའི་མཚན་མཁམ། སྐྱུག་བསྐྱེལ་བ་དང་།
འགྱུར་བ་དང་བཅས་པའི་རང་བཞིན་

གྱི་མཚན་མཁམ། དེ་མི་འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་གྱི་མཚན་མཁམ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བའི་མཚན་མཁམ། དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱི་མཚན་མཁམ། ཐམས་ཅད་

ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བར་རིག་ནས་ཐམས་ཅད་གྱི་མཚན་མཁམ། གང་ཟེག་བདག་མེད་པའི་མཚན་མཁམ། ཚོས་བདག་མེད་པའི་མཚན་མཁམ། གང་དག་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་དག་ཀློན་ཏུ་

འབྱུང་བ་ལ་སེམས་ལྷག་པར་བཏང་སྟོམས་སུ་འཇུག་གོ། དེ་ལྟར་ལྷགས་ཤིང་དེ་ལ་མང་དུ་གནས་པ་དུས་དུས་སུ་གོགས་དང་།
སྐྱིབ་པ་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བ་དག་ལས་སེམས་

རྣམ་པར་སྐྱོང་བར་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཀང་གི་སོ་སོའི་བདག་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རང་རིག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པ་བདུན་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་བདུན་སྟེ། བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་དེའི་

མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་གོ། །དེ་ཐོབ་པས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་པ་ཉིད་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་ལྷགས་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་ཡིན། ས་དང་པོ་ཐོབ་

{@57A} ༡༡། །པ་དང་། ས་དེའི་ཐོན་ཡོན་ཡང་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བ་ཡིན་གོ། །དེས་སྤར་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པས་ནི

རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་

བརྟན་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་དམིགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་མཐོང་བའི་ལམ་ཐོ་
བ་པས་དངོས་པོའི་མཐའི་དམིགས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ།

དེས་གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་སུ་བསྐོས་པའི་ལམ་ལ་ལུགས་ཤིང་། དམིགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན།
འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ལ་ལ་ཞིག་ཁྱེད་ཆེས་ལྷ་མོས་

ཁྱེད་ཆེས་སྐོས་པོ་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་འདྲ་ཁྱེད་ཆེས་ཁྱེད་འབྱུང་། ། བའི་ཚུལ་དུ་ནང་གི་མཚན་མ་རྣམ་པར་སེལ་བ་
ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་མཚན་

མ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སེལ་བར་བྱེད་དེ། མཚན་མ་རྣམས་རྣམ་པར་སེལ་བ་ན་གནས་ངན་ལེན་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་སེལ་བ་
ར་བྱེད་དོ། །མཚན་མ་དང་གནས་ངན་ལེན་ཐམས་

ཅད་ལེགས་པར་བཅོམ་པས་དེ་མ་གྱིས་ས་གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་སུ་གསེར་ལྟ་བུར་སེམས་རྣམ་པར་སྦྱོང་ལ། ལྷན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་མངོན་པར་

རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་ཞིང་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་དམིགས་པ་འདར་ཐོབ་སྟེ། བྱམས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞི་གན
ས་དང་། ལྷག་མཐོང་ལ་དེ་ལྟར་རྒྱུབ་ན་སྤྲོད་མེད་

{@57B} པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྲུང་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཇི་ལྟར་རྒྱུབ་པར་བགྱིད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐུ་ཆེན་པོ་མངོན་པར་

སྐྱབ་པ་ལགས། བྱམས་པ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་གནས་དྲུག་ལ་མཁས་པ་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་མཐུ་ཚེན་པོ་མངོན་པར་
སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་མཁས་པ་དང་།

གནས་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། བསྐྱེད་བ་ལ་མཁས་པ་དང་། འཕྲིལ་བ་ལ་མཁས་པ་དང་། འགྲིབ་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། ཐབས་ལ་མ
ཁས་པ་ལོ། །ཇི་ལྟར་ན་སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་མཁས་པ་

པ་ཡིན་ཞེས། སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་རྣམས་པ་བཅུ་དྲུག་ཤེས་ན་སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལ་སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་རྣམས་པ་བཅུ་དྲུག་ནི་བརྟན་པ་དང་སྣོད་

རྣམ་པར་རིག་པའི་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ལོ། །དམིགས་པའི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོ་གསུམ་རྣམ་པར་རིག་པའི་ནི་འདི་
ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་ལྗོངས་པ་དང་། རང་གི་ཡུལ་ཅིག་ཅར་འཛིན་པ། རྐྱད་ཅིག་དང་ཐང་ཅིག་དང་ཡུ
ད་ཅམ་ཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་ཏིང་ལེ་འཛིན་མང་པོ་ལ་སྟོམས་

པར་འཇུག་པ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་མང་པོ་མཐོང་བ། དེ་བཞིན་གཤེས་པ་མང་པོ་མཐོང་བ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ལོ་ནི་ལོ། །དམིགས་པའི་མཚན་མ་ཚུང་

{@58A} ལྟ། །དུ། རྣམ་པར་རིག་པའི་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་ལོ། །དམིགས་པའི་མཚན་མ་ཚེན་པོར་གྱུར་
པ་རྣམ་པར་རིག་པའི་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་དང་

ལྡན་པའི་ལོ། །དམིགས་པའི་མཚན་མ་ཚན་མེད་པ་རྣམ་པར་རིག་པའི་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་། རྣམ་ཤེས་
མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཚེད་ཀྱི་དང་ལྡན་པའི་ལོ། །

དམིགས་པའི་མཚན་མ་ལྟོ་རྣམ་པར་རིག་པའི་ཞི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཅི་འདྲ་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ལྡན་པའི་ལོ། །དམིགས་པའི་མཚན་མ་མཐར་ཐུག་པ་རྣམ་པར་རིག་པའི་ཞི་འདི་

ལྟ་སྟེ། །འདྲ་ཤེས་མེད་འདྲ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་དང་ལྡན་པའི་ལོ། །མཚན་མ་མེད་པ་རྣམ་པར་རིག་པའི་ཞི་འདི་ལྟ་སྟེ། །འདྲ་ཤེས་ལས་འདས་པ་དང་། །འགོག་པ་ལ་དམིགས་

པའི་ལོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ལྡན་པའི་ཞི་འདི་ལྟ་སྟེ། །མེས་ཅན་དཔུལ་བའི་ལོ། །ཚོར་བ་འདྲེན་མ་དང་ལྡན་པའི་ཞི་འདི་ལྟ་སྟེ། །དོད་པ་ལྡོག་པའི་ལོ། །དག་པ་དང་ལྡན་པའི་

ཞི་འདི་ལྟ་སྟེ། །བསམ་གཏུན་དང་པོ་དང་། །བསམ་གཏུན་གཉིས་པ་པའི་ལོ། །བདེ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཞི་འདི་ལྟ་སྟེ། །བསམ་གཏུན་གསུམ་པ་པའི་ལོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན།

བདེ་བ་དང་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཞི་འདི་ལྟ་སྟེ། །བསམ་གཏུན་བཞི་པ་བ་དང་། །འདྲ་ཤེས་མེད་འདྲ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་པའི་བར་གྱི་ལོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་ལྡན་པའི་

{@58B} ཞི་འདི་ལྟ་སྟེ། །ཉོན་མོངས་པ་དང་། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྡན་པའི་ལོ། །དགོ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཞི་འདི་ལྟ་སྟེ། །དང་པ་ལ་མོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ལོ། །ལུང་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཞི་འདི་

ལྟ་སྟེ། །དེ་གཉིས་ཀའི་དང་མི་ལྡན་པའི་ལོ། །ཇི་ལྟར་ན་གནས་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞེས། །གལ་ཏེ་རྣམ་པར་རིག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་བཞིན་རབ་ཏུ་ཤེས་པའོ། །ཇི་ལྟར་ན་

བསྐྱེད་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞེས། །གལ་ཏེ་འཕྱིར་བ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་མཚན་མའི་འཆིང་བ་དང་། །གནས་ངན་ལོན་གྱི་འཆིང་བ་

ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ། དེ་རབ་ཏུ་ཤེས་

ནས་དེ་ལས་སེམས་འདི་བསྐྱར་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་འཕེལ་བ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། གཤམ་ཏེ་
མཚན་མ་དང་གནས་ངན་ལེན་གྱི་གཉེན་པོའི་སེམས་

གང་ཡིན་པ་དེ་སྐྱེ་བ་དང་། འཕེལ་བའི་ཚོ་སྐྱེ་བ་དང་། འཕེལ་ལོ་ཞེས་འཕེལ་བ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་འགྲིབ་པ་ལ་མ
ཁས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། གཤམ་ཏེ་དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་

སུ་གྲུར་པ་མཚན་མ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྲུར་པའི་སེམས་དེ་འགྲིབ་ཅིང་འགྲིབ་པར་གྲུར་པ་ན་འགྲི
བ་ཅིང་འགྲིབ་ཞེས་འགྲིབ་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་

ན་ཐམས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། གཤམ་ཏེ་རྣམ་པར་ཐར་བ་དང་ཟིལ་གྱིས་གོའོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དག་དང་། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆ
ེད་དག་སློམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། བྱམས་པ། དེ་ལྟར་ན་

{@59A} །༄། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐུ་ཆེན་པོ་མངོན་པར་བསྐྱབས་པ་དང་། མངོན་པར་
སྐྱབ་པར་འགྲུར་བ་དང་། མངོན་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་

པ་ཡིན་ནོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྤང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཚོར་བ་ཐ
མས་ཅད་མ་ལུས་པར་འགག་གོ་ཞེས་གང་གསུངས་

པ་ལ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། ཡང་དག་པའི་ཚོར་བ་དེ་དག་གང་ལགས། བྱམས་པ། མདོར་བསྐྱུས་ན་ཚོར་བ་རྣམ་པ་གཉེས་འག
ག་སྟེ། གནས་གྱི་གནས་ངན་ལེན་རིག་པ་དང་། དེའི་

འབྲས་བུ་ཡུལ་རིག་པ་ལོ། །དེ་ལ་གནས་གྱི་གནས་ངན་ལེན་རིག་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་རིག་སྟེ། གཟུགས་གྱི་གནས་ངན་ལེན་རིག་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་གནས་ངན་ལེན་རིག་པ་

དང་། འབྲས་བུ་གྲུབ་པའི་གནས་ངན་ལེན་རིག་པ་དང་། འབྲས་བུ་མ་གྲུབ་པའི་གནས་ངན་ལེན་རིག་པ་ལོ། །དེ་ལ་འབྲས་བུ་གྲུབ་པ་ནི་ད་ལྟར་གྱི་གང་ཡིན་པ་ལོ། །འབྲས་བུ་མ་གྲུབ་

པ་ནི་མ་འོངས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་ལོ། །ཡུལ་རིག་པ་འང་རྣམ་པ་བཞིར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གནས་རིག་པ་དང་། ཡོ་བྱད་རིག་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་རིག་པ་དང་། ལྷོས་པ་རིག་

པ་ལོ། །དེ་འང་མུང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་སྐྱེ་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ན་ལོ། །འབྲས་བུ་མ་གྲུབ་པ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་སྤྱོད་བ་དེའི་མི་མཐུན་པའི་

{@59B} ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐམས་ཅད་དུ་འགག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲེན་མར་སྤྱོད་དོ། །འབྲས་བུ་གྲུབ་པ་སྤྱོད་བའི་ནི་ཚོར་བ་རྣམ་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐམས་ཅད་དུ་འགགས་ཏེ། རིག་པའི་

འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་འབའ་ཞིག་སྤྱོད་དོ། །མུང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་སྐྱེ་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་སྐྱེ་སྐྱུང་ན་ལས་འདའ་བ་ན་དེ་འང་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ།

དེའི་སྤྱིར་མུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་སྐྱེ་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཚོར་བ་ཐམས་ཅད་འགག་ཅེས་བྱའོ། །དེ་སྐོད་ཅེས་བཀའ་འཁྲུལ་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བྱང་ཚུབ་སེམས་

དཔའ་བྱམས་པ་ལ་བཀའ་སྐྱུལ་པ། བྱམས་པ་སྤྱོད་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། འུ་རྟུ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལས་བརྒྱུམས་ནས། འདི་ལྟ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་ལ་འུ་རྟུ་

ཏུ་རྒྱལ་པར་རེས་ཤིང་མཁམས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དྲི་བ་དྲིས་པ་ལེགས་སོ། །ལེགས་སོ། །ངས་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ལམ
དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པར་བསྟན་

ཏེ། །འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
བསྟན་ཅིང་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །རིགས་གྱི་བུ་རྒྱལ་པར་དང་།

རིགས་གྱི་བུ་མོ་དག་གིས་འདི་ལ་ལིན་ཏུ་བརྩོན་པར་བྱ་བའི་རིགས་སོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་དེའི་ཚོ་ཚོགས་སུ་བཅ
ད་པ་འདི་དག་བཀའ་སྤྲུལ་ཏེ། །ཚོས་རྒྱམས་གདགས་པ་

{@60A} ལྟ། །རྣམ་གཞག་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་བཀའ་ཡོད་དོན་ཚེན་ཡིན། །གང་དག་ཚོས་དེར་བརྟེན་ནས་རྣལ་
འབྱོར་འདིར། །ཡང་དག་བརྩོན་པ་དེ་དག་བྱང་ཚུབ་

འཕྲོལ། །གང་དག་སྐྱགས་ལྟ་དེ་སྐད་ཚོལ་བ་ལས། །ཐར་པར་ལྟ་བུ་ཚོས་ཀུན་ཚུབ་བྱེད་པ། །བྱམས་པ་དེ་དག་རྣལ་འབྱོར་འདི་
ལས་ནི། །ཐག་རིང་གནམ་ས་རིང་བའི་བཞིན་གོ། །སྟོ་

ལྡན་སེམས་ཅན་དོན་ཞེས་དེ་དག་ལས། །ལན་བྱེད་རིག་ནས་སེམས་ཅན་དོན་བརྩོན་མིན། །ལན་དེ་རྟོག་ན་ཀུན་གྱི་དམ་པ་དང་།
།ཟང་ཟེང་མེད་པའི་དག་འབ་འཕྲོལ་མི་འགྱུར། །གང་

དག་འདོད་ཕྱིར་ཚོས་གྱི་ལུང་འབོག་པ། །དེ་དག་འདོད་པ་སྤངས་པ་ཕྱིར་ལེན་ཏེ། །ཚོངས་པ་དེ་དག་ཚོས་གྱི་རིན་པོ་ཆེ། །རིན་ཐ
ང་མེད་པ་རྟེན་གྱི་སྤོང་ཞིང་རྒྱ། །དེ་ཕྱིར་རྩོད་དང་འདུ་

འཇི་སྟོས་ལྡན་པ། །རྣམ་པར་སྟོངས་ཏེ་བརྩོན་འགྲུས་མཚོག་བྱོས་ཏེ། །ལྟར་བཅས་འཇིག་རྟེན་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །རྣལ་

འཕྱོར་འདི་ལ་རབ་ཏུ་བརྩོན་པར་གྱིས། །དེ་ནས་བཅོམ་

ལྷན་འདས་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲོལ་
པའི་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདིར་བསྟན་པ་འདི་འི་མིང་

ཅི་ལགས། འདི་ཇི་ལྟར་གཟུང་བར་བསྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལ་བཀའ་སྤྲུལ་པ། བྱམས་པ། འདི་ནི་རྣལ་འཕྱོར་ངེས་པའི་
དོན་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འཕྱོར་ངེས་པའི་དོན་

{@60B} བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བར་གཟུང་ཞིག །རྣལ་འཕྱོར་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་འདི་བཤད་པ་ན་སློབ་ཆགས་དྲུག་འབྲུམ་
ནི་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་སྐྱེས་

སོ། ། །ཉན་ཐོས་སུམ་འབྲུམ་ནི་ཚོས་རྣམས་ལ་ཚོས་ཀྱི་མིག་རྒྱལ་མེད་ཅིང་དྲི་མ་དང་བུལ་བ་རྣམས་པར་དག་གོ། །ཉན་ཐོས་འབྲུམ་
ལྷ་ཁྲི་ནི་ལེན་པ་མེད་པར་ཟག་པ་རྣམས་ལས་

སེམས་རྣམས་པར་གྲོལ་ལོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བདུན་ཁྲི་བྲ་སྟོང་གིས་ནི་རྣལ་འཕྱོར་ཚེན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པར་གྱུ་
ར་རྟོ། །བྱམས་པའི་ལེའུ་སྟེ་བརྒྱད་

པའོ། ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྟུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་དབང་རྒྱུག་གིས་ལུ་བ་ལུས་པ། བཅོམ་
ལྷན་འདས།

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ས་བཅུ་གང་ལགས་པ་དེ་དག་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་
བསྟེན་བཤད། དྲི་མ་མེད་པ་དང་། འོད་བྱེད་པ་

དང་། འོད་འཕྲོ་བ་ཅན་དང་། འིན་ཏུ་སྤྱང་དཀའ་དང་། མཛོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། རིང་དུ་སོང་བ་དང་། མི་གཡོ་བ་དང་། ལེགས་པ་
འི་སྒོ་གོས་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྤྲིན་ལགས། སངས་

རྒྱལ་གྱི་ས་ནི་བཅུ་གཅིག་པ་ལགས་ན། ས་དེ་དག་རྣམ་པར་དག་པ་དུ་དག་དང་། ཡན་ལག་དུ་དག་གིས་བསྐྱུས་ལགས། བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། ལྷན་

{@61A} ༦༡། །རས་གཟིགས་དབང་སྤྱུག །དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་བཞི་དང་། ཡན་ལག་བཅུ་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པར་ར
ིག་པར་བྱའོ། །སྤྱན་རས་

གཟིགས་དབང་སྤྱུག །དེ་ལ་ས་དང་པོ་ནི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པས་བསྐྱུས་སོ། །ས་གཉིས་པ་ནི་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པ
ར་དག་པས་སོ། །ས་གསུམ་པ་ནི་ལྷག་

པའི་སེམས་རྣམ་པར་དག་པས་སོ། །ས་བཞི་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་བར་ནི་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་དག་པ་
གོང་ནས་གོང་དུ་གྱུ་ཞོམ་པ་བས་ཀྱང་ཚེས་

གྱུ་ཞོམ་པས་བསྐྱུས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ས་དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་ཉི་བཞི་པོ་དག་གིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡན་ལག་བཅུ་
གཅིག་གང་ཞེ་ན། ལྷན་རས་གཟིགས་དབང་

སྤྱུག །ཚོས་པས་སྤྱོད་པའི་ས་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཚོས་སྤྱད་པ་རྣམ་པ་བཅུ་པོ་དག་ལ་ཚོས་པ་འིན་ཏུ་བསྐྱོམས་པའི་སྤྱིར་
བཟོད་པས་ས་དེ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་

ནས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཡང་དག་པ་ཉིད་སྤྱོན་མེད་པ་ལ་འཇུག་གོ། །དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཡང་ལྷུང་བ
སྤྲོམ་འཁྲུལ་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དག་

ལ་ཤེས་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་པར་མི་རྣམས་པས་དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡན་ལག་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
བྱ་བའི་སྲིད་འབད་པས་དེ་འདྲ་

{@61B} འཕྲོ་བའོ། །དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཉིང་ལེ་འཇིག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་
སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་དང་། ཐོས་པའི་གཟུངས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་

པ་ཐོབ་པར་མི་རྣམས་པས་དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡན་ལག་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་སྲིད་འ
བད་པས། དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་

རྫོགས་པ་ཡིན་ཡང་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པའི་ཚོས་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པ་དག་གིས་དེ་ལ་མང་དུ་གཞན་པར་བྱ་བ་དང་། སྒྲིམ
ས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྲིད་པ་དང་། ཚོས་ལ་

སྲིད་པ་ལས་སེམས་ལྷག་པར་བཏང་སྒྲིམས་སུ་འཇུག་མི་རྣམས་པས་དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡན་ལ
ག་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་སྲིད་

འབད་པས་དེ་འདྲ་འཕྲོ་བའོ། །དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཡང་བདེན་པ་རྣམས་རྣམས་པར་དབྱེད་པ་དང་། འཁོར་
བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དག་ལ་གཅིག་

དུ་མི་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། མངོན་དུ་སྤྱོད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལྷག་པར་བཏང་སྒྲིམས་སུ་བཞག་སྟེ། ཐབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བྱི
ན་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་

པའི་ཚོས་རྣམས་བསྐྱོམ་པར་མི་རྣམས་པས་དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡན་ལག་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ

ར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབད་པས་དེའང་འཐོབ་

{@62A} ཨྱ། བོད་ །དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་ཚོགས་པ་ཡིན་ཡང་འདྲ་བྱེད་གྱི་འཇུག་པའི་ལྟ་བ་བཞིན་མངོན་སུ་མ་དུ་
བྱས་ནས་དེ་ལ་སྐྱོ་བ་མང་བ་

དང་། མཚན་མ་མེད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་མང་དུ་གནས་པར་མི་རྣམས་པས་དེ་ཡོངས་སུ་མ་ཚོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡན་ལག་དེ་ཡོ་
ངས་སུ་ཚོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

འབད་པས་དེའང་འཐོབ་པོ། །དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་ཚོགས་པ་ཡིན་ཡང་བར་ཚད་མེད་པ་དང་། ལྷན་མི་འཚད་པར་མཚན་
མ་མེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་

པས་མང་དུ་གནས་པར་མི་རྣམས་པས། དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་མ་ཚོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་ཚོགས་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་འབད་པས་

དེའང་འཐོབ་པོ། །དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་ཚོགས་པ་ཡིན་ཡང་མཚན་མ་མེད་པར་གནས་པ་དེ་ལ་ཚུལ་བ་ལྷག་པར་བཏང་
སྟོམས་སུ་བཞག་པ་དང་། མཚན་

མ་ལ་དབང་ཐོབ་པར་མི་རྣམས་པས་དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་མ་ཚོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡན་ལག་དེ་ཡོངས་སུ་ཚོགས་པར་བྱ་བ་
འི་ཕྱིར་འབད་པས་དེའང་འཐོབ་

པོ། །དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་ཚོགས་པ་ཡིན་ཡང་རྣམ་གྲངས་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། དེས་པའི་ཚིག་དང་། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་
ས་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཚོས་

{@62B} ལྷོན་པ་ལའང་དབང་ཐོབ་པར་མི་རྣམས་པས་དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡན་ལག་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབད་པས་དེའང་

འཐོབ་བོ། །དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཡང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སེམས་ཡང་དགའ་པར་རིག་པ་འཐོབ་པར་མི་རྣམས་པས་དེ་ཡན་ལག་དེས་

ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡན་ལག་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབད་པས་དེའང་འཐོབ་བོ། །དེ་ཡན་ལག་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཡང་ཤེས་

བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་དང་། མཐོང་བ་ཐོབ་པར་མི་རྣམས་པས་དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡན་

ལག་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབད་པས་དེའང་འཐོབ་སྟེ། དེ་ཡན་ལག་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་

ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱུ་རས་གཟིགས་དབང་ལྷུག་ །དེ་དག་ནི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཅིག་པོ་དེ་དག་གིས་བསྐྱུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

བཅོམ་ལྡན་འདས། ཅིའི་སྤྲད་དུ་ས་དང་པོ་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་བགྱི། ཅིའི་སྤྲད་དུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སའི་བར་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་ཞེས་བགྱི་ལགས། ས་དང་

{@63A} ཨྱ། །པོ་ནི་དོན་ཆེ་བ། འདྲིས་པ་མ་ཡིན་པ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་ཐོབ་པས་དགའ་བ་དང་མཚོགས་ཏུ་དགའ་བ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་

དགའ་བཞེས་བྱའོ། །ས་གཉིས་པ་ནི་ལྷུང་བ་སྤོང་དང་འཚལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དྲི་
མ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ས་གསུམ་པ་

ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་དང་ཐོས་པའི་གཟུངས་དེ་ཤེས་པའི་སྤྲང་བ་ཚད་མེད་པའི་གནས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །
ས་བཞི་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཤིང་

བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བྱུང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཚོས་སྒྲོམ་པ་དེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མའི་འོད་འཕྲོ་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་འོད་འཕྲོ་ཅ
ན་ཞེས་བྱའོ། །ས་ལྔ་པ་ནི་བྱུང་ཚུབ་ཀྱི་

ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཚོས་དེ་དག་ཉིད་ཐབས་ཀྱིས་སྒྲོམ་པ་དེ་ལ་དབང་བྱ་བར་དགའ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འིན་ཏུ་སྤྱང་དགའ་བཞེས་
བྱའོ། །ས་དྲུག་པ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་འཇུག་

པ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་མང་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མངོན་དུ་གྱུར་ཅེས་བྱ
འོ། །ས་བདུན་པ་ནི་མཚན་མ་

མེད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བར་ཚད་མེད་ཅིང་རྒྱུན་མི་འཚད་པ་རིང་དུ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་དང་། རྣམ་པར་དགའ་བའི་ས་དང་རྗེས་སུ་འ
བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རིང་དུ་སོང་བ་

{@63B} ཞེས་བྱའོ། །ས་བརྒྱད་པ་ནི་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་བྱུང་
བས་མི་བསྐྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་གཡོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །

ས་དགུ་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཚོས་སྒྲོན་པའི་དབང་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པའི་སྤོ་གྲོས་འིན་ཏུ་ཡངས་པ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་

ལེགས་པའི་སློབ་ཁྲིམ་ཞེས་བྱའོ། །ས་བརྩུ་པ་ནི་

གནས་ངན་ལེན་གྱི་ལུས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ་ཚོས་ཀྱི་ཚོགས་སྤྱིན་ཚེན་ལྟ་བུས་ཁྱབ་ཅིང་ཁེབས་པའི་སྤྱིར་ཚོས་ཀྱི་སྤྱིན་ཞེས་བྱའོ། །ས་བརྩུ་གཅིག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་

དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་ཤིན་ཏུ་སྤོམ་སྤངས་པས་ཆགས་པ་མེད་ཅིང་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་སྤོགས་པར་བྱང་ཚུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་

སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཞེས་བྱའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། ས་དེ་དག་ལ་ཀུན་ཏུ་ཚོངས་པ་ནི་དུ་མཚིས། གནས་ངན་ལེན་མི་མཐུན་པའི་སྤོགས་ནི་དུ་མཚིས་ལགས།

བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། སྤྱོད་རས་གཟིགས་དབང་སྤྲུལ། ཀུན་ཏུ་ཚོངས་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་དང་། གནས་ངན་ལེན་མི་མཐུན་པའི་སྤོགས་བརྩུ་

གཅིག་སྟེ། ས་དང་པོ་ལ་ནི་གང་ཟག་དང་ཚོས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཀུན་ཏུ་ཚོངས་པ་དང་། ངན་སོང་བའི་ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་། དེའི་གནས་

{@64A} ༦༡ །ངན་ལེན་མི་མཐུན་པའི་སྤོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ནི་སྤང་བ་སྤོམ་འི་འཁྲུལ་པ་ཀུན་ཏུ་ཚོངས་པ་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱིན་

པ་རྣམ་པ་སྤྲ་ཚོགས་ལ་ཀུན་ཏུ་ཚོངས་པ་དང་། དེའི་གནས་ངན་ལེན་མི་མཐུན་པའི་སྤོགས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཀུན་ཏུ་ཚོངས་པ་དང་།

ཐོས་པའི་གཟུངས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་དང་། དེའི་གནས་ངན་ལེན་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་སོ། །བཞི་པ་ལ་ནི་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྲིད་པ་

ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་དང་། ཚོས་ལ་སྲིད་པ་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་དང་། དེའི་གནས་ངན་ལེན་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་སོ། །ལྷ་པ་ལ་ནི་འཁོ་
ར་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་མི་སྤྱོད་པ་

པ་ཉིད་དང་། མངོན་དུ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་དང་། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་མི་སྤྱོད་པ་པ་ཉི
ད་དང་། མངོན་དུ་སྤྱོད་པ་པ་ཉིད་

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་དང་། དེའི་གནས་ངན་ལེན་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་སོ། །དུག་པ་ལ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་འཇུག་པ་མངོ
ན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ཉིད་ལ་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་

པ་དང་། མཚན་མ་མངའ་པོ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་དང་། དེའི་གནས་ངན་ལེན་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་སོ། །བདུན་པ་ལ་
ནི་མཚན་མ་སྤོ་མོ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་ཀུན་ཏུ་

{@64B}རྫོངས་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་གཅིག་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཐབས་ལ་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་དང་། དེའི་གནས་ངན་ལེ
ན་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་སོ། །བརྒྱད་པ་ལ་ནི་མཚན་

མ་མེད་པ་ལ་རྩོལ་བ་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་དང་། མཚན་མ་རྣམས་ལ་མི་དབང་བ་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་དང་། དེའི་གནས་ངན་ལེན་མི་མ
ཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་སོ། །དགུ་པ་ལ་ནི་ཚོས་

བསྟན་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་ཚིག་དང་ཡི་གེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་། ལོང་ནས་ལོང་དུ་ཤེས་རབ་དང་སྤོབས་པ་ལ་ག
ཟུངས་ཀྱི་དབང་ལ་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་དང་།

སྒོ་བས་པའི་དབང་ལ་ཀུན་ཏུ་ཚོངས་པ་དང་། དེའི་གནས་ངན་ལེན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སོ། །བཅུ་པ་ལ་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཆེ
ན་པོ་ལ་ཀུན་ཏུ་ཚོངས་པ་དང་། གསང་བ་དང་།

སྒྲ་བ་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་ཚོངས་པ་དང་། དེའི་གནས་ངན་ལེན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སོ། །ལངས་རྒྱལ་གྱིས་ལ་ནི་ཤེས་བྱ་བ
མས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་ཤིན་ཏུ་སྤོམ་ཤིང་ཀུན་ཏུ་

ཚོངས་པ་དང་། ཐོགས་པ་ཀུན་ཏུ་ཚོངས་པ་དང་། དེའི་གནས་ངན་ལེན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སོ། །སྤྱོད་རས་གཟིགས་དབང་ལྡེ
ག་ལས་དེ་དག་ནི་ཀུན་ཏུ་ཚོངས་པ་ཉི་ལུ་རྩ་

གཉིས་དང་། གནས་ངན་ལེན་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་དག་གིས་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། སྤྱོད་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ
ནི་མི་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་།

{@65A} ༦༡ །ལ་དེ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དེ་ལྟར་ཀུན་ཏུ་ཚོངས་པའི་བྱ་བ་ཆེན་པོར་བཏུ་བྱས་ཞིང་དེའི་གན
ས་ངན་ལེན་ཐེབས་པའི་ཆེན་པོ་ལས་ཡང་དག་

པར་འདས་ཏེ། སྤྱོད་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བའི་སྤྱོད་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཇི་ཅུ་དུ་ཕན་ཡོན་ཆེ་།

ཞིང་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ནི་ངོ་མཚར་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། དེ་དག་རྣམ་པར་དག་པ་དུ་དག་གིས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལག
ས། སྤྱོད་རས་གཟིགས་དབང་ལྡེ་བྱུག་བརྒྱད་

ཀྱིས་ཏེ། ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། སྤྱིང་རྗེ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། སྤོང་ལྟ་བུ་སྤྱི

ན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་

མཐོང་ཞིང་བསྟོན་བཏུར་བྱེད་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱོན་པར་བྱེད་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། རྒྱེ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། མཐུ་རྣམ་

པར་དག་པས་སོ། །སྤྱོད་རས་གཟིགས་དབང་ལྷན་ ས་དང་པོ་ལ་ལྷན་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ནས་མཐུ་རྣམ་པར་དག་པ་ འི་བར་གང་ཡིན་པ་དང་། ས་གོང་

མ་གོང་མ་རྣམས་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་བར་ལ་ལྷན་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ནས་མཐུ་རྣམ་པར་དག་པའི་བར་གང་ ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཆེས་

{@65B} ཞིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ལ་སྤྱོད་བ་རྣམ་པར་དག་པ་མ་གཏོགས་ པ་ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གིས་དེའི་གོང་མའི་ས་རྣམས་

དེའི་ཡོན་ཏན་དང་ཡང་མཉམ་ལ། རང་གི་སའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་འང་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་ སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཡོན་ཏན་གྲོན་ཡོད་པ་

དག་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་ཡོན་ཏན་གྲོན་མེད་པར་ཡང་དག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། ཅིའི་སྐད་དུ་སྤྲི་ ད་པར་སྤྱོད་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་ནང་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་བ་

རབ་ཏུ་མཚོག་ཅེས་བགྱི་ལགས། སྤྱོད་རས་གཟིགས་དབང་ལྷན་ རྣམ་པ་བཞིའི་རྒྱུར་ཏེ། དགོ་བའི་རྩ་བ་ཞིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་ པ་འགྲུབ་པ་ཉིད་གྱི་རྒྱུར་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་ཏེ་

ལེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པའི་སྤོང་རྗེ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱི་ནུབ་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་ཀུན་

ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུག་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །བཙམ་ལྡན་འདས། ཅིའི་སྤྲད་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
མོན་ལམ་རྒྱ་ཚེན་པོས་མཚི་བ་དང་། སློན་ལམ་གྲུ་ཞོམ་

པ་དང་ལྷན་པ་དང་། སློན་ལམ་གྱི་སློབས་ཅན་ལགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷན་ རྣམ་པ་བཞིའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱང་ཚུ
བ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སྤྲད་ལས་འདས་པའི་

{@66A} ལྟ། །བདེ་བ་ལ་གནས་པ་ལ་མཁམས་པ་དང་། དེ་སྤྲད་དུ་འཕྲོ་བ་པར་རྣམས་པ་དང་། སྤྲད་དུ་ཕྲོ་བ་པ་དེ་དང་བདེ་བར་ག
ནས་པ་དེ་འདྲ་སྤངས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་

དོན་རྒྱུ་བ་མེད་པ། དགོས་པ་མེད་པ། སྤྱག་བསྐྱེད་མང་པོ་སྤྲོ་ཚོགས་ལྟུན་རིང་པོ་འབྱུང་བ་ལ་ཡིད་ཀྱིས་སློན་པར་བྱེད་པས་ཏེ།
དེའི་ཕྱིར་སློན་ལམ་རྒྱ་ཚེན་པོས་འགྲོ་བ་དང་།

སློན་ལམ་གྲུ་ཞོམ་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། སློན་ལམ་གྱི་སློབས་ཅན་རྣམས་ཞེས་གྲུ་པོ། །བཙམ་ལྡན་འདས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་དུ་མཚིས་

ལགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷན་ རྣམས་ལྟེ། སྤྱན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བཟོད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། བསམ་
གཏན་དང་། ཤེས་རབ་པོ། །བཙམ་

ལྡན་འདས། གཞི་རྣམས་པོ་དེ་དག་ལས་དུ་ནི་ལྷན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལགས། དུ་ནི་ལྷན་པའི་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ
གས། དུ་ནི་ལྷན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་

ལགས། སྤྱོད་རྒྱུ་ལེན་གཞིགས་དབང་ལྷན་ དང་པོ་གསུམ་ནི་ལྷན་པའི་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བསམ
གཏམ་ནི་ལྷན་པའི་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་

ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་ནི་ལྷན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །བརྩོན་འགྲུས་ནི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པར་ང་སྤྱོད། །བཅོམ་ལྷན་
ལྷན་འདས། །བསྐྱབ་པའི་ག་ཞེ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ལས་དུ་

{@66B}ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ལགས། དུ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ལགས། སྤྱོད་རྒྱུ་ལེན་གཞིགས་དབང་ལྷན་ ལྷན་པའི་ཚུ་
ལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་

ཡིན་ནོ། །ལྷན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན་ནོ། །བརྩོན་འགྲུས་དང་། བསམ་གཏམ་ནི་
ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པར་ང་སྤྱོད། །བཅོམ་ལྷན་འདས།

བསྐྱབ་པའི་གཞི་དྲུག་པོ་དེ་དག་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བསྐྱི་ལགས། སྤྱོད་རྒྱུ་ལེན་གཞིགས་དབང་ལྷན་ རྒྱུ་
མ་པ་ལྷས་ཏེ། མ་རོ་ལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་ལྷན་པའི་དམ་

པའི་ཚོས་བརྟན་པ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྤྲོ་སྤོང་ལ་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་ཤིན་ཏུ་ཚོས་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཚོས་སྤྱད་པ་བཅུ་པོ་ད
ག་གིས་ཐོས་པ་དང་། བསམ་མས་པ་དང་། བསྐྱོམས་

པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་བསྐྱབ་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རྗེས་སུ་བསྐྱུང་པ་དང་། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྐྱེན་པ་དང་
། ལྷན་མི་འཆད་པར་དགོ་བའི་ཕྱོགས་ལ་སྤྱོད་པས་

བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། ཅི་འོས་དུ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་དེ་དག་གྲངས་དྲུག་ཏུ་གདགས་པར་རིག་པར་བསྐྱི་ལགས།

སྤྱོད་རྒྱུ་ལ་གཞིགས་དབང་སྤྱོད་ རྒྱུ་ལ་གཞིགས་

ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གདགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱུ། དེ་ལ་གསུམ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གདགས་པ་ཡིན་ལ། གསུམ་ནི་ཉོན་མོངས་

{@67A} ལ། དེ་ལ་གཞིགས་པོ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱོད་པས་ནི་སེམས་ཅན་རྒྱུ་ལ་ཡོ་བྱད་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པའི་ཕན་འདོགས་

པས་ཕན་འདོགས་སོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ནི་མོངས་པ་དང་། གོམ་པ་དང་། རྒྱུ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཉེ་བར་མི་སྐྱབ་པའི་ཕན་འདོགས་པས་ཕན་འདོགས་སོ། །བཟོད་པས་ནི་

མོངས་པ་དང་གོམ་པ་དང་རྒྱུ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ལ་ཅི་མི་སྐྱབ་པས་ཕན་འདོགས་ཀྱི། དེ་གསུམ་གྱིས་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་སོ། །བཟོན་འགྲུས་ཀྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་

རྒྱུ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཡང་དག་པར་བཟོན་པའི་དགོ་བའི་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་པར་བྱེད་དེ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པས་དགོ་བའི་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་པ་ལས་བསྐྱོད་པར་མི་

ལུས་སོ། །བསམ་གཏམ་གྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུ་ལ་ཕན་འདོགས་ཀྱི། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་བག་ལ་ཉལ་ལེགས་པར་འཇོམས་པར་བྱེད་དེ། དེ་གསུམ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་

གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །བཟོན་ལྡན་འདས། ཅི་འོས་དུ་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་གཞན་དག་གྲངས་བཞིར་གདགས་པར་རིག་པར་བསྐྱེད་ལ་གསུམ་ རྒྱུ་ལ་གཞིགས་དབང་སྤྱོད་ །

ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་དུག་པོ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་གསུམ་གྱིས་སེམས་
ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་བཏགས་ནས་བྱང་ཆུབ་

{@67B} སེམས་དཔས་བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོས་ཟིན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་དགོ་བ་ལ་འཛོགས་པར་བྱེད་དེ། དེའི་སྤྱིར་ངས་ཐ
བས་མཁས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ནི་གསུམ་པོ་དག་གི་གྲོགས་

སུ་གྱུར་པ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏོ། །སྤྱིར་རས་གཟིགས་དབང་རྒྱལ། །གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚོ་འདི་ལ་ཉོན་མོང
ས་པ་མང་བས་རྟག་ཏུ་སྒྲོམ་མི་རུས་པ་དང་།

ཁམས་དང་མོས་པ་དམའ་བའི་སྤྱིར་ལྷག་པའི་བསམ་པ་སྟོབས་ཆུང་བས་སེམས་ནང་དུ་འཛོགས་མི་རུས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས
དཔའི་སྤྱོད་སྟོན་ཐོས་པའི་དམིགས་པ་

ལ་བསམ་གཏན་ཡོངས་སུ་མ་བསྐྱོམས་པས་འཛོགས་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་མངོན་པར་སྐྱབ་མི་རུས་པ་ཡིན་ན། དེ་བསོད
ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཆུང་དུ་འང་ཡང་

དག་པར་བྱངས་ཏེ་གནས་ཤིང་སྤྱི་མ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་བ་ཉིད་དུ་ཡིད་ཀྱིས་སྒྲོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་དེའི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་ཕ་རོལ་
ཏུ་སྤྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཉོན་མོངས་པ་

ཆུང་བ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་རྣམས་པར་འགྱུར་བས། དེའི་སྤྱིར་སྒྲོན་ལམ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་
སྤྱིན་པའི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལོ། །དེས་

སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཡང་དག་པར་བསྟེན་པ་དང་། དམ་པའི་ཚོས་མཉམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་ཅིང་ལྷག་
པའི་བསམ་པ་སྟོབས་ཆུང་བ་ཉིད་རྣམས་པར་

{@68A} ཨ། །བཟོག་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཞེས་པ་ལས་བསམ་པའི་སྐྱོབས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་དེའི་སྐྱོབས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྐྱེ་བ་པ་ཡི་ཆ་ཏེ། དེས་སེམས་ནང་དུ་

འཛིག་ཀྱིས་པས། དེའི་སྐྱེ་བ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྐྱེན་པའི་བསམ་གཏམ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྐྱེན་པའི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡི་ཆ་ཞོ། །དེ་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྤྲོ་སྤྲོད་ཐོས་པའི་

དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་པ་ལ་བསམ་གཏམ་བྱེད་དེ། དེ་ནི་དེའི་སྐྱེར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྐྱེན་པ་ཡི་ཆ་ཏེ། དེས་འཛིག་རྟོག་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་མངོན་པར་

སྐྱབ་ཀྱིས་པར་འགྱུར་བས་དེའི་སྐྱེར་ངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྐྱེན་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྐྱེན་པའི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡི་ཆ་པར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོན་ཏེ། །བཅོམ་ལྡན་

འདས། དེའི་སྐྱོད་དུ་ཕ་རོལ་ཏུ་སྐྱེན་པ་དུག་པོ་དེ་དག་གི་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་བསྐྱོན་པར་རིག་པར་བགྱི་ལགས། སྐྱོན་རས་གཟིགས་དབང་ལྡན་གྱི་དེ་དག་གོང་ནས་གོང་

དུ་འགྲུབ་པའི་རྟོག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྐྱེར་ཏེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལྷུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་ལ་མི་ལྟ་བུ་ལྟོས་ཁྱིམས་ཡང་དག་པར་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །ཚུལ་ཁྱིམས་རྗེས་སུ་

སྐྱེན་པ་བཟོད་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །བཟོད་པ་དང་ལྡན་པ་བཟོད་པ་འགྲུས་ཚུམ་པར་འགྱུར་རོ། །བཟོད་པ་འགྲུས་བརྒྱུ་མས་ན་བསམ་གཏམ་སྐྱབ་པར་འགྱུར་རོ། །བསམ་གཏམ་

{@68B} སྐྱབ་ན་འཛིག་རྟོག་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་འཕོབ་པོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། ཕ་རོལ་ཏུ་སྐྱེན་པ་དེ་དག་རྣམས་པ་དུར་

རབ་ཏུ་དབྱེ་ལགས། སྤྱོད་རས་གཟིགས་དབང་ལྷན་ཁྲུང་པ་གསུམ་དུ་སྒྲིམ།

སྤྱོད་རྒྱུ་པ་གསུམ་ནི་ཚོས་སྤྱོད་པ་དང་། ཟང་ཟིང་སྤྱོད་པ་དང་། མི་འཇིགས་པ་སྤྱོད་པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱུ་པ་གསུམ་ནི་མི་
དགོ་བ་ལས་ལྷོག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། དགོ་བ་ལ་འཇུག་པའི་

ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། །བཟོད་པ་རྒྱུ་པ་གསུམ་ནི་གཞོན་པ་བྱེད་པ་ལ་མི་མཛེད་
པའི་བཟོད་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་ཅི་མི་སྤྲུལ་པའི་བཟོད་པ་དང་།

ཚོས་ལ་ངེས་པར་རྟོག་པའི་བཟོད་པའོ། །བཙོན་འགྲུས་རྒྱུ་པ་གསུམ་ནི་གོ་ཚའི་བཙོན་འགྲུས་དང་། དགོ་བ་ལ་སྦྱོར་བའི་བཙོན་
འགྲུས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་སྦྱོར་བའི་བཙོན་འགྲུས་སོ། །

བསམ་གཏན་རྒྱུ་པ་གསུམ་ནི་རྒྱུ་པར་མི་རྟོག་ཅིང་ཞེ་ལ་རབ་ཏུ་ཞི་བས་ཉོན་མེངས་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་གྱི་གཉེན་པོ་བདེ་བ
ར་གནས་པའི་བསམ་གཏན་དང་། ཡོན་ཏན་མཛོན་པར་སྐྱབ་པའི་

བསམ་གཏན་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛོན་པར་སྐྱབ་པའི་བསམ་གཏན་ལོ། །ཤེས་རབ་རྒྱུ་པ་གསུམ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་
པ་ལ་དམིགས་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་།

སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་དམིགས་པའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། ཅིའི་སྐྱད་དུ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དེ་དག་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱུ་པ་གསུམ་ཞེས་
བགྱི་ལགས། སྤྱོད་རས་གཟིགས་དབང་ལྷན་ཁྲུང་། །ལྷའི་སྤྱིར་ཏེ།

{@69A} ལྟ། །ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། མི་ལྟ་བུ་ཉིད་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཉིད་དང་། རྒྱུ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་དང་།
། ཡོངས་སུ་བསྡོམ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་

ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྐྱེན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་དངོས་པོ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་མི་ལྟ་བུ་ཉིད་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་
སྐྱེན་པའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྐྱེན་པ་དང་། ལན་དུ་ཕན་འདོགས་པ་དང་འབྲེལ་

བའི་སེམས་མེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པ་ཉིད་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྐྱེན་པ་དེ་དག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་
ཚོས་དང་མ་འབྲེས་ཤིང་ཐབས་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་གང་

ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྐྱེན་པ་དེ་དག་གི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་སྐྱེ་འབྱེད་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་
པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ཡོངས་སུ་བསྡོམ་ཉིད་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་

སྐྱེན་པ་དེ་དག་ཉིད་བྱས་ཤིང་བསམ་གསལ་པ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་འབྲས་བུར་སྐྱོན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །བཙམ་ལྡན་འདས། ཕ་རོ་
ལ་ཏུ་སྐྱེན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་དངོས་པོ་གང་ལགས། སྟུན་

རས་གཟིགས་དབང་ལྷུ་གུ། དེ་དག་ནི་དངོས་པོ་དུག་ཏུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདོད་པའི་དགའ་བ་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་དབང་ལྷུ་གུ་
ར་བདག་ཉིད་གྱི་བསོད་ནམས་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕན་ཡོན་དུ་ལྟ་བུ་དང་།

ལུས་དང་དགའ་དང་ཡིད་ཅི་འདོད་དགུར་ཀུན་ཏུ་སྤྱེད་པ་དང་། བརྟམས་པ་མི་བཟོད་པ་དང་མི་བརྩོན་པས་བསོད་ནམས་དང་འདྲུ་འ་
ཚོ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ལས་སྤོམ་ཚོགས་དང་རྣམ་པར་གྱུར་

{@69B} བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་སྤྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བརྟམས་ཀྱི་སྤོམ་པ་དག་
ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕན་ཡོན་དུ་ལྟ་བུ་འདོ། །བཙམ་ལྡན་འདས། ཕ་རོལ་ཏུ་སྐྱེན་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་

པར་སྐྱེན་པའི་འབྲས་བུ་གང་ལགས། སྟུན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷུ་གུ། དེ་འདྲར་རྣམ་པ་དུག་ཏུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པ་
ལྟོ་ཉིད་དང་། བདེ་འགོར་འགོ་བ་དང་། ཁོར་མེད་ཅིང་དབྱེན་མེད་ལ་

བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་མང་བ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་བདག་པོ་དང་། ལུས་ལ་གཞོན་པ་མེད་པ་དང་། དབང་ཆེ་བར་གྲགས་པོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། སེམས་ལྟ་ཕྱིན་པ་དེ་དག་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་

ཅན་གྱི་ཚེས་དང་འདྲེས་པ་གང་ལགས། སྐྱུན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷུག། །དེ་ནི་སྐྱོར་བ་བཞིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལྷིང་རྗེ་མེད་པའི་
སྐྱོར་བ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོར་བ་དང་། རྟག་ཏུ་མི་བྱེད་

པའི་སྐྱོར་བ་དང་། ལུས་པར་མི་བྱེད་པའི་སྐྱོར་བས་སོ། །དེ་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོར་བ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་པ་
འི་སེམས་ལྟ་ཕྱིན་པ་དག་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ལྟ་ཕྱིན་

པའི་སྐྱོམ་པ་ཉམས་པ་གང་ཡིན་པོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། ཐབས་མ་ལགས་པ་གང་ལགས། སྐྱུན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷུག། །བྱ
ང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ལྟ་ཕྱིན་པ་དེ་དག་གིས་སེམས་

ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ན། གཤམ་ཏེ་ཟང་ཟིང་གིས་ཕན་འདོགས་པ་ཉེ་བར་སྐྱབ་པ་ཙམ་གྱིས་ཚོགས་པར་འཛིན་ཅིང་མི་དགོ་
པའི་གནས་ལས་བསྐྱང་སྟེ། དགོ་བའི་གནས་སུ་འཛོགས་པར་

{@70A} ལྟ། །མི་བྱེད་ན། དེ་ནི་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཀོ། །དེ་ཅི་འི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱུན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷུག་དེ་ཙམ་གྱིས་
སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གདགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་

ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། མི་གཙང་བ་ནི་ཆེ་འདྲ་རུང་ཆུང་ཡང་རུང་སྟེ། རྣམ་གྲངས་གང་གིས་ཀྱང་དྲི་ཞིམ་པོར་བྱ་བར་མི་རྣམས་སོ། །དེ་བ
ཞིན་དུ་འདྲ་བྱེད་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱུག་

བསྐྱེད་པར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཟང་ཟིང་གིས་ཕན་གདགས་པ་ཉེ་བར་སྐྱབ་པ་ཙམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་གང་གིས་ཀྱང་བ

དེ་བར་བྱུང་མི་རྣམས་ཀྱི། དགོ་བ་ལ་འཛོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་

དེ་དག་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་མཚོན་ཁོར་ཡིན་ཞོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། སེལ་ལྷ་སྐྱེན་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་དག་པ་དུ་མཚོན་ལགས། སྐྱེན་པ་སྐྱེགས་དབང་སྤྲུག་པ་ནི་རྣམ་པ་ལྟ་

པོ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པར་སེལ་ལྷ་སྐྱེན་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་གཞན་ཡོད་པར་མི་སྐྱེ་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་སེལ་ལྷ་སྐྱེན་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་

བསྐྱེད་པ་དང་། མེ་མོ་བ་ཁྱོད་ལ་བཞད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སེལ་ལྷ་སྐྱེན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་བསྐྱེད་པ་ནི་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བདུན་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ།

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཚོས་དེ་དག་གིས་གཞན་ལས་ཤེས་ཀྱི་ཁེ་ཡོངས་སུ་མི་འཚོལ་བ་དང་། ཚོས་དེ་དག་ལ་ལྟ་བུ་སེམས་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། ཚོས་འདི་དག་བྱང་ཚུབ་དུ་ངེས་

{@70B} པར་འབྲིན་པ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་སྟུམ་དུ་ཡིད་གཉིས་དང་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། བདག་ལ་མི་བརྟོད་གཞན་ལ་མི་སྐྱོད་ཅིང་བརྟུན་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། རྟོགས་པར་མི་བྱེད་ཅིང་བག

མེད་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། ཅུང་ཟད་ཅམ་དང་རྒྱ་ལོན་ཅམ་གྱིས་ཚོས་པར་མི་འཛིན་པར་དང་། ཚོས་དེ་དག་གིས་སེར་སྐྱ་མི་བྱེད་ཅིང་གཞན་དག་ལ་སྤྲུག་དོག་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ཞོ། །སེལ་ལྷ་

སྐྱེན་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་སེ་ཐ་དད་པ་དེ་འདྲ་རྣམ་པ་བདུན་ཁོར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཐ་དད་པའི་རྣམ་པ་བདུན་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སྐྱེན་པ་རྣམས་པར་དག་པ་རྣམ་པ་བདུན་པོ་སྐྱེན་པར་

བྱ་བའི་དངོས་པོ་རྣམ་པར་དག་པས་སྦྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ལྟ་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་།

དག་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཤེས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཇི་མ་རྣམ་པར་དག་པས་སྦྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ངས་བརྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་བྱང་ཚུབ་སེམས་

དཔས་ཡང་དག་པར་སྤངས་ཏེ་གནས་པ་དེ་ནི་སྦྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་བདུན་ཡིན་ལོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྡོམ་པ་བཅས་པ་ལ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

ལ་མཁས་པ་དང་། ལྷུང་བ་ལས་བསྐྱང་བ་ལ་མཁས་པ་དང་། དེ་ལ་ངེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཅན་དང་། བརྟན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཅན་དང་། ཏྲག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། ཏྲག་ཏུ་འཇུག་པ་དང་།

{@71A} ལྟ། །བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྣམས་ཡང་དག་པར་སྤངས་ཏེ་སྦྱོབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་པ་བདུན་ཡིན་ལོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། ཐམས་ཅད་

ལས་གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་གནས་པ་ན། བདག་ཉིད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ལ་རྟོན་པས་མི་འཇུག་པ་དང་། ལན་བྱ་བའི་སྤྱིར་སྤྱོད་སྦྱོབ་དང་། ག་ལེ་བ་དང་། བརྟེན་

པ་དང་། བསྐྱོགས་པ་དང་། མཚོང་འདུ་བའི་གཞོད་པ་དག་གིས་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་པ་དང་། ཁོན་གྱི་བསམ་པ་མི་འཛིན་པ་དང་། འད་གྱིས་འཆགས་པ་ན་ཡོངས་སུ་ཉོན་མོངས་

པར་མི་བྱེད་པ་དང་། འད་གྱིས་འཆགས་པ་ལ་མི་སྡོད་པ་དང་། འཇིགས་པ་དང་ཟང་ཟིང་གི་སེམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། མན་གདགས་པར་བྱ་བ་ལ་ཡལ་

བར་མི་འདོར་བ་དེ་ནི་བཟོད་པ་རྣམས་པར་དག་པ་རྣམས་པ་བདུན་ལོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། བརྩོན་འགྲུས་གྱི་མཉམ་པ་ཉིད་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་ད
ང། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་པ་དེས་བདག་

ལ་མི་བསྟོད་ཅིང་གཞན་ལ་མི་སྟོད་པ་དང། མཐུ་དང་ལྡན་པ་དང། བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་དང། སློབ་དང་ལྡན་པ་དང། རྟུལ
བ་བརྟན་པ་དང། དག་པའི་ཚོས་རྣམས་

ལ་བརྩོན་པ་མ་གཏང་བ་དེ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་རྣམས་པར་དག་པ་བདུན་ཡིན་ལོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། མཚན་མ་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ཉིང
འཛིན་ལ་བསམ་གཏན་པ་དང། ཡོངས་སུ་

{@71B} རྟོགས་པའི་ཉིང་འཛིན་ལ་བསམ་གཏན་པ་དང། གཉིས་ཀའི་ཚའི་ཉིང་འཛིན་ལ་བསམ་གཏན་པ་དང། ལུག
ས་གྱིས་འབྲུང་བའི་ཉིང་འཛིན་ལ་བསམ་གཏན་པ་དང། མི་

གནས་པའི་ཉིང་འཛིན་ལ་བསམ་གཏན་པ་དང། ཤིན་ཏུ་སྤྱད་པ་བྱས་པའི་ཉིང་འཛིན་ལ་བསམ་གཏན་པ་དང། བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོད་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་བསྟོམས་

པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཉིང་འཛིན་ལ་བསམ་གཏན་པ་དེ་ནི་བསམ་གཏན་རྣམས་པར་དག་པ་རྣམས་པ་བདུན་ཡིན་ལོ། །འདི་ལྟ་སྟེ།
དེའི་ཤེས་རབ་དེ་སྟོལ་འདོགས་པའི་མཐའ་དང་སྐྱར་

བ་འདེབས་པའི་མཐའ་རྣམས་ཏེ་དབུ་མའི་ལམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྲུང་བ་དང། ཤེས་རབ་དེས་སྟོང་པ་ཉིད་དང། སྟོན་
པ་མེད་པ་དང། མཚན་མ་མེད་པའི་རྣམས་པར་

ཐར་པའི་སྟོགས་ལ་པོ་དག་ལ་རྣམས་པར་ཐར་པའི་སྟོལ་དོན་གྱིང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་དང། ལུག་བརྟག་

ས་པ་དང་། གཞན་གྱི་དབང་དང་། ཡོངས་སུ་

གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་པོ་དག་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་དོན་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། མྱེ་
བ་དང་། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་

པོ་དག་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་གྱང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་དང་། རིག་པའི་གནས་ལྟོ་པོ་དག་ལ་ཀྱུན་
རྩོམ་གྱི་བདེན་པའི་དོན་གྱང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་

{@72A} ལ། །བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པ་བདུན་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་དོན་གྱང་ཡང་དག་
པའི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་དང་།

རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཅིང་སྒྲོམ་པ་མེད་ལ་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་དེ་ལ་མང་དུ་གནས་པ་དང་། འབྲེས་པ་ཚད་མེད་པའི་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་
ལྷན་མཐོང་གིས་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཚོས་

སྒྲུབ་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་པ་བདུན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱུངོ། །བཅོམ་ལྷན་འ
དས། རྣམ་པ་ལྟོ་པོ་དེ་དག་གི་སོ་སོའི་ལས་

གང་ལགས། སྒྲུན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷན་། དེ་དག་གི་ལས་གྱང་རྣམ་པ་ལྟར་རིག་པར་བྱསྟེ། ཚགས་པ་མེད་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བྱ
ང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཚོ་འདི་ལ་ཕ་རོལ་

ཏུ་སྐྱེན་པ་རྣམས་ལ་རྟོག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། གྲུས་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བས་བག་ཡོད་པར་བྱེད་དོ། །མི་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སྐྱེ་མར་དེ་
དག་ལ་བག་ཡོད་པའི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་

བྱེད་དོ། །ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ཡོངས་
སུ་བྱུང་བ་དག་སྒྲིམ་པར་བྱེད་དོ། །རྣམ་པར་མི་

རྫོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དེས་རྒྱུར་དུ་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཡོངས་སུ་བསྡོམ་ཉིད་ཀྱི
ས་ནི་སྤྲོན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་

{@72B} ཀྱི་བར་དུ་ཚོར་བས་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་སྤྱིན་པའི་འབྲས་བུ་འདོད་པ་དང་བཅས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་མི་བྱང་
བ་ཉིད་འཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་དེ་

དག་གི་རྒྱ་ཚེབ་ཉིད་གང་ལགས། སྤྱོད་རས་གཟིགས་དབང་རྒྱལ། །ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། མི་ལྟ་བུ་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་བ
སྡོམ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །ཤུན་ཀས་ཉོན་མོངས་

པ་མ་མཚིས་པ་གང་ལགས། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་མི་རྫོགས་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །སྤྱངས་པ་ཉིད་གང་ལག
ས། མོ་མོར་བརྟག་ཅིང་བྱ་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །

མི་གཡོ་བ་ཉིད་གང་ལགས། སར་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཚོས་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་
པ་ཉིད་གང་ལགས། སྤྱོད་རས་གཟིགས་དབང་རྒྱལ། །

ས་བརྩུ་པར་གཏོགས་པ་ཉིད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གཏོགས་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། ཅི་འོ་སྤྱད་དུ་བྱུང་
ཚུབ་མེམས་དཔའ་རྟག་ཏུ་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་རྣམ་

པར་སྤྱིན་པའི་འབྲས་བུ་འདོད་པ་བས་མ་འཚོལ་བ་དང་། ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་བས་མ་འཚོལ་བ་དང་ལྡན་པ་ལགས། སྤྱོད་རས་གཟ
ི་གས་དབང་རྒྱལ། །གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་

ནས་ལྷན་པ་བསྐྱོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་རོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། ཅི་ལྟར་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་དེ་ལྟར་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་རྣམ་པར་

{@73A} ལྷོན་པའི་འབྲས་བུ་འདོད་པ་ལ་དད་པས་གཞན་པ་མ་ལགས། ལྷོན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷུག། ལྷོན་ལྷའི་སྤྱིར་ཏེ། ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་རྣམས་ནི་ཆེས་

ལྷག་པར་བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། བདག་དང་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། ལྷོན་ལ་དེའི་རྣམ་པར་སྤྱིན་པའི་འབྲས་བུ་འདོད་

པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། ལྷོན་ལ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། མི་འགྲུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་དེ་

དག་གི་སོ་སོའི་མཐུ་གང་ལགས། ལྷོན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷུག། དེ་དག་གི་སོ་སོའི་མཐུ་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་བསྐྱོམ་པ་ནི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ཀས་

སེར་སྣ་དང་། འཆལ་བའི་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་དང་། སེམས་འཁྲུག་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། ལྷ་བའི་རྣམ་པར་བསྐྱོར་བ་དང་། ལྷོན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་

པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། ཚོ་འདི་ལ་བདག་དང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷོན་ལ་རྣམ་པར་སྤྱིན་པའི་འབྲས་བུ་འདོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཟེན་མི་

ཤེས་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་དེ་དག་རྒྱ་གང་ལས་བྱུང་བ་དང་། འབྲས་བུ་གང་དང་ལྷོ

{@74A} ཨོཾ། གྲི་ཉེས་པ་མ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅན་རང་གི་ཉེས་པ་བྱས་པ་ཡི་དཔག་ས་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ལས་ཀྱི་ཉེས་
པ་ཡིན་ལོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་མ་མཚོས་པ་ཉིད་ཕ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་གང་གིས་འཛིན་ལགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷན། །༡
ེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པས་འཛིན་ལོ། །བཅོམ་

ལྡན་འདས། གལ་ཏེ་ཞེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པས་དོ་བོ་ཉིད་མ་མཚོས་པ་ཉིད་འཛིན་ཀ། དོ་བོ་ཉིད་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱང་ཅི
འི་སྤྲད་དུ་མི་འཛིན་ལགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་

དབང་ལྷན། །རྗེ་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་འཛིན་པར་མི་སྤྲོ་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་ཡི་གེས་བསྟན་པ་མེད་པར་དོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ། ཡི་གེ་མེད་པ། སོ་སོ་རང་རིག་པ་དེ་

བསྟན་པར་མི་རྣམས་པས་དེའི་སྤྱིར་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་འཛིན་ལོ་ཞེས་དེ་སྐད་བརྗོད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། ཕ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་
ཞེས་ཀྱང་བགྱི། ཉེ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་ཞེས་

ཀྱང་བགྱི། ཕ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཀྱང་བགྱི་ལགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཕ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་གང་ལགས། ཉེ་བའི་ཕ་རོ
ལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་ཞི་གང་ལགས་ཕ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་ཆེན་པོ་

ཞི་གང་ལགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷན། །འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དུས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་
པའི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་འཛིན་རྣམས་དང་

{@74B} ལྡན་པའང་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པའང་ཀུན་འབྱུང་ཞིང་དེ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་ཞི་མི་རྣམས་ཀྱི། དེས་ཟིལ་གྱི
ས་གཞོན་པར་འགྱུར་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། མོས་པས་སྤྱོད་པའི་ས་ལ་མོས་པ་

ཚུང་དུ་དང་འབྲིང་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྐྱེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་དུས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས་ཆེས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་པའི་
དགེ་བའི་ཚོས་དེ་དག་ཉིད་དང་ལྷན་ཞིང་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་

པ་བར་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་ལ། དེ་ཟིལ་གྱིས་གོམ་ཅིང་དེས་ཟིལ་གྱིས་གོམ་པར་མི་འགྱུར་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། ས་དང་པོ་ནས་བཟུང་བ་དེ་
ནི་ཉོན་མོངས་ཕ་རོལ་ཏུ་སྐྱེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་དུས་

དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས་ཆེས་ཉེན་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་པའི་དགེ་བའི་ཚོས་དེ་དག་ཉིད་དང་ལྷན་ཞིང་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་
ཅད་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་མི་འབྱུང་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་

གྱུར་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་བཟུང་བ་དེ་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྐྱེན་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། ས་དེ་དག་ལ་ཉོན་
མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་རྣམས་པ་དུ་མཆིས་ལགས།

སྐྱེན་རས་གཟིགས་དབང་རྒྱལ། རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སྐྱེན་རས་གཟིགས་དབང་རྒྱལ། གྲོགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་ནི་འདི་ལྟ་
སྟེ། ས་ལྔ་པོ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ།

ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བའི་གྲོགས་ཉོན་མོངས་པ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དེ་དེ་ཚོ་དེ་ལ་མེད་པས་དེ་འི་སྤྱིར་གྲོགས་
ས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །བག་ལ་ཉལ་སྟོབས་

{@75A} ཨ། ཚུང་བཞི་འདི་ལྟ་སྟེ། ས་དྲུག་པ་དང་། བདུན་པ་ལ་ཆ་སྟོན་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་ཉིད་དང་། བསྐྱོམས་པས་མཚན་
པས་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་འོ། །བག་ལ་ཉལ་སྟོབས་

ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ས་བརྒྱད་པ་དང་། དེ་དེ་གོང་མ་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ཀུན་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་དང་། །ཉེ

ས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་ཙམ་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱིར་རོ། །བཅོམ་

ལྡན་འདས། བག་ལ་ཉལ་དེ་དག་གནས་ངན་ལེན་སྤངས་པ་རྣམས་པ་དུས་རབ་ཏུ་སྦྱེ་བ་ལགས། སྦྱོན་རས་གཟིགས་དབང་ལྡུག།
རྣམས་པ་གསུམ་གྱིས་ཏེ། གནས་ངན་ལེན་ལྷགས་

ལྷན་ལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་སྤངས་པ་ས་ནི་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་རབ་ཏུ་སྦྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁྲི་ལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་སྤངས་པ་ནི་གསུམ་པའོ། །
གནས་ངན་ལེན་སྦྱང་པོ་ལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་སྤངས་པ་

གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་བག་ལ་ཉལ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཡིན་པར་ངས་ཡོ་
ངས་སུ་བསྟན་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། གནས་

ངན་ལེན་དེ་དག་བསྐྱེད་པ་གངས་མ་མཚིས་པ་དུ་དག་གིས་སྦྱོང་བར་འགྱུར་ལགས། སྦྱོན་རས་གཟིགས་དབང་ལྡུག། གངས་མེ
ད་པ་གསུམ་གྱིས་སམ། དུས་ཚོགས་

དང་། རླབ་དང་། རླབ་སྦྱེད་དང་། ཞག་དང་། ཉི་མ་དང་། སྦྱོན་དང་། སྦྱོན་སྦྱེད་དང་། སྐད་ཅིག་དང་། ཐང་ཅིག་དང་། དུད་ཙམ་ད
ང་། བསྐྱེད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་

{@75B} པ་དག་གིས་སྦྱོང་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། ས་དེ་དག་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཉེན་མོངས་པ་སྦྱེ་བའི་མ
ཚན་ཉིད་ནི་གང་ལགས། སྦྱོན་ནི་གང་ལགས། ཡོན་ཏན་ནི་

གང་ལགས་པར་རིག་པར་བགྱི། སྦྱོན་རས་གཟིགས་དབང་ལྡུག་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཉེན་མོངས་པ་སྦྱེ་བ་ནི་ཀུན་
ནས་ཉེན་མོངས་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅི་འི་

ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ས་དང་པོ་ལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཁོ་ནར་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་རབ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེས་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་

ཤེས་བཞིན་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། མི་ཤེས་པར་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གོ། །
རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་བར་མི་

རྣམས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་པ་ཡིན་གོ། །སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་རྣམས་པར་བསྐྱོག་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡོ་
ན་ཏན་དཔག་རྟེན་མེད་པ་ཡིན་གོ། །བཙུག་ལྷན་

འདས། གང་ལ་དེ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་དག་གིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། ར་
ང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་

དེ་ཚོས་དུ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་བགྱིད་ན། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་སྐྱོས་ཀྱང་ཅི་འཚོལ་ཏེ། བྱང་ཚུབ་ཇི་ཙམ་
མ་དུ་དོན་ཆེ་བ་ནི་དོ་མཚར་ལགས་སོ། །བཙུག་ལྷན་འདས། བཙུག་

{@76A} ༡༡། །ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐེག་པ་གཅིག་གོ་
ཞེས་བཀའ་སྤྲུལ་པ་དེ་ལ་དགོངས་པ་གང་

ལགས་ཀྱི་རྒྱུན་རས་གཟིགས་དབང་སྤྲུག་ །ངས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པར་ཚོས་སྐྱོ་ཚོགས་ཀྱི་དོན་ཉིད་འདི་ལྟ་སྟེ། སྤང་པོ་ལྷ་དང་། ན
ར་གི་སྐྱེ་མཆེད་སྤྲུག་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་

སྤྲུག་དང་། དེ་དག་ལ་སོགས་པ་གང་དག་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་ཉིད་ངས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྒྱལ་གཅིག་པར་བསྐྱེད་
པས་བཤམ་དེ། དེའི་ཕྱིར་ར་ནི་ཐེག་པ་ཐ་དད་

པར་མི་སྒྲུབལ། །དེ་ལ་གང་དག་དོན་ལ་སྐྱོ་ཇི་བཞིན་ཁོ་ནར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཁ་ཅིག་ནི་སྐྱོ་འདོགས་པར་བྱེད། །ཁ་ཅིག་ནི་སྐྱར་པ་
འདེབས་པར་བྱེད་ཅིང་ཐེག་པ་ཐ་དད་པ་ཉིད་

དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་ཡང་བྱེད་དེ། དེ་གཉིས་ནི་མི་མཐུན་པར་སེམས་ཤིང་ཐག་ཚུན་རྩོད་པར་ཟད་དེ། དེ་ལས་དགོངས་པ་ནི་དེ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེའི་

ཚོ་ཚོགས་སུ་བཅུད་པ་འདི་དག་བཀའ་སྤྱུལ་རྟོ། །ཐེག་པ་ཆེ་དང་ཐེག་པ་དམན་པ་ལ། །རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་ཚོས་རྣམས་གང་བ་
སྟན་པ། །དེ་དག་ཉིད་ནི་ཚུ་ལ་གཅིག་ཡང་

བསྟན་ཏེ། །དེ་སྤྱིར་ཐེག་པ་ཐ་དད་རམི་སྐྱོ། །དོན་ལ་སྐྱོ་བཞིན་རྣམ་པར་རྟོག་བྱེད་པ། །སྐྱོ་བཏགས་བྱས་ཤིང་སྐྱར་པ་བཏབ་བྱས་
ནས། །དེ་དག་འགལ་བ་སྟམ་དུ་སེམས་

{@76B}པ་ན། །རྣམ་པར་རྫོངས་ནས་སྐྱོ་གོས་སྣ་ཚོགས་འགྱུར། །ལ་རྣམས་བསྐྱུས་དང་མིང་དང་མི་མཐུན་ཚོུགས། །ཁྱེད་པ་
ར་སྐྱེ་དང་སྐོན་དང་བསྐྱབ་པ་རྣམས། །དེ་ནི་སངས་རྒྱུས་

རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་བ་ཤད། །འདི་ལ་གང་བཅོུན་དེ་དག་སངས་རྒྱུས་འགྱུར། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་དབང་ལྡུག་གིས་

འདི་སྐྱོད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པའི་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདིར་བསྟན་པ་འདིའི་མི་
ར་ཅི་ལགས། །འདི་ཇི་ལྟར་གཟུང་བར་བགྱི། །བཅོམ་

ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལ་བཀའ་སྤྱུལ་པ། །སྐྱུན་རས་གཟིགས་དབང་ལྡུག། །འདི་ནི་ས་དང་པོ་ལ་ཏུ་སྐྱིན་པའི་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་

པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ས་དང་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་

ངེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བར་གཟུང་ཞེས། །ས་དང་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་འདི་བཤད་པ་ན། བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་བདུན་གྱི་ལྷ་སྟོང་གིས་བྱང་ཚུབ་

སེམས་དཔའི་ཉིང་དེ་འཛོལ་ཐེག་པ་ཚེན་པོ་སྣང་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །སྤྱོད་རས་གཟིགས་དབང་ལྷུག་གི་ལེའུ་སྟེ་དགུ་པའོ། །།དེ་
ནས་བཙོམ་ལྡན་

འདས་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་ལུ་བ་ལུས་པ། བཙོམ་ལྡན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་སྤྱི་
ཞེས་བགྱིན། བཙོམ་ལྡན་འདས། དེ་

{@77A} ལ། །བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་འི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ལགས། བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་
པ། འཇམ་དཔལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་

པ་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་འི་མཚན་ཉིད་ཞི་ས་དང་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ལིན་ཏུ་བསྟོམས་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་གནས་གྱུར་པ་ཡི་
ང་དག་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའང་རྒྱ་

གཉིས་ཀྱིས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཞི་སྟོས་པ་མེད་ཅིང་མཛོན་པར་འདུ་བུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་
སྤྱིར་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཞི་སྟོས་པ་དང་མཛོན་

པར་འདུ་བུ་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་རོ། །བཙོམ་ལྡན་འདས། ཅི་ལགས། ཉན་ཐོས་དང་། རྣམ་སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱི་གནས་གྱུར་པ་གང་ལགས་པ་དེའང་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་

ལགས་པར་བརྗོད་པར་བགྱིལ་མཉམ་དཔལ། བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །བཙམ་ལྡན་འདས། འོ་ན་ཅི་ལགས་པར་བརྗོད་པར་བགྱིལ་མཉམ་དཔལ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་

ལུས་ཡིན་ཏེ། འཇམ་དཔལ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལུས་ཀྱིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་རྣམས་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་མཚུངས་ཤིང་མཉམ་

མོ། །ཚོས་ཀྱི་སྐྱེས་ནི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ན་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་དཔག་ཏུ་མེད་པས་ཀྱང་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་

{@77B} དཔེ་བྱ་བར་ཡང་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཞོ། །བཙམ་ལྡན་འདས། དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུར་རིག་པར་བགྱིལ་གསལ། འཇམ་དཔལ། སྐྱེལ་པའི་

སྐྱེའི་མཚན་ཉིད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འབྱུང་བ་དང་འདྲའོ། །སྐྱེལ་པའི་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད་འབྱུང་བའི་དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་པའི་ཡོན་ཏན་བཀོད་པའི་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་

ཅད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བརྟུན་བར་བྱའོ། །ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ནི་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བ་མེད་དོ། །བཙམ་ལྡན་འདས། སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ་སྟོན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་

པ་གང་ལགས་པར་བརྟུན་བར་བགྱིལ་གསལ། འཇམ་དཔལ། སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ་སྟོན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་

བདག་པོར་གྲགས་པ་འཇམ། སྐྱིན་གནས་སུ་གྲགས་པའི་ཁྱིམ་དུ་མངལ་དུ་འཇུག་པ་དང་། བཙམ་པ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྟོན་པ་དང་། མངོན་པར་

འབྲུང་བ་དང་། དཀའ་བ་སྤྱད་པ་ཅིག་ཙམ་ ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་དང་། དེ་གཏོང་བ་དང་། མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཚུབ་པའི་རིམ་པ་
ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་ཡིན་པར་བཟུང་བར་

བྱའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱིན་གྱི་རྒྱལ་བའི་གྱི་སྐྱེས་གསུང་གང་དག་བརྗོད་པས་
འདུལ་བའི་ཁམས་ཡོངས་སུ་མ་སྐྱོན་

{@78A} ཨྱ། །པ་ནི་ཡོངས་སུ་སྐྱོན་པར་མཛད་ལ། ཡོངས་སུ་སྐྱོན་པ་ནི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་མཛད་
པའི་གསུང་བརྗོད་པ་དུ་ཞིག་བརྗོད་པར་

མཛད་ལགས། འཇམ་དཔལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་བརྗོད་པ་ནི་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་བརྗོད་པ་དང་།
འདུལ་བ་བརྗོད་པ་དང་། མ་མོ་བརྗོད་པ་འོ། །

བཅོམ་ལྷན་འདས། མདོ་སྡེ་ནི་གང་ལགས། འདུལ་བ་ནི་གང་ལགས། མ་མོ་ནི་གང་ལགས། འཇམ་དཔལ། འདི་ལྟ་སྟེ། དངོས་
པོ་བཞི་འཇམ་ དགུ་འཇམ་ ཉི་ལྷ་རྩ་དགུ་འི་

དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚེས་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོ་བསྐྱེས་པ་ཙམ་ངས་གང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ནི་མདོ་སྡེ་ཡིན་ཞོ། །དངོས་པོ་བཞི། གང་ཞེན་
། འདི་ལྟ་སྟེ། ཐོས་པའི་དངོས་པོ་དང་། སྐྱུངས་

སུ་འགོ་བའི་དངོས་པོ་དང་། བསྐྱེས་པའི་དངོས་པོ་དང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་དངོས་པོ་འོ། །དངོས་པོ་དགུ་གང་ཞེན། སེམས་ཙན་དུ་གང་
གས་པའི་དངོས་པོ་དང་། དེའི་ཡོངས་སྤྱོད་

ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། དེ་འབྲུང་བའི་དངོས་པོ་དང་། དེ་འབྲུང་བ་གནས་པའི་དངོས་པོ་དང་། དེའི་ཀུན་གས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་

པར་བྱད་བའི་དངོས་པོ་དང་། དེའི་སྣ་ཚོགས་

གྱི་དངོས་པོ་དང་། ལྷོན་པའི་དངོས་པོ་དང་། བསྟན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང་། འཁོར་གྱི་དངོས་པོ་འོ། །དངོས་པོ་ཉི་ཤུ་ཚུ་དགུ་ག་
ང་ཞེན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱོད་གས་

{@78B} ལས་བརྒྱུ་མས་ཏེ། འདྲ་བྱེད་བསྟུ་བའི་དངོས་པོ་དང་། དེའི་གོ་རིམ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་དངོས་པོ་དང་། དེ་དག་ཉིད་
ལ་གང་ཟག་གི་མིང་དུ་བྱས་ནས་སྤྱི་མར་འབྲུང་བའི་རྒྱུའི་དངོས་པོ་དང་།

ཚོས་གྱི་མིང་དུ་བྱས་ནས་སྤྱི་མར་འབྲུང་བའི་རྒྱུའི་དངོས་པོ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་སྤྱོད་གས་ལས་བརྒྱུ་མས་ཏེ། དམིགས་པ་ལ་
ཉེ་བར་གཏོད་པའི་དངོས་པོ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་རྩོམ་པའི་

དངོས་པོ་དང་། སེམས་གནས་པའི་དངོས་པོ་དང་། ཚོ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་དངོས་པོ་དང་། སྤྱུག་བསྟན་ཐམས་ཅད་ལས་
ཡང་དག་པར་འདུང་བའི་ཐབས་གྱི་དམིགས་

པའི་དངོས་པོ་དང་། དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་དངོས་པོ་ཞེ་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་གནས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་དུ་འདྲུ་ཤེས་
པ་ལས་བརྒྱུ་མས་ཏེ་སྤྱི་འོ་ལ་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་

ལ་ལོག་པར་སྤྲུབ་པའི་གནས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། བར་ལ་མངོན་པའི་རྒྱུ་ལ་མེད་པའི་གནས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་དེ་འདྲ་རྒྱ
མ་པ་གསུམ་དང་། བསྐྱོམ་པའི་གནས་གྱི་

དངོས་པོ་དང་། མངོན་དུ་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང་། བསྐྱོམ་པའི་དངོས་པོ་དང་། དེ་སྟོང་པོར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང་། དེའི་རྣམ་པའི་ད
ངོས་པོ་དང་། དེའི་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་དང་།

སྤངས་པ་དང་། མ་སྤངས་པ་ལ་དཔྱོད་པ་ལ་མཁལ་པའི་དངོས་པོ་དང་། དེ་ལས་རྣམ་པར་གྱུང་བའི་དངོས་པོ་དང་། དེ་ལས་རྣམ་
པར་མི་གྱུང་བའི་དངོས་པོ་དང་། རྣམ་

{@79A} ཨྱ། །པར་མི་གྱུང་བ་གནས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། བསྐྱོམ་པ་ལས་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པའི་སྐྱོར་བ་གསལ་བའི་དངོས་པོ་ད
ང་། བསྐྱོམ་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་དངོས་པོ་དན་

དེ་བརྟན་པའི་དངོས་པོ་དང་། འཕགས་པའི་དབང་རྒྱལ་བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་དང་། འཕགས་པའི་སྤྱོད་ཀས་དང་འཁོར་བསྐྱུ་བའི་དངོ
ས་པོ་དང་། དེ་ཁོ་ན་རབ་རྟོ་རྟོགས་པའི་

དངོས་པོ་དང་། ལྷ་རྣམ་ལས་འདས་པ་ཡང་དག་པར་འཕྲོབ་པའི་དངོས་པོ་དང་། ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཚོས་འདུལ་བ་ལ་འཇི
ག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་འདི་ལས་ཕྱི་

རོལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ལས་སྤྱི་བོར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། དེ་མི་བསྐྱོམ་པས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་
དངོས་པོ་སྟེ། འཇམ་དཔལ། འདི་ལྟར་ལེགས་

པར་གསུངས་པའི་ཚོས་འདུལ་བ་ལ་ནི་མི་སྐྱོམ་པས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་གྱི། ལྷ་བའི་ཉེས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འཇམ་ད
པལ། རས་གང་དུ་ཉམ་ཐོས་རྣམས་དང་། བྱང་

ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོར་ཐར་པ་འཇམ། །སོ་སོར་ཐར་པ་དང་ལྷན་པ་ཡོངས་སུ་བརྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདུལ་བའི་
དངོས་པོ་ཡིན་ནོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། བྱང་

ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོར་ཐར་པ་རྣམ་པ་དུས་བསྐྱུས་པར་རིག་པར་བསྐྱི་ལགས། འཇམ་དཔལ། རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་
ཏེ། ཡང་དག་པར་སྤང་བའི་ཚོ་ག་བསྟན་པ་

{@79B} དང་། མཁ་པའི་གནས་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་བསྟན་པ་དང་། ལྷུང་བའི་གནས་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་བསྟན་པ་དང་། ལྷུང་བའི་
རོ་བོ་ཉིད་བསྟན་པ་དང་། ལྷུང་བ་མ་ཡིན་པའི་རོ་བོ་ཉིད་བསྟན་

པ་དང་། ལྷུང་བ་ལས་དབྱུང་བ་བསྟན་པ་དང་། སྤྲོམ་པ་གཏོང་བ་བསྟན་པས་སོ། །འཇམ་དཔལ་། རས་གང་དུ་མཚན་ཉིད་རྣམས་པ་
བཅུ་གཅིག་པ་འད་པ་དང་། རྣམ་པར་སྐྱེ་བ་དང་།

བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་མོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ཡོང་བཅུ་གཅིག་གང་ཞེ་ན། གྲུག་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རོ་ཀ་
དམ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། བྱང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་སྐྱེ་གས་དང་།

མཐུན་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དེའི་འབྲེ
ས་བུའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་སྐྱོང་བ་རྣམ་པར་བསྟན་

པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེའི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ
འི་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དེའི་ཕན་ཡོན་

ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །འཇམ་དཔལ་། དེ་ལ་གྲུག་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། གང་ཟེག་བསྟན་པ་དང་། གྲུག་བརྟགས་པ་
འི་རོ་བོ་ཉིད་བསྟན་པ་དང་། ཚོས་རྣམས་

ཀྱི་བྱེད་པ་དང་། གཡོ་བ་དང་། ལས་བྱེད་པ་བསྟན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་
པ་བདུན་བསྟན་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །

{@80A} ༡༡། །དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཤེས་བྱའོ་དངོས་པོ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་བསྟན་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །རྣམ

པའི་མཚན་ཉིད་ནི་བརྟག་པ་རྣམས་པ་བརྒྱུད་

བསྟན་པ་ཡིན་པར་བཟུང་བར་བྱ་སྟེ། རྟག་པ་རྣམས་པ་བརྒྱུད་གང་ཞེ་ན། བདེན་པ་དང་། གནས་པ་དང་། རློན་དང་། ཡིན་ཏན་དང་།
ཚུལ་དང་། འཇུག་པ་དང་། རིགས་པ་དང་།

བསྟུན་པ་དང་། རྒྱས་པས་སོ། །དེ་ལ་བདེན་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །གནས་པ་ནི་གང་ཟེག་རྣམས་པར་བཞག་པ་འཇུག་པ་ལས་མ།
ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམས་

པར་བཞག་པ་འཇུག་པ་ལས་མགོ་གཅིག་དང་། རྣམས་པར་དབྱེ་བ་དང་། རྟོག་ཏེ་ལན་གདབ་པ་རྣམས་པར་བཞག་པ་འཇུག་པ་ལས་མ། གཞག་པ་རྣམས་པ
ར་བཞག་པ་འཇུག་པ་ལས་མགས་དང་བ་དང་རྣམས་པར་

དབྱེ་བ་ལ་ལན་གདབ་པ་རྣམས་པར་བཞག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །རློན་རྣམས་ཞི་ངས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཉེས་
དམིགས་རྣམས་གངས་དུ་མར་བསྟན་པ་གང་ཡིན་

པ་དག་གོ། །ཡིན་ཏན་རྣམས་ཞི་ངས་རྣམས་པར་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་མན་ཡིན་རྣམས་གངས་དུ་མར་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དག་གོ།
ཚུལ་ནི་རྣམས་པ་རྟུག་ཏུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་

ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་ཚུལ་དང་། འཕྲོ་བ་པའི་ཚུལ་དང་། བཤད་པའི་ཚུལ་དང་། མཐའ་གཉིས་རྣམས་པར་སྤངས་པའི་ཚུལ་དང་། བསམ་
གྲིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་དང་། དགོངས་

{@80B}པའི་ཚུལ་ལོ། །འཇུག་པ་ནི་དུས་གསུམ་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་། རློན་བཞི་པོ་དག་གོ། །རིགས་
པ་ནི་རྣམས་པ་བཞིར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལྟོས་པའི་རིགས་པ་དང་།

བྱབ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་དང་། འཕྲད་པས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དང་། ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་འོ། །དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་པ་ནི་འདྲ་
བྱེད་རྣམས་འབྱུང་བ་དང་། རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་གདགས་

པའི་རྒྱ་གང་དག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུན་གང་དག་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་ལྟོས་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ཞོ། །ཚོས་རྣམས་འཐོབ་པ་འཇམ། འགྲུབ་
པ་འཇམ། རྒྱུས་པ་རྣམས་ལས་བྱེད་པར་འགྱུར་

པའི་རྒྱ་གང་དག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུན་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱབ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ཞོ། །སོ་སོའི་ཤེས་པ་དང་། བཤད་པ་ད
ང་། རྒྱས་པའི་དོན་སྐྱབ་པ་དང་། ལེགས་པར་

ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་གང་དག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུན་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཕྲད་པས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ཞོ། །དེ་འང་
མདོར་བསྟུན་རྣམས་པ་གཉིས་ཏེ། ཡོངས་སུ་

དག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་འོ། །དེ་ལ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ལྡོམ་ །ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་མཚན་ཉིད་བདུན་ཞོ།
།དེ་ལ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མཚན་ཉིད་ལྡོམ་

དག་གང་ཞེ་ན། དེ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་ལ་གནས་པ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་།
རང་གི་རིགས་ཀྱི་དཔེ་ཉེ་བར་སྦྱར་བའི་མཚན་

{@81A} ལྟ། ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ལུང་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་གཏན་ལ་ཕབ་པར་བསྟན་པ
འི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་འདྲ་བྱེད་ཐམས་

ཅད་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་། འདྲ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྦྱག་བསྡུལ་བ་ཉིད་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ཉིད་འཛིག་རྟེན་ན་མངོ
ན་སུམ་དུ་དམིགས་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་

མཐུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་པ་ཉིད་དང་། འཇིག་རྟེན་མ་རོལ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། ལས་དགེ་བ་

དང་། མི་དགེ་བ་ཚུད་མི་ཟ་བ་དེ་ལ་གནས་པའི་མི་རྟག་པར་རིགས་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་སྣོན་གསལ་ལས་སྣོན་གསལ་ལ་གནས་པ་

མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་བདེ་བ་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལ་གནས་པ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། གང་

གིས་མངོན་སུམ་དུ་མ་གྱུར་པ་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ལ་གནས་པ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ནང་

དང་སྤྱི་རོལ་གྱི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་གྲགས་པའི་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་དམིགས་པ་ཉེ་བར་སྐྱར་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་དམིགས་པ་ཉེ་བར་

{@81B}སྐྱར་བ་དང་། རང་དབང་མེད་པའི་དམིགས་པ་ཉེ་བར་སྐྱར་བ་དང་། སོ་རོལ་དག་ནའང་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་གྲགས་པའི་འབྲོར་པ་དང་། རྒྱད་པ་དམིགས་པ་ཉེ་བར་སྐྱར་བ་དང་།

དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་གི་རིགས་ཀྱི་དཔེ་ཉེ་བར་སྐྱར་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་དེ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་ལ་གནས་

པ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། རང་གི་རིགས་ཀྱི་དཔེ་ཉེ་བར་སྐྱར་བའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གྲུབ་པར་

བྱུང་ལ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་སྤྱིར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་

མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱོའོ། །འཇམ་དཔལ་ལ། གཏུན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་མཆོད་པས་གསུངས་པ་འདི་ལྟ་
སྟེ། ལྷན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བའོ་ཞེས་བྱུང་།

དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལུང་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་གཏུན་ལ་ཐབ་པར་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་
རིག་པར་བྱོའོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་ལྲོ་པོ་དེ་དག་

གིས་རིགས་པ་བརྟག་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ། ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྤྱིར་བསྟན་པར་བྱོའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས། ཐམས་ཅད་མཆོད་
ན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་དུས་རྟོགས་པར་བསྐྱེད་ལགས།

འཇམ་དཔལ་ལ། ལྷས་ཏེ། གང་སུའང་རུང་བཞིག་བྱུང་ན། འཇིག་རྟེན་དུ་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་རྣམ་པར་གྲགས་པ་དང་།
སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་

{@82A} ལྟ། །དང་ལྷན་པ་དང་། ལྟོབས་བརྩས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པ་དང་། མི་འཇིགས་
པ་བཞིས་ཚོས་སྟོན་པའི་དེའི་ཚོག་ལ་ཕམ་

ཀྱི་ཚོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཟུལ་དུ་མེད་ཅིང་བརྟན་དུ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སུའི་ཚོས་འདུལ་བ་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་
ཡན་ལག་བརྟན་པ་སྟངས་ཞིང་དགོ་སྦྱོང་བཞི་སྟངས་ཡིན་

ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འབྱུང་བ་དང་། མཚན་དང་། ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པ་དང་། བཟུལ་དུ་མེད་ཅིང་བརྟན་དུ་མེད་པ་དང་། དགོ་སྦྱོང་དམིགས་
ས་པས་ཐམས་ཅད་མཆོད་པའི་མཚན་ཉིད་ལྟར་རིག་

པར་གྱོལ་། དེ་ལྟར་འབྲུག་པའི་སྐྱབས་པའི་རིགས་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་དང་། ཡིད་ཚེས་
པའི་ལུང་གི་ཚད་མས་མཚན་ཉིད་ལྟོས་།

དག་གིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ནོ། །ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་བདུན་གང་ཞེ་ན། དེ་ལས་གཞན་དང་མཐུན་པ་
ར་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་ལ་

གཞན་དང་མི་མཐུན་པར་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། བམས་ཅད་མཐུན་པར་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། བམས་ཅད་
མི་མཐུན་པར་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། གཞན་

གྱི་རིགས་ཀྱི་དཔེ་ཉེ་བར་སྐྱར་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ལུང་ལྟར་རྣམ་པར་མ་དག་པ་
བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་ཚོས་བམས་

{@82B} ཅད་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བམས་ཅད་མཐུན་པར་དམིགས་པ་
འི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྟགས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་དང་། ལས་དང་། ཚོས་

དང་། རྒྱ་དང་། འབྲས་བུ་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་གང་ཡང་རུང་བས་ཕན་ཚུན་མཚན་ཉིད་མི་
མཐུན་པར་ངེས་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བམས་ཅད་མི་

མཐུན་པར་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འཇམ་དཔལ་། དེ་ལ་དེ་ལས་གཞན་དང་མཐུན་པར་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ད་
པོ་དང་བཅས་པ་ལ་བམས་ཅད་མི་མཐུན་པར་དམིགས་

པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པས་ངེས་ན་དེ་གྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་
གྱོལ་། དེ་ལས་གཞན་དང་མི་མཐུན་པར་དམིགས་པའི་མཚན་

ཉིད་དཔེ་དང་བཅས་པ་ལ་འད་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པས་དེས་ན་དེ་གྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་
མ་དེས་པའི་སྲིད་དེ་འད་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་མཚན་

ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད་རིགས་པས་བརྟག་པ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་སྲིད་བསྟོན་
ན་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཉེན་ཏུ་རྣམ་པར་མ་དག་

པ་བསྟེན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣ་
མས་བྱུང་ཡང་རུང་། མ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ། ཚོས་གནས་པར་བྱ་

{@83A} ཨྱ། །བའི་སྲིད་ཚོས་ཉིད་དབྱིངས་གནས་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བསྟུས་པ་
དང་རྒྱས་པ་ནི་མདོར་བསྟུ་སྟེ། ཚོག་གཅིག་

གིས་བསྟན་པའི་ཚོས་ཚོག་སྲིད་སྲིད་མ་དག་གིས་རབ་ཏུ་སྲུ་སྟེ། མཐར་ཐུག་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ངས་རྣམས་པ་དང་བཅས་
པའི་དམིགས་པ་འཛིན་པ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་

དང་མཐུན་པའི་ཚོས་བྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་བསྟན་པ་ནི་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འ
ཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་

བཅས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བས་དེའི་འབྲས་བུ་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྐྱབ་པ་གང་
དག་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་འཕྲོབ་པའི་མཚན་

ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་རྣམས་པར་གྲོལ་བའི་ཤེས་པའི་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་གཞན་དག་ལ་འད་རྒྱ་ཚེར་སྐྱོགས་

པ་དང་། འཚད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་སྒྲོན་པ་

དེ་ནི་དེ་ལྟོང་བ་རྣམས་པར་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པའི་ཚོས་དེ་དག་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ལ་བར་
ཚད་བྱེད་པའི་གནས་ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་

ཀྱི་ཚོས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཉིད་ལ་གཅེས་སྤྲུམ་བྱེད་པའི་ཚོས་
གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་

{@83B} ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བར་དུ་གཅོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
ཡིན་ནོ། །འཇམ་དཔལ། རྗེས་སུ་མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ་

དེ་ནི་དེའི་ཕན་ཡོན་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཇམ་དཔལ།
གྱིས་ཡང་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། གཟུངས་

ཀྱི་དོན་གང་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཚོས་ཟབ་མོ་རྣམས་ཀྱི་ལྡེམ་པོར་དགོང
ས་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

རྣམས་ཀྱི་མདོ་སྤེད་དང་། འདུལ་བ་དང་། མ་མེད་དེ་དག་གི་གཟུགས་ཀྱི་དོན་མ་ལུས་པ་འདི་ལས་སྤང་རོལ་པ་རྣམས་དང་། ལུག་མོ་
ང་མ་ལགས་པ་བཙུན་དུ་གསོལ། འཇམ་དཔལ།

དེའི་སྤྱིར་ཉོན་ཅིག་དང་། འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་པའི་ལྡེམ་པོ་དག་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་གཟུངས་ཀྱི་དོ
ན་མ་ལུས་པ་ཁྲོད་ལ་བཙུན་པར་བྱའོ། །འཇམ་དཔལ།

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོས་གང་དག་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཚོས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་གཡོ་བ་
མེད་པ། གང་ཟག་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྤྱིར་ངས་

ཚོས་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱེད་པ་མེད་པར་བསྟན་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱང་སྡོན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོ་
ངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་ལ་སྤྱིས་རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་

{@84A} ཨྱ། །བ་མ་ཡིན། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱང་སྤྱིས་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་སྡོན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ན། དེ་ལ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱི་

བོ་རྣམས་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ལྷུས་ལ་ཚོས་དང་གང་ཟག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བག་ལ་ཉལ་བའི་ལྷ་བ་ལ་བརྟེན་
ནས་བདག་གམ་བདག་གིར་འཛིན་ཅིང་། དེས་ན་

མཐོང་ངོ། །ཐོས་སོ། །སྤོམ་མོ། །མྱོང་ངོ། །རེག་གོ། །རྣམ་པར་ཤེས་སོ། །ཟེའོ། །བྱེད་ངོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སོ། །རྣམ་པར་བྱང་
ངོ་ཞེས་ལོག་པར་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་འབྱུང་

ངོ། །གང་ལ་ལ་དེ་ལྟར་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་དེ་ནི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ལྷུས་རབ་ཏུ་སྤོང་ཞིང་། ཉོན་མོ་
ངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་མ་ཡིན་པ། །ཤིན་ཏུ་རྣམ་

པར་དག་པ། །སྤོམ་པ་མེད་པ། །འདུས་མ་བྱས་པ། །མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པའི་ལྷུས་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། །འཇམ་དཔལ། །དེ་ནི་
གཟུངས་ཀྱི་དོན་མ་ལྷུས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་

བྱའོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཚོ་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་བཀའ་སྤྱུལ་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཚོས་དང་རྣ་
མ་པར་བྱང་བའི་ཚོས། །ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་མེད་

ཅིང་གང་ཟག་མེད་པ་ཡི་ན། །དེ་སྤྱིར་དེ་དག་བྱེད་པ་མེད་པར་ངས་བཤད་དོ། །དེ་དག་སྤྱིར་རྣམ་པར་དག་དང་ཉོན་མོངས་མི
ན། །གནས་ངན་ལེན་གྱི་ལུས་ལ་བག་ལ་ཉལ་བ་ཡི།།

{@84B} །ལྷ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་བྱེད་དེ། །དེས་ན་མཐོང་ངོ་ཟེའོ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། །ཉོན་མོངས་རྣ
མ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་རོ་སྣམ་པའང་འབྱུང་། །གང་གིས་ད་ལྟར་ཡང་

དག་ཇི་བཞིན་རབ་ཤེས་པ། །དེ་ནི་གནས་ངན་ལེན་ལུས་རབ་ཏུ་སྤོང་བྱེད་ཅིང་། །ཉོན་མོངས་གནས་མིན་ཤིན་ཏུ་དག་པའི་ལུས།
།སྤོས་པ་མེད་ཅིང་འདུས་མ་བྱས་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར།།

བཙོམ་ལྷན་འདས། །དེ་བཞིན་ག་ཤེགས་པའི་སེམས་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུར་རིག་པར་བགྱི་ལགས། །འཇམ་དཔལ། །དེ་
བཞིན་ག་ཤེགས་པ་རྣམས་ནི་སེམས་དང་།

ཡིད་དང་། །རྣམ་པར་ཤེས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་མ་ཡིན་མོད་གྱི། །འོན་ཀྱང་དེ་བཞིན་ག་ཤེགས་པའི་སེམས་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་
པ་མེད་པར་འབྱུང་སྟེ། །སྤྱུལ་པ་ལྟ་བུར་རིག་པར་

བྱའོ། ། །བཙོམ་ལྷན་འདས། །གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་ག་ཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་སྤྱོད་མངོན་པར་འདུ་བགྱི་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་
བ་ལགས་ན། །འོན་ཇི་ལྟར་མངོན་པར་འདུ་བགྱི་བ་མ་

མཚོས་པར་སེམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལགས། །འཇམ་དཔལ། །སྤོན་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་བསྐྱོམ་པ་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་
སྤྱིར་ཏེ། །འཇམ་དཔལ། །འདི་ལྟ་སྟེ། །དཔེར་ན། །གཉིད་

ལོག་པ་སེམས་མེད་པ་ལ་སྤྱིར་སད་པར་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་ཀྱང་སྤོན་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་དབང་གིས་སད་པར་

འགྲུང་བ་དང་། འགོག་པ་ལ་སློམས་པར་ལྷགས་པ་ལ་ལྷང་།

{@85A} ལྟ། །བར་མཛོན་པར་འདྲུ་བྱ་བ་མེད་ཀྱང་སློན་མཛོན་པར་འདྲུས་བྱས་པའི་དབང་ཁོ་ནས་ལྷང་བར་འགྲུང་ཏེ། ག
ཉིད་ལོག་པ་དང་། འགོག་པ་ལ་སློམས་།

པར་ལྷགས་པ་དག་གི་སེམས་འབྱུང་བའི་ལྷ་བ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སེམས་འབྱུང་བའང་སློན་ཐབས་དང་ཤེས
རབ་བསློམ་པ་མཛོན་པར་འདྲུ་བྱས་པ་ལས་།

རིག་པར་བྱའོ། །བཙེམ་ལྲན་འདས། ཅི་ལགས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྤྱུལ་པའི་སེམས་མཚིས་སམ། མ་མཚིས་ཞེས་བགྱི།
འཇམ་དཔལ། སེམས་ཡོད་པའང་མ་ཡིན།

སེམས་མེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་རང་དབང་མེད་པ་ཉིད་དང་། སེམས་ཀྱི་དབང་ཉིད་ཡིན་པའི་སྦྱར་རོ། །བཙེམ་ལྲན་འདས
། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སློན་ཡུལ་གང་ལགས་།

པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡུལ་གང་ལགས་པ་དེ་གཉིས་ལ་ཐ་དད་དུ་བགྱི་བ་ཅི་མཚིས་ལགས། འཇམ་དཔལ། དེ་བཞིན
གཤེགས་པའི་སློན་ཡུལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་།

པ་ཐམས་ཅད་ཐུན་མོང་བ། ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། ཚད་མེད་པའི་རྒྱན་བཞོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་
དག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་།

ཡུལ་ནི་ཁམས་ལྷའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། ཚོས་གྱི་ཁམས་དང་། འདྲུལ་བའི་ཁམས་དང་།
འདྲུལ་བའི་ཐབས་གྱི་ཁམས་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་།

{@85B} དེ། དེ་གཉིས་ལ་ཐ་དང་དུ་བྱ་བ་ནི་དེ་ཡོད་དོ། །བཙམ་ལྡན་འདས། དེ་བཞིན་གཤམ་གཤམ་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པ
ར་བྱང་ཚུབ་པ་གང་ལགས་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་།

བ་གང་ལགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྲུང་ན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་གང་ལགས་པ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ནི་ཇི་ལྟ་བུར་རིག་པར་བ
གྱི་ལགས། འཇམ་དཔལ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་།

མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཚུབ་པ་འདང་མ་ཡིན། མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་མ་ཚུབ་པ་འདང་མ་ཡིན། ཚོས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་འདང་མ་ཡིན། ཚོས་།

ཀྱི་འཁོར་ལོ་མི་བསྐྱོར་བ་འདང་མ་ཡིན། ཡོངས་སུ་སྲུང་ན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་འདང་མ་ཡིན། ཡོངས་སུ་སྲུང་ན་ལས་འདས་པ་ཆེ
ན་པོ་མེད་པ་འདང་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་སྐྱོར་།

ཤེས་ཏུ་རྣམ་པར་དགའ་བ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་དང་། སྤྱུལ་པའི་སྐྱུ་ཀུན་ཏུ་སྣོན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་རོ། །བཙམ་ལྡན་འདས། སྤྱུལ་པའི་སྐྱུ་ལ་བ
ལྟ་བ་དང་། ཉན་པ་དང་། བསྟེན་བཀུར་།

བསྐྱིད་པ་དག་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་བསོད་རྣམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཅི་འདྲ་དུ་དེ་བཞིན་གཤམ་གཤམ་པའི་སྤྱིར་བར་རིག་པར་བ
གྱི་ལགས། འཇམ་དཔལ། དེ་བཞིན་གཤམ་གཤམ་།

པ་ལ་ལྟག་པར་དམིགས་པའི་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། སྤྱུལ་པའི་སྐྱུ་འདང་དེ་བཞིན་གཤམ་གཤམ་པའི་བྱིན་གྱི་རྣམས་ཉིད་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་རོ། །བཙམ་ལྡན་འདས། མངོན་པར་འདུ་།

{@86A} ལྟ། །བསྐྱི་བ་མ་མཚེས་པར་འདུ་བ་ལགས་ན། ཅི་འདྲ་དུ་དེ་བཞིན་གཤམ་གཤམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཁོ་ན་ལས་སེམས་
ཅན་རྣམས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུ་བ་ཆེན་པོ་།

འདི་འབྲུང་ཞིང་། སྤྱུལ་པའི་གཟུགས་བརྟན་དཔག་ཏུ་མ་མཚིས་པ་དག་ཀྱང་འབྲུང་ལ། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་
པར་གྲོལ་བའི་ལུས་ལས་ནི་མི་འབྲུང་ལགས།

འཇམ་དཔལ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་འབྲུང་འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཚན་མཐུ་ཚེན་པོའི་བྱིན་གྱིས་
བས་ཉིད་དང་། སེམས་ཚན་གྱི་ལས་གྱི་དབང་

ཉིད་གྱི་ཕྱིར་ལྟོ་བ་དང་། ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚུ་ཤེལ་དང་། མེ་ཤེལ་ཁོན་ལས་སེམས་ཚན་རྣམས་ལ་སྤྲང་བ་ཚེན་པོ་འབྲུང་
ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚུ་ཤེལ་དང་། མེ་

ཤེལ་དག་ལས་ནི་མི་འབྲུང་བ་དང་། འོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་རིགས་དང་ལྡན་པ་དང་། ལས་གྱི་བྱིདོར་ལེགས་པར་བྱས་པ་ལས་རྒྱའི་
གཟུགས་བརྟན་འབྲུང་ལ། དེ་ལས་གཞན་

པའི་བྱིདོར་མ་བྱས་པ་དག་ལས་ནི་མི་འབྲུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོས་གྱི་སྐྱེ་འང་ཚོས་གྱི་དབྱིངས་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཐབས་དང་ཤེས་

རབ་བསྐྱོམ་པས་ཤིན་ཏུ་སྤྲངས་པ་བྱས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སེམས་ཚན་རྣམས་ལ་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྩ་
ར་བ་ཚེན་པོ་དང་། སྤྱུལ་པའི་གཟུགས་བརྟན་

{@86B} དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག་འབྲུང་གི། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལུས་འབའ་ཞིག་དག་ལས་ནི་མི་འབྲུང་པོ། །བཅོམ་ལྡན་འད
ས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བྱིན་

གྱི་རྒྱབས་གྱི་མཐུས་འདོད་པའི་ཁམས་གྱི་མའི་ལུས་ཕྲན་སུམ་ཚོགས་པ་རྒྱལ་རིགས་དང་། བུམ་ཟེའི་རིགས་ཤིང་སྤྱུལ་ལ་ཚེན་པོ་

ལྷ་ལྷ་མཁས་དང་། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ལྷ་ས་།

ལྷ་ས་ལྷ་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་ལྷ་ས་ལྷ་ས་ལྷ་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། གཟུགས་མ་མཆིས་
པ་ན་སྦྱོད་པའི་ལྷ་ས་ལྷ་ས་ལྷ་མཁས་པ་།

ཐམས་ཅད་གངོ་ཞེས་བགྱི་བ་དེ་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དགོངས་པ་གང་ལགས། འཇམ་དཔལ། འདི་ལ་དེ་བཞིན་ག་ཞེགས་པ་རྣ
མས་དེ་བཞིན་ག་ཞེགས་པའི་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས། ལམ་གང་དང་།

སྐྱབ་པ་གང་གིས་ཐམས་ཅད་དུ་ལྷ་ས་ལྷ་ས་ལྷ་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་དེ་དང་། སྐྱབ་པ་དེ་ཇི་ལྟ་བ་བ
ཞིན་དུ་སྦྱོར་ཏེ། གང་དག་ལམ་དེ་དང་། སྐྱབ་པ་།

དེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ལྷ་ས་ལྷ་ས་ལྷ་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར་ལ། གང་དག་ལམ་དེ་དང་།
སྐྱབ་པ་དེའི་སྦྱིར་སྦྱོང་ཞིང་མི་སྣ་ལ་བརྗོད་ལ།

དེ་ལ་འད་ཀྱིན་ནས་མཉམ་སེམས་གྱི་སེམས་དང་། ཁོང་ཁོ་བའི་སེམས་དང་ལྷན་ཞིང་འཆི་བས་དུས་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་ཐམས་ཅ
ད་དུ་ལྷ་ས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར་ཏེ།

{@87A} ལྷ། འཇམ་དཔལ། རྣམ་གངས་དེས་ན་སྦྱོད་གྱིས་འདི་ལྷ་ས་ལྷ་ས་ལྷ་མཁས་པ་འབའ་ཞིག་དེ་བཞིན་ག་ཞེ
གས་པའི་བྱིན་གྱི་སྐྱབས་གྱི་མཐུ་ལས་།

འབྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། ལྷ་ས་རྣམ་པར་སྦྱི་བའད་དེ་བཞིན་ག་ཞེགས་པའི་བྱིན་གྱི་སྐྱབས་གྱི་མཐུ་ལས་འབྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ།
ཁཅོམ་ལྷན་འདས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཡོངས་།

བསྐྱབ་པ་ཤེས་པའི་དོན་བསྐྱབ་པ་འདི་བཤད་པ་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བདུན་གྱི་ལྷན་གྱི་སྤྱོད་གིས་ཚོས་གྱི་སྤྱོད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་སེམས་ཡང་དག་པར་རིག་པར་གྱུར་ཏེ། །ཚོམ་

ལྷན་འདས་གྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་ནས། །འཇམ་དཔལ་གཞོན་ལྷུང་གྱུར་པ་དང་། །ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་པའི་འཁོར་དེ་དང་
། ལྷ་དང་། མི་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་། །དྲི་ཟར་བཅས་

པའི་འཇིག་རྟེན་ཡི་རངས་ཏེ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་གསུངས་པ་ལ་མངོན་པར་བསྟོན་དོ། །།འཕགས་པ་དགོངས་པ་ཤེས་པར་
འགྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་

པོའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་རྫོགས་སོ། །